

FAQ - Ogólne

1. Czy podatek VAT jest kosztem kwalifikowanym dla organizacji badawczej?

Odp. Zgodnie z Przewodnikiem kwalifikowalności wydatków, podatek VAT – co do zasady – stanowi wydatek niekwalifikowalny w projekcie. Podatek VAT jest niekwalifikowany w całym projekcie, w tym dla organizacji badawczej, nawet jeśli tylko jeden z członków konsorcjum posiada prawną możliwość jego odzyskania.

2. Co się stanie, jeśli koszty w projekcie konsorcjanta przekroczą limit 200 tys. euro pomocy de minimis?

Odp. Koszty przedsiębiorcy przekraczające limit 200 tys. euro pomocy de minimis są kosztami niekwalifikowanymi w projekcie.

3. Czy jest wystarczające, aby konsorcjant, otrzymujący pomoc de minimis, posiadał odpowiednią dostępną kwotę pomocy de minimis na dzień podpisywania umowy o dofinansowanie?

Odp. W ramach Ścieżki SMART dla konsorcjów limit pomocy de minimis będzie weryfikowany na dzień udzielenia pomocy publicznej, tj. dzień zawarcia umowy o dofinansowanie.

W przypadku gdy rekomendowana kwota dofinansowania, stanowiąca pomoc de minimis łącznie z inną pomocą de minimis, de minimis w rolnictwie i rybołówstwie, otrzymaną w danym roku podatkowym oraz w ciągu dwóch poprzedzających lat podatkowych z różnych źródeł i w różnych formach, przekroczy kwotę wskazaną w rozporządzeniu w sprawie pomocy de minimis dla danego członka konsorcjum, zastosowanie będą miały regulacje zawarte w § 9 ust. 10 RWP.

4. Czy planowane są zmiany w dokumentacji konkursowej mające na celu zmianę zapisów o formie udzielanego dofinansowania konsorcjantom. Aktualnie „Członkowie konsorcjum otrzymują finansowanie wyłącznie w formie pomocy de minimis”.

Odp. Na chwilę obecną Instytucja Zarządzająca nie przekazała informacji o planowanych zmianach zasad naboru w zakresie udzielanego dofinansowania, w tym rodzajów pomocy dla konsorcjantów. Informacje o ewentualnych zmianach będą zamieszczane na stronie naboru.

5. Zgodnie z Instrukcją wypełniania wniosku o dofinansowanie obowiązek współpracy przedsiębiorców innych niż MŚP dotyczy modułów: B+R, wdrożenie innowacji, cyfryzacja, zazielenienie przedsiębiorstw oraz infrastruktura B+R (w każdym z modułów, jeśli wystąpią w projekcie, współpraca z MŚP powinna być wykazana). Wymóg współpracy wynika z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności. Jak należy rozumieć inwestycje produkcyjne w module B+R w myśl zapisów ww. rozporządzenia, w szczególności art. 5 ust. 2 pkt. 1 oraz motywu 38?

Odp. Wymóg nawiązania współpracy z MŚP – również w ramach modułu B+R – został wprowadzony na wniosek KE. Obowiązek ten dotyczy ostatecznie modułów: B+R, wdrożenie innowacji, cyfryzacja, zazielenienie przedsiębiorstw oraz infrastruktura B+R. W każdym z modułów, jeśli wystąpią w projekcie, taka współpraca powinna być wykazana.

Zakres przedmiotowej współpracy musi dotyczyć działań badawczych i innowacyjnych wspieranych w ramach pierwszego celu szczegółowego CP 1 (i) - rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii. Współpraca ma odbywać się w ramach działalności badawczej i produkcyjnej.

W opinii KE badania prowadzone w przedsiębiorstwach mają na celu opracowanie nowych produktów, procesów lub usług lub doprowadzenie do ich istotnego ulepszenia. Zdaniem KE taka działalność wchodzi w zakres pojęcia inwestycji produkcyjnej zgodnie z rozporządzeniem 2021/1058, ponieważ stanowi inwestycję w kapitał trwały lub aktywa niematerialne, mającą na celu produkcję towarów i usług, co przyczyni się do zwiększenia kapitałów firmy i zatrudnienia.

6. Czy można utworzyć konsorcjum w składzie: duży przedsiębiorca + organizacja badawcza + organizacja pozarządowa?

Odp. Skład konsorcjum: duży przedsiębiorca + organizacja badawcza + organizacja pozarządowa jest zgodny z Kryteriami wyboru projektów i Regulaminem wyboru projektów. Użyty w kryteriach i w RWP spójnik „lub” należy rozumieć jako możliwość wyboru jednego z dwóch wymienionych podmiotów (organizacja badawcza albo organizacja pozarządowa), ale również możliwość wybrania obu (organizacja badawcza i organizacja pozarządowa).

- 7. W Przewodniku kwalifikowalności wydatków w części dotyczącej modułu Internacjonalizacja jest zapis "Limit wydatków kwalifikowalnych w module Internacjonalizacja wynosi do 20% kosztów kwalifikowanych modułu obligatoryjnego (B+R albo Wdrożenie innowacji). W przypadku, gdy w ramach projektu lider konsorcjum będący MŚP planuje realizację dwóch modułów obligatoryjnych (B+R i Wdrożenie innowacji) wybiera jeden moduł obligatoryjny, który będzie podstawą wyliczenia 20%."**

Czy powyższy wybór nie będzie uzależniony wielkością wydatków w jednym z modułów obligatoryjnych?

Odp. Decyzja dotycząca wyboru modułu obligatoryjnego (B+R albo Wdrożenie innowacji) stanowiącego podstawę wyliczenia limitu kosztów kwalifikowanych modułu Internacjonalizacja, jest decyzją lidera konsorcjum będącego MŚP.

- 8. Czy w generatorze będzie osobne miejsce do zaznaczenia wyboru modułu obligatoryjnego (B+R albo Wdrożenie innowacji) stanowiącego podstawę wyliczenia limitu kosztów kwalifikowanych modułu Internacjonalizacja/ Kompetencje, czy musimy to opisać w jakimś konkretnym punkcie?**

Odp. Wskazanie modułu stanowiącego podstawę wyliczenia limitu kosztów, będzie następowało w dedykowanym temu polu w generatorze.

- 9. W "Przewodniku kwalifikowalności wydatków", w pkt. 3. "Wydatki kwalifikowalne modułu B+R" (str. 10) wskazano, że "Koszt zaangażowania osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą będącej liderem konsorcjum lub członkiem konsorcjum jest kwalifikowalny pod warunkiem wyraźnego wskazania tej formy zaangażowania we wniosku wraz z zakresem obowiązków tej osoby i kosztem jej zaangażowania rozliczanego na podstawie noty księgowej." Osoba prowadząca jednoosobową działalność gospodarczą (JDG) będzie członkiem konsorcjum i będzie prowadziła prace badawcze w projekcie (nie administracyjne). Rozumiemy, że dokumentem potwierdzającym poniesienie kosztu będzie nota księgowa wystawiona przez tą osobę prowadzącą JDG za każdy miesiąc prac B+R. Natomiast jak ma być wyliczony koszt tej usługi? Czy to może być wyliczone jako:**

1. średni dochód miesięczny z poprzedniego roku z działalności gospodarczej - w przypadku gdy całość działalności będzie prowadzona w kierunku prac B+R na potrzeby projektu (bądź jej część, np. osoba będzie przeznaczać na projektowe prace B+R 30 godzin tygodniowo (3/4"etatu"), czyli koszt to będzie 3/4 tego średniego dochodu miesięcznego wyliczonego jak powyżej)? czy
2. koszt równoważny z wynagrodzeniem (umowa o pracę) osoby zatrudnionej na analogicznym stanowisku wyliczonym na podstawie np. raportów płacowych?

Odp. Dokumentacja konkursowa nie określa szczegółowych zasad dotyczących wyceny kosztu zaangażowania osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą.

Koszt taki musi spełniać ogólne warunki kwalifikowalności określone w Wytycznych kwalifikowalności, tj. m.in. musi zostać dokonany w sposób przejrzysty, racjonalny i efektywny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów.

Sposób szacowania kosztu należy wskazać we wniosku. Będzie to podlegało weryfikacji i ocenie eksperta.

- 10. Czy wskaźniki środowiskowe projektu winny być odrębnie zadeklarowane dla Lidera i odrębnie dla organizacji badawczej?**

Odp. Wskaźniki rezultatu dotyczące zasady zrównoważonego rozwoju dotyczą całego projektu, w związku z tym nie ma konieczności ich odrębnego deklarowanie dla Lidera i dla organizacji badawczej. Należy natomiast opisać metodologię wyliczenia wskaźnika. Zgodność z przedmiotową zasadą można wykazać poprzez realizację co najmniej dwóch z zasad 6R (wówczas należy określić wskaźnik do każdej z wybranej zasady), lub poprzez wpływ projektu na inne aspekty środowiskowe niż zasady 6R – w takim przypadku należy określić minimum jeden wskaźnik.

- 11. Czy zostanie udostępniona „Instrukcja oznaczania stron umowy”, do której odwołano się na stronie 1 w wzorze umowy o dofinansowanie?**

Odp. Instrukcja oznaczania stron umowy to dokument, który służy przede wszystkim pracownikom NCBR do wypełniania komparcji umowy, przed jej podpisaniem, biorąc pod uwagę formę prawną beneficjenta. Dokument ten nie stanowi źródła dodatkowych warunków konkursowych dla beneficjentów. Instrukcja ta została opracowana z uwzględnieniem rekomendacji Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, które znajdują się na stronie <https://www.gov.pl/web/prokuratoria/rekomendacje-i-wzory-postanowien-umow2>.

12. Czy należy załączyć dokumenty potwierdzające źródła finansowania projektu?

Odp. Zgodnie z treścią kryterium 4. Zdolność wnioskodawcy do finansowej realizacji projektu – „Ocenimy, czy wnioskodawca przedstawił adekwatne źródła finansowania realizacji projektu. (...) Plan zapewnienia środków finansowych musi być realistyczny i wiarygodny.”. W związku z powyższym eksperci w przypadku wątpliwości w zakresie potwierdzenia danych zawartych we wniosku/modelu finansowym mogą się zwrócić o przedstawienie dodatkowych dokumentów.

Zgodnie z Regulaminem wyboru projektów „W przypadku zwrócenia się przez Panel KOP o udostępnienie dokumentów wymienionych w treści wniosku, Wnioskodawca przed panelem może zamieścić wersje elektroniczne dokumentów we wskazanym miejscu na chmurze, w terminie wskazanym przez IP. Dokumenty przekazane po terminie nie będą brane pod uwagę. Udostępnione dokumenty zostaną załączone do dokumentacji ostatecznej wersji wniosku podlegającej ocenie ekspertów.”.

13. Jak należy interpretować zapis Instrukcji wypełniania wniosku: „Wydatki rzeczywiste. Można dodać max. 400 pozycji budżetowych na cały projekt”. Czy zapis ten odnosi się do każdego konsorcjanta? Czy niezależnie od tego ilu jest konsorcjantów i ile modułów jest realizowanych łącznie dla całego konsorcjum jest 400 pozycji?

Odp. Limit 400 pozycji budżetowych dotyczy całego projektu niezależnie od liczby konsorcjantów oraz modułów realizowanych w projekcie. Limit ten wynika z ograniczenia systemu CST 2021.

14. W przypadku, gdy kierownik B+R w projekcie będzie miał dwie niezależne umowy o pracę (jedną jako kierownik B+R, drugą jako badacz w projekcie), to czy koszty jego wynagrodzenia w części objętej umową jako badacz można zakwalifikować do kosztów bezpośrednich? Czy w myśl zapisu: "Koszt wynagrodzenia takich osób (np. kierownika zarządzającego modułem, kierownika modułu B+R), niezależnie od wymiaru zaangażowania w czynności zarządcze i łączenie ich z zadaniami badawczymi, również na podstawie innej formy zaangażowania w ramach projektu, stanowi w całości wydatek kwalifikowalny w kategorii 3.3.9 Koszty pośrednie (ogólne)" całość wynagrodzenia kierownika B+R (nawet przy dwóch oddzielnych umowach) może być rozliczony tylko w kosztach pośrednich?

Odp. W przypadku, gdy kierownik B+R w projekcie będzie miał dwie niezależne umowy o pracę (jedną jako kierownik B+R, drugą jako badacz w projekcie), jego wynagrodzenia stanowi w całości wydatek kwalifikowalny w kategorii 3.3.9 Koszty pośrednie (ogólne).

15. Czy wartość wskaźników „Liczba wprowadzonych innowacji produktowych” oraz „MŚP wprowadzające innowacje wewnątrz przedsiębiorstwa” może wynosić 1 szt. i dotyczyć tej samej innowacji krajowej?

Odp. Wskaźniki: „Liczba wprowadzonych innowacji produktowych” czy „MŚP wprowadzające innowacje wewnątrz przedsiębiorstwa” są odrębnymi wskaźnikami zdefiniowanymi w Instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie. Jeśli innowacja spełnia definicję obu tych wskaźników należy wykazać wartości przy obu wskaźnikach (nawet jeśli innowacja jest innowacją na poziomie kraju i jednocześnie spełnia warunki wynikające z opisu wskaźnika „MŚP wprowadzające innowacje wewnątrz przedsiębiorstwa”).

16. Czy kalkulując wartość docelową wskaźnika: „Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach” (moduł B+R) bierzemy pod uwagę również umowy B2B oraz umowy o dzieło, czy tylko stanowiska utworzone w związku z zatrudnieniem na umowę o pracę i zlecenie? Co oznacza, że „oczekuje się, że nowo utworzone stanowiska zostaną utrzymane przez ponad rok po zakończeniu modułu? Czy utrzymanie stanowiska np. rok i jeden miesiąc będzie spełnieniem tego wymogu? Czy wówczas obowiązek utrzymania trwałości projektu (czyli również utworzonych miejsc pracy), tj. 3 (dla MSP) lub 5 lat (dla dużych przedsiębiorstw) nie obowiązuje?

Odp. Kalkulując wartość docelową wskaźnika: „Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach” (w module B+R) należy wziąć pod uwagę tylko umowy o pracę i zlecenie. Nie wliczamy umów B2B ani umów o dzieło.

Biorąc pod uwagę definicję wskaźnika: „Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach” spełnieniem wymogu w kontekście okresu utrzymania wskaźnika jest utrzymanie nowo utworzonego stanowiska przez ponad rok po zakończeniu modułu. Dla modułu B+R okres trwałości nie obowiązuje.

17. Czy Model finansowy musi sporządzić organizacja badawcza?

Odp. Tak, zgodnie z decyzją Instytucji Zarządzającej model finansowy musi uzupełnić również organizacja badawcza.

18. Czy model finansowy wypełniony przez organizację badawczą należy załączyć do wniosku o dofinansowanie?

Odp. Tak, zgodnie z Instrukcją wypełniania modelu finansowego Lider konsorcjum dołącza do wniosku o dofinansowanie swój model finansowy oraz modele wszystkich członków konsorcjum.

19. Jaki jest zakres wypełniania modelu finansowego w przypadku konsorcjanta, którym jest jednostka naukowa nie prowadząca komercyjnej działalności:

- czy należy wypełniać zakładkę „przychody” i „koszty” dla działalności bieżącej?
- czy należy wypełniać zakładkę „przychody” z działalności projektowej? – jednostka naukowa nie będzie generować takich przychodów?

Odp. Każdy członek konsorcjum wypełnia "swój" model finansowy. W modelu finansowym należy wykazać koszty operacyjne / nakłady inwestycyjne każdego z członków konsorcjum. Jeżeli dany członek konsorcjum uczestniczy tylko w module B+R, to swoje koszty operacyjne i/lub nakłady inwestycyjne wykazuje w tym module. Podobnie w tym samym module powinien wykazać przychody i koszty operacyjne, które będzie ponosił po zakończeniu realizacji projektu, w związku z osiąganiem przychodów z tytułu realizacji projektu. W okresie trwałości (prognozy, po realizacji projektu) koszty operacyjne powinny być wykazane w prognozowanych wartościach, zaś przychody zgodnie z zasadami podziału przychodów pomiędzy członków konsorcjum. W części dotyczącej "Dotychczasowej działalności" przedstawia prognozę kosztów i przychodów bez uwzględnienia przedmiotowego projektu w ramach Ścieżki SMART - konsorcja (gdyż te dane umieszcza się w części dotyczącej "Projektu"). Jeżeli zaś chodzi o zakres danych prognozowanych w ramach dotychczasowej działalności zaleca się, żeby te dane były jak najbliższe realnej sytuacji podmiotu. W sytuacji, gdy nie zostały podpisane umowy o dofinansowanie/inne umowy wskazujące na realizację innych projektów, nie ma obowiązku ich ujmowania w modelu finansowym. W każdym przypadku dany członek konsorcjum wypełnia wszystkie arkusze dotyczące bieżącej (dotychczasowej) działalności. Jeżeli chodzi o część dotyczącą projektu, to członkowie konsorcjum muszą wypełnić części dotyczące kosztów operacyjnych i/lub nakładów inwestycyjnych (tj. arkusze 'Koszty operacyjne' oraz 'Środki trwałe'). Jeżeli dany członek konsorcjum nie będzie osiągał przychodów ze sprzedaży wyników projektu (lub w jakiś sposób w nich partycypował), to nie wypełnia prognozy przychodów w części dotyczącej Projektu.

20. Czy limit 70% stanowiący jeden z warunków uzyskania premii za skuteczną współpracę w module B+R dotyczy kosztów kwalifikowanych poniesionych w ramach modułu B+R czy dla sumy całego projektu?

Odp. Limit 70% kosztów kwalifikowanych w module B+R, stanowiący jeden z warunków uzyskania premii za skuteczną współpracę odnosi się do kosztów kwalifikowanych modułu B+R.

21. Projekt zakłada opracowanie oraz budowę prototypu linii technologicznej. W ramach kosztów kwalifikowanych będzie m.in. zakup komponentów do budowy prototypu. Lider projektu na ten moment dysponuje środkiem trwałym, który w ramach prac B+R mógłby ulec modyfikacji zgodnie z założeniami technologicznymi oraz stanowić jeden z komponentów linii technologicznej. Byłoby to wkład własny, który nie stanowiłby kosztu kwalifikowanego, ani też wkładu własnego niepieniężnego, jednak niewątpliwie byłoby to racjonalne podejście do ponoszonych kosztów w projekcie. Pytanie brzmi: czy lider projektu może wykorzystać środek trwały, który już posiada jako komponent linii technologicznej, przy czym ten środek trwały uległby modyfikacjom technicznym?

Odp. Istnieje możliwość wykorzystania środka trwałego będącego w posiadaniu wnioskodawcy, który byłby komponentem linii pilotażowej. Nie może to jednak stanowić kosztu kwalifikowanego w projekcie ani wkładu własnego projektowego. Wkład własny może zostać wniesiony wyłącznie w formie pieniężnej w zadeklarowanej wysokości na pokrycie części kosztów kwalifikowanych w projekcie (różnica między kwotą wydatków kwalifikowalnych a kwotą dofinansowania).

22. Pytanie dotyczy kursów walut wykorzystywanych przy wyliczaniu wydatków rzeczywistych. W regulaminie jest informacja o przeliczniku EUR dna PLN, ale nie ma informacji odnośnie innych walut. Część posiadanych przez nas ofert jest w CHF lub USD. Jakże zatem przeliczniki mają być użyte lub na jakiej podstawie je wyznaczyć?

Odp. Wskazany w Przewodniku kwalifikowalności wydatków kurs przeliczenia PLN na EUR odnosi się do weryfikacji wskazanych w pkt 1.1. Przewodnika maksymalnych progów pomocy.

Na etapie określania kosztów we wniosku o dofinansowanie należy wskazać metodę ich szacowania, w tym na jakiej podstawie wyliczono poszczególne koszty. Jeżeli kwoty od potencjalnych dostawców będą podane w walucie obcej należy wskazać jaki kurs został przyjęty do przeliczenia kosztu na PLN.

Natomiast na etapie realizacji projektu zasady przeliczania wydatków zapłaconych w walucie obcej w celu rozliczenia wydatku kwalifikowalnego zostały określone w § 3 ust. 17 umowy o dofinansowanie, zgodnie z którym w przypadku wydatków zapłaconych w walucie obcej, jego wartość w dniu poniesienia (faktyczny rozchód środków pieniężnych) należy przeliczyć na PLN zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz przyjętą polityką rachunkowości.

23. Czy w przypadku dodania wskaźnika w sekcji modułu B+R (cechy innowacji), należy również drugi raz przenieść ręcznie ten sam wskaźnik w sekcji wskaźników dla całego projektu (sekcja 2.4.2)?

Odp. Zgodnie z instrukcją wypełniania wniosku, wskaźnik własny dotyczący cech innowacji wykazywany jest jedynie na poziomie modułu B+R.

Na poziomie całego projektu wykazywane są tylko wskaźniki własne dot. zrównoważonego rozwoju.

24. Czy organizacja badawcza realizująca projekt w ramach swojej działalności niegospodarczej może zezwolić na wdrożenie wyników projektu do działalności gospodarczej przedsiębiorcy bez konieczności wykupywania tych praw, pozostając ich właścicielem w odpowiednim ustalonym procencie?

Odp. Organizacja badawcza realizująca projekt w ramach swojej działalności niegospodarczej może zezwolić na wdrożenie wyników swoich prac B+R do działalności gospodarczej przedsiębiorcy (co najmniej liderowi) bez konieczności wykupywania tych praw, pozostając ich właścicielem w odpowiednim ustalonym procencie, pod warunkiem, że prawa do tych wyników udostępni przedsiębiorstwu w inny sposób np. udzieli mu licencji na korzystanie z tych wyników po cenie rynkowej.

25. Czy w kwestii praw majątkowych i ich podziału pomiędzy konsorcjantami dopuszczalny w umowie konsorcjum jest zapis (funkcjonujący w umowach konsorcjum w POIR): „Przekazanie posiadanych praw majątkowych do wyników badań przemysłowych i prac rozwojowych, albo prac rozwojowych będących rezultatem Projektu pomiędzy Liderem konsorcjum lub Konsorcjantem następuje za wynagrodzeniem odpowiadającym wartości rynkowej tych praw i zostanie uregulowane w odrębnej umowie.”? Czy wymagane jest już na tym etapie dokładne sformułowanie wszystkich warunków?

Odp. Zgodnie z kryteriami wyboru projektów dotyczącymi modułu B+R: „Podział praw majątkowych do wyników prac B+R oraz powiązanych z nimi praw dostępu, będących rezultatem Projektu jest określony w umowie konsorcjum (...)”, w związku z tym podział praw do wyników powinien być określony w samej umowie konsorcjum. Zgodnie z zakresem minimalnym, umowa konsorcjum powinna regulować również „zasady przenoszenia pomiędzy Liderem konsorcjum a Konsorcjantami praw do wyników (...) będących rezultatem Projektu”, przy czym zakres minimalny precyzuje w nawiasie, że chodzi tu o jasne wskazanie: „za wynagrodzeniem odpowiadającym wartości rynkowej tych praw”. Natomiast sama czynność prawna przekazania praw do wyników prac B+R może się odbyć w ramach odrębnej umowy sprzedaży czy licencji zawieranej po zakończeniu modułu B+R (z zastrzeżeniem, że nie może być ona sprzeczna z zasadami przyjętymi w naborze oraz w umowie konsorcjum).

26. Czy rezultaty projektu muszą przysługiwać konsorcjantom w proporcji odpowiadającej faktycznemu ich udziałowi w budżecie projektu?

Odp. Dokumentacja konkursowa nie wskazuje na konieczność zachowania proporcji między udziałem w posiadaniu praw do wyników prac B+R a udziałem kosztów danego konsorcjanta w budżecie projektu.

27. Czy możliwe jest ustanowienie współwłasności rezultatu projektu, tj. umożliwienie każdej ze stron (przedsiębiorstwu – liderowi oraz jednostce naukowej – konsorcjantowi) i tym samym możliwości pełnego korzystania z rezultatów projektu przez każdą ze stron?

Odp. Zgodnie z umową o dofinansowanie wyniki prac B+R muszą zostać wdrożone do działalności gospodarczej. Wdrożenie musi być przeprowadzone co najmniej przez Lidera konsorcjum, a konsorcjant będący organizacją badawczą nie może wdrażać wyników prac B+R. W związku z tym podmiot wdrażający musi zapewnić sobie prawa do wyników tych prac. Przekazanie posiadanych praw majątkowych pomiędzy członkami konsorcjum - sprzedaż/udzielenie licencji na korzystanie z tych praw następuje za wynagrodzeniem odpowiadającym wartości rynkowej tych praw.

Ustanowienie współwłasności rezultatu projektu, tj. umożliwienie każdej ze stron (przedsiębiorstwu – liderowi oraz organizacji badawczej – konsorcjantowi) pełnego korzystania z rezultatów projektu bez wzajemnego wynagrodzenia odpowiadającego cenie rynkowej za część wyników przynależną drugiej stronie, prowadzi do uzyskania przez przedsiębiorstwo niedozwolonej pośredniej pomocy publicznej. Aby ona nie wystąpiła, przedsiębiorstwo w projekcie nie może otrzymać bezpłatnie części wyników prac B+R.

Przedsiębiorstwo, aby wypełnić warunki umowy o dofinansowanie, musi uzyskać dostęp do pełnych wyników prac B+R i prawo do komercyjnego ich wykorzystania. Niepełne, częściowe wdrożenie wyników prac B+R (np. tylko części przynależnej przedsiębiorstwu) nie spełni warunków wynikających z umowy o dofinansowanie, co mogłoby skutkować wstrzymaniem wypłaty dofinansowania albo rozwiązaniem Umowy ze skutkiem natychmiastowym, zgodnie z par. 1 ust. 24 pkt 2 „Szczegółowych warunków realizacji modułów”.

28. W instrukcji - w polu "Potencjalna konkurencja" jest wskazane, że konkurencję należy opisać dla każdego z członków konsorcjów. Gdy członkiem konsorcjum jest Uczelnia to nadal ten zapis obowiązuje? Jeżeli tak, to w takim razie potencjalną konkurencją dla uczelni są inne uczelnie i podmioty o statusie organizacji badawczej?

Odp. Przedmiotowe pole jest obligatoryjne dla każdego konsorcjant, w tym dla jednostek naukowych. Podawane tu informacje są niezbędne dla zapobiegania sytuacji konfliktu interesów w trakcie oceny projektów.

Organizacja badawcza może wskazać inny ośrodek badawczy (nie tylko uczelnię, ale też np. dużego przedsiębiorcę), który w tej samej dziedzinie, być może nad podobnym rozwiązaniem, właśnie prowadzi badania.

29. Pytanie o wskaźnik rezultatu pn. „Przychody ze sprzedaży nowych lub udoskonalanych produktów/usług”. Zgodnie z instrukcją dot. wskaźnika, cyt.: „Podaj przychód ze sprzedaży nowych lub znacząco ulepszonych produktów lub usług w wyniku realizowanego modułu. Wartość wskaźnika należy policzyć sumarycznie za okres od momentu wdrożenia innowacji do roku poprzedzającego rok zakończenia okresu trwałości projektu. Jako rok docelowy wskaż rok poprzedzający rok zakończenia okresu trwałości projektu, tj. w przypadku dużych przedsiębiorstw cztery lata, a dla MŚP 2 lata po zakończeniu realizacji całego projektu”. W projekcie występować będzie tylko jeden moduł – B+R. Wdrożenie zgodnie z zasadami konkursu, odbędzie się maksymalnie do 5 lat od daty zakończenia projektu (2028). Tym samym wdrożenie nastąpi najpóźniej w 2033 roku. Jaki rok osiągnięcia wskazać dla przedmiotowego wskaźnika? Czy może wskaźnik dotyczyć wyłącznie projektów w którym występuje moduł „wdrożenie”?

Odp. Dla wskaźnika "Przychody ze sprzedaży nowych lub udoskonalonych produktów/usług" w module B+R jako rok docelowy należy wskazać rok poprzedzający rok zakończenia okresu trwałości. Zakładając, że projekt zakończy się w 2028 r. rokiem docelowym dla wskaźnika będzie 2030 r. (w przypadku projektów, w których liderem konsorcjum jest MŚP) oraz 2032 r. (w przypadku projektów, w których liderem konsorcjum jest duży przedsiębiorca).

Jeżeli projekt obejmuje jedynie moduł B+R oraz do roku docelowego nie planują Państwo sprzedaży produktów/usług będących efektem modułu B+R, ww. wskaźnik można przyjąć na poziomie 0,00 zł.

Jednocześnie wyjaśniamy, że przedmiotowy wskaźnik nie dotyczy wyłącznie projektów w którym występuje moduł „wdrożenie innowacji”. Jest on również obligatoryjny dla projektów z modułem B+R.

Ponadto wskazujemy, że jeśli żaden z modułów Projektu nie jest objęty wymogiem zachowania trwałości Projektu, wówczas Beneficjent jest zobowiązany do raportowania [wskaźników] w okresie odpowiadającym okresowi trwałości (zgodnie z umową par. 6 ust 5).

30. Czy pięcioletni czas na wdrożenie projektu zostaje wstrzymany na czas badań klinicznych? Mówiąc najprościej - czy okres prowadzenia badań klinicznych jest doliczany do pięcioletniego czasu na wdrożenie projektu biotechnologicznego? Badania kliniczne mogą znacząco rozciągnąć się w czasie.

Odp. Zgodnie z zasadami konkursu okres prowadzenia badań klinicznych nie jest doliczany do pięcioletniego czasu na wdrożenie projektu.

Q&A Infoday Projekty realizowane w konsorcjach. SMART Konsorcja

1. Czy w ramach konkursu mogą składać wnioski związki wyznaniowe?

Odp. Konsorcjantami w ramach projektu mogą być wszystkie NGOs, które spełniają warunki konkursu. Kluczowe jest, aby podmioty te prowadziły działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej potwierdzoną wpisem do odpowiedniego rejestru, tj. KRS albo CEIDG. Szczegółowe wymogi w tym zakresie wynikają z Kryteriów wyboru projektów oraz zostały opisane w Instrukcji wypełniania wniosku.

2. Usługi zewnętrzne – podwykonawstwo. Co stanowi kwotę bazową do obliczenia 25% kosztów kwalifikowalnych?

Odp. Limit na podwykonawstwo dla organizacji badawczej wynosi 25% i jest obliczany od sumy wszystkich kosztów kwalifikowanych badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych, ponoszonych w module B+R przez organizację badawczą.

3. Usługi zewnętrzne – podwykonawstwo. Co stanowi kwotę bazową do obliczenia 25% kosztów kwalifikowalnych badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych ponoszonych w module przez organizację badawczą?

- a. Czy do kwoty bazowej wliczamy koszty delegacji, wynagrodzenia, zakupy/amortyzację?
- b. Czy uczelnia jako organizacja badawcza zobligowana jest do wkładu własnego?
- c. Czy możliwy jest zakup aparatury i sprzętu (środki trwałe) w ramach środków projektowych czy może organizacja badawcza dokonuje zakupu w ramach środków własnych a następnie dokonuje odpisów amortyzacyjnych aparatury naukowo-badawczej w zakresie i przez okres w jakim są one wykorzystywane?
- d. Czy organizacja badawcza w module B+R ma wybór zakup lub amortyzacja?
- e. Czy pracownik organizacji badawczej może korzystać ze szkoleń w module kompetencje?
- f. Jeżeli na dzień złożenia wniosku nie dostępne są sprawozdania za 2023 r np. do ankiety ewaluacyjnej czy PNT-01, czy należy przyjąć dane za ostatni zamknięty rok tj. 2022? Czy należy opisać tę sytuację we wniosku?
- g. Czy personel projektu może otrzymać wynagrodzenie wyłącznie w formie premii za pracę w projekcie (samodzielna forma wynagrodzenia) bez oddelegowania do projektu lub przyznania dodatku do wynagrodzenia za wykonywanie zadań w projekcie?
- h. Czy premia jest możliwa jedynie w przypadku przyznania wynagrodzenia zasadniczego/dodatku do wynagrodzenia?
- i. Czy personel projektu może otrzymać wynagrodzenie od pracodawcy na podstawie umowy zlecenie?
- j. Czy w module B+R kwalifikowany jest leasing?

Odp.

1.
  - a. Dot. podstaw naliczenia limitu podwykonawstwa dla organizacji badawczej - Wszystkie koszty kwalifikowalne z badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych, ponoszonych w module B+R przez organizację badawczą;
  - b. do kwoty bazowej nie wliczamy delegacji ponieważ koszty delegacji nie są kwalifikowalne w ramach modułu B+R . Wliczamy tylko te koszty, które dotyczą modułu B+R i są dopuszczalne zgodnie z Przewodnikiem kwalifikowalności kosztów;
  - c. organizacja badawcza jako konsorcjant realizuje projekt w ramach swojej działalności niegospodarczej i może otrzymać dofinansowanie do 100 % kosztów kwalifikowalnych, jednak zwracamy uwagę, iż podatek VAT jest niekwalifikowany w całym projekcie nawet jeśli którykolwiek z członków konsorcjum posiada prawną możliwość jego odzyskania. Co w praktyce może oznaczać, iż organizacja badawcza musi posiadać środki na pokrycie podatku VAT w ramach projektu.
  - d. Zakup środków trwałych nie jest kwalifikowalny w module B+R - dopuszczamy wyłącznie amortyzację środków trwałych wyłącznie w zakresie i przez okres, w jakim są one wykorzystywane na potrzeby realizowanego modułu B+R

- e. organizację badawczą obowiązują te same zasady kwalifikowalności kosztów co innych członków konsorcjum - patrz ppkt d);
- f. organizacja badawcza może uczestniczyć wyłącznie w ramach modułu B+R, zatem nie może korzystać ze szkoleń w ramach modułu kompetencji;
- g. tak - można podać dane za rok 2022.
- h. nie ma możliwości kwalifikowania wyłącznie premii bez zawartej umowy, oddelegowania na rzecz projektu;
- i. umowy zlecenie są kwalifikowane;
- j. kwalifikowany jest leasing aparatury naukowo-badawczej i innych urządzeń wykorzystywanych w celu prowadzenia badań przemysłowych i prac rozwojowych albo tylko prac rozwojowych wyłącznie w zakresie i przez okres, w jakim są one wykorzystywane na potrzeby realizowanego projektu w ramach kategorii Usługi zewnętrzne (koszty operacyjne).

4.

a) Które podmioty są zobligowane do stosowania trybu wyboru partnera przewidzianego w art. 39. ust. 2 ustawy wdrożeniowej?

b) Jak poprawnie zdefiniować wskaźniki produktu i rezultatu w module B+R? Na co zwrócić uwagę, czy jest jakiś schemat bądź gotowe wskaźniki przykładowe? Założenia w projekcie: poprawa czułości i specyficzności wyrobów medycznych wobec odpowiedników istniejących na rynku

c) Czy uczelnia może być traktowana jako przedsiębiorstwo, jeśli świadczy usługi komercyjne?

Odp.

4.

- a. tryb wyboru partnera przewidziany w art. 39. ust. 2 ustawy wdrożeniowej dotyczy liderów konsorcjum - podmiotów, o których mowa w art. 4, art. 5 ust. 1 i art. 6 ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych.
- b. Definicje wskaźników zawarte są w Instrukcji wypełniania wniosku. Należy zapoznać się dokładnie z Instrukcją, ponieważ jest katalog wskaźników, który obligatoryjnie musi znaleźć się w projekcie. Są też wymagane wskaźniki własne (np. cechy i funkcjonalności rozwiązania innowacyjnego), które formułuje i definiuje sam wnioskodawca (zależnie od modułu).
- c. Uczelnia, która w projekcie chciałaby wystąpić w ramach swojej działalności gospodarczej - jako przedsiębiorca, w części 2.1.3. INFORMACJE O CZŁONKACH KONSORCJUM wniosku o dofinansowanie określa "Rodzaj podmiotu" jako "przedsiębiorstwo".

5. W zał. nr 2 do Regulaminu ("Przewodnik kwalifikowalności wydatków dla 1 priorytetu program Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki – Projekty realizowane w konsorcjach), w pkt. 3.2 (str. 9) jest zapis "Organizacja pozarządowa otrzymuje dofinansowanie w wysokości i na warunkach określonych dla przedsiębiorstw" - czy to oznacza, że dla organizacji pozarządowej też należy określić jej wielkość (mikro, mały, średni lub duży) i na tej podstawie określać poziom dofinansowania? Czy jednak zgodnie z zapisem "Intensywność wsparcia w module B+R dla członka konsorcjum niebędącego liderem konsorcjum została przedstawiona w Tabeli nr 4." tj. 80% dla organizacji pozarządowej niezależnie od jej wielkości i kategorii badań? (tj. badania przemysłowe / prace rozwojowe)

Odp. Organizacja pozarządowa może otrzymać w projekcie wyłącznie pomoc de minimis - intensywność zgodnie z tabelą nr 4 w Przewodniku kwalifikowalności. W momencie składania wniosku nie jest konieczne określanie wielkości organizacji pozarządowej (jak u przedsiębiorców). Wielkość organizacji pozarządowej będzie istotna natomiast na etapie zawierania umowy, gdyż od tego uzależnione będzie określenie części zwrotnej dotacji warunkowej udzielanej w module Wdrożenie innowacji.

6. Czy wskaźnik „Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach” dotyczy zatem zatrudnienia wyłącznie w strukturach przedsiębiorcy a wskaźnik „Miejsca pracy dla naukowców utworzone we wspieranych jednostkach” w strukturach organizacji badawczej? Czy może jednak wskaźnik „Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach” wlicza całe zatrudnienie zaplanowane w ramach realizacji projektu?

Odp. Definicje obu wskaźników zostały przedstawione w Instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie (3.1.5.2. Wskaźniki rezultatu). Zgodnie z Instrukcją wskaźnik RCR001 - "Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach" nie powinien być stosowany do uwzględnienia miejsc pracy dla naukowców, które, jeśli takie wystąpią w module, powinno się uwzględniać w ramach wskaźnika: "Miejsca pracy dla naukowców utworzone we wspieranych jednostkach".

7. **MODUŁ B+R, HARMONOGRAM RZECZOWO FINANSOWY MODUŁU, Zadania: Co powinna zawierać część: „Zakres prac” Instrukcja mówi wyłącznie: „Przedstaw ramowy zakres prac w danym zadaniu. Wskaż główne elementy z planu badawczego.” W której części Opisu zadania opisuje się np. spodziewany rezultat, powstałą nową wiedzę w Badaniach Przemysłowych, uzasadnienie wyboru technik badawczych?**

Odp. Część "Zakres prac" dla danego zadania powinien zawierać adekwatne główne elementy z planu badawczego opisanego w części 3.1.1.1. Istota modułu, a następnie elementy te powinny zostać rozwinięte w części "Szczegółowy opis planowanych prac wraz z uzasadnieniem". Zasoby posiadane opisywane są w części 3.1.2.2. Zasoby techniczne oraz wartości niematerialne i prawne. Opis oraz uzasadnienie zasobów niezbędnych do pozyskania powinien znaleźć się w części 3.1.7.2. Wydatki rzeczywiste oraz 3.1.7.4. Koszty pośrednie. Parametry spodziewanych rezultatów w ramach zadań powinny zostać określone w polach dotyczących kamienia milowego dla danego zadania.

8. **Czy możliwe jest, iż w harmonogramie realizacji projektu Lider konsorcjum rozpoczyna swoje zadania w module B+R dopiero po 15 miesiącach od rozpoczęcia projektu. Pierwsze zadania należą do Partnera projektu i realizacja zadań Lidera jest uzależniona od pozytywnego zakończenia zadań Partnera. Ewentualnie czy możliwe jest, iż Lider konsorcjum nie realizuje zadań merytorycznych w kilkunastu miesiącach trwania projektu, oczekując na wyniki prac Partnera?**

Odp. Istotne jest, by w module zostało przewidziane zadanie dla Lidera konsorcjum. Kolejność zaangażowania konsorcjantów nie ma znaczenia. Jeśli uzasadnionym jest, by realizacja modułu rozpoczęła się od zadania Partnera, to taki układ jest możliwy. Harmonogram będzie podlegał ocenie przez ekspertów.

9. **W załącznikach fakultatywnych (dodatkowych) dla modułu Zazielenienie przedsiębiorstw – jaki zakres informacji powinien zostać zaprezentowany w celu wykazania spełnienia warunków udzielania pomocy publicznej w zakresie ochrony środowiska.**

Odp. To zależy jaki rodzaj pomocy publicznej zostanie przewidziany w Państwa projekcie. Każdorazowo prosimy o zapoznanie się z opisem danego rodzaju pomocy publicznej dotyczące ochrony środowiska w znowelizowanym Rozporządzeniu 651/2014 oraz opisem kategorii kosztów określonym w „Przewodniku kwalifikowalności wydatków dla 1 Priorytetu – Fundusze Europejskiej dla Nowoczesnej Gospodarki - Projekty realizowane w konsorcjach” (w szczególności pkt. 7.3.8- 7.3.18), np. jeżeli wnioskodawca zamierza skorzystać z pomocy inwestycyjnej na środki wspierające efektywność energetyczną inną niż w budynkach (art. 38 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014) może załączyć do wniosku audyt energetyczny danej instalacji będącej przedmiotem projektu.

10. **Czy realizując Moduł B+R każdy z konsorcjantów powinien realizować własne zadanie zarówno z badań przemysłowych jak i prac rozwojowych? Czy konsorcjanci mogą dowolnie zaplanować i podzielić prace między sobą?**

Odp. Prace w ramach modułu B+R konsorcjanci realizują zgodnie z potrzebami przeprowadzenia prac w projekcie. Dokumentacja konkursowa nie narzuca obowiązku by każdy z konsorcjantów wykonywał zarówno badania przemysłowe czy również prace rozwojowe.

11. **Co to są kwoty ryczałtowe w budżecie?**

Odp. Koszty pośrednie w module B+R. Koszty pośrednie rozliczane są metodą ryczałtową i stanowią 25% kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich dotyczących modułu B+R z wyjątkiem kosztów usług zewnętrznych (podwykonawstwo).

12. **Jeżeli podmiot A i podmiot B (lider) wspólnie realizują moduł B+R, a następnie jedynie podmiot B realizuje moduł Wdrożenie innowacji, rozumiem, że należy: (i) dla podmiotu A wykazać opłacalność na realizowanej części modułu B+R (ii) dla podmiotu B wykazać opłacalność na realizowanej części modułu B+R oraz module Wdrożenie innowacji łącznie. Prosiłabym o potwierdzenie mojego rozumienia lub korektę.**

Odp. Tak

13. Zgodnie ze Szczegółowymi warunkami realizacji modułów stanowiącymi Załącznikiem nr 1 do Umowy o dofinansowanie: Par. 1 ust 5 „5. Beneficjent zobowiązuje się do wdrożenia wyników prac B+R w okresie wskazanym w Umowie (w przypadku, gdy wdrożenie finansowane jest w ramach modułu Wdrożenie innowacji) albo nie później niż do 5 lat od zakończenia realizacji modułu B+R. Wdrożenie wyników modułu jest objęte/nie jest objęte modułem Wdrożenie innowacji.” Par. 1 ust. 10 „10. Beneficjent zobowiązuje się do wdrożenia wyników prac B+R w jednej z następujących form: 1) wprowadzenie wyników do własnej działalności gospodarczej poprzez rozpoczęcie produkcji lub świadczenia usług na bazie uzyskanych wyników lub wprowadzenie innowacji w procesie biznesowym lub 2) udzielenie licencji (na zasadach rynkowych) na korzystanie z przysługujących praw do wyników prac B+R w działalności gospodarczej prowadzonej przez innego przedsiębiorcę lub 3) sprzedaż (na zasadach rynkowych) praw do wyników w celu wprowadzenia ich do działalności gospodarczej prowadzonej przez innego przedsiębiorcę.” Par. 1 ust. 14 ” 14. Umowa sprzedaży prawa do wyników prac B+R lub udzielenia licencji na korzystanie z tychże wyników zawiera w szczególności następujące elementy: ... 5) zobowiązanie nabywcy/licencjodawcy do złożenia oświadczenia o wprowadzeniu tych wyników do swojej działalności gospodarczej najpóźniej w terminie roku od daty zawarcia umowy sprzedaży praw do wyników tychże badań i prac/umowy udzielenia licencji na korzystanie z wyników tychże badań lub prac.” PYTANIE 1) Proszę o wyjaśnienie czy możliwa jest sprzedaż praw lub udzielenie licencji do wyników pod koniec czwartego roku od zakończenia realizacji modułu B+R (przy założeniu, że w ramach projektu nie będzie realizowany moduł wdrożenie innowacji), podmiotowi który wprowadzi te wyniki do swojej działalności gospodarczej w ciągu roku od podpisania umowy (co wydarzy się po przekroczeniu 5 lat od zakończenia realizacji modułu B+R)?

Odp. Wdrożenie powinno nastąpić w okresie wskazanym w Umowie (w przypadku, gdy wdrożenie finansowane jest w ramach modułu Wdrożenie innowacji), nie później niż do 5 lat od zakończenia realizacji modułu B+R, zatem możliwe jest sprzedaż praw lub udzielenie licencji do wyników pod koniec czwartego roku od zakończenia realizacji modułu B+R.

14. Czy w ramach Ścieżki Smart projekty realizowane w konsorcjum może wziąć udział w ramach jednego konsorcjum jedno przedsiębiorstwo i 2 organizacje badawcze ?

Odp. Tak, maksymalnie 3 podmioty na moduł.

15. Czy prawidłowy jest wariant, w którym Lider (MŚP) po zakończeniu projektu odkupuje całość wyników prac od konsorcjanta (uczelnia)? Czy też konieczne jest udzielenie licencji przez konsorcjanta (uczelnia)? Jakie są dobre praktyki w tym zakresie?

Odp. Obydwa wskazane w pytaniu rozwiązania są dopuszczalne z zaznaczeniem, że wyniki prac B+R muszą zostać wdrożone do działalności gospodarczej. Wdrożenie musi być przeprowadzone co najmniej przez Lidera konsorcjum, a konsorcjant będący organizacją badawczą nie może wdrażać wyników prac B+R. W związku z tym podmiot wdrażający musi zapewnić sobie prawa do wyników tych prac. Przekazanie posiadanych praw majątkowych pomiędzy członkami konsorcjum - sprzedaż/udzielenie licencji na korzystanie z tych praw następuje za wynagrodzeniem odpowiadającym wartości rynkowej tych praw.

16. Zaprezentowano dzisiaj, że organizacja pozarządowa musi być zarejestrowana w KRS i CEIDG. Czy użycie spójnika "i" było omyłkowe, a jeżeli nie, to jak fundacja miałaby się rejestrować w CEIDG?

Odp. W trakcie prezentacji doszło do oczywistej omyłki pisarskiej i spójnik "i" należy zamienić na "lub".

17. Uprzejma prośba o informację czy konsorcjum może składać się z trzech podmiotów - 2 przedsiębiorstw MŚP i organizacji pozarządowej?

Odp. Tak. Konsorcjum może się składać z 2 MŚP i organizacji pozarządowej bądź organizacji badawczej. Wniosku nie może złożyć konsorcjum składające się z MŚP + MŚP - bo takie konsorcja zostały przypisane do konkursów ogłaszanych przez PARP.

18. Czy można zawiązać konsorcjum z firmą z Włoch?

Odp. W ramach Kryteriów obligatoryjnych wspólnych dla projektu w kryterium Kwalifikowalność poszczególnych członków konsorcjum weryfikowane będzie czy członkowie konsorcjum prowadzą działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej potwierdzoną wpisem do odpowiedniego rejestru:

- w przypadku przedsiębiorców zarejestrowanych w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym adres siedziby lub co najmniej jednego oddziału znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- w przypadku przedsiębiorców ujętych w Centralnej Ewidencji i Informacji Działalności Gospodarczej co najmniej jeden adres wykonywania działalności gospodarczej znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Zatem, jeżeli konsorcjant z Włoch nie będzie również prowadził działalności na terenie RP potwierdzonej wpisem do odpowiedniego rejestru, nie będzie mógł uzyskać dofinansowania.

19. Czy dobrze rozumiem, że organizacja pozarządowa, która jest wpisana w KRS do rejestru przedsiębiorców będąc konsorcjantem (nie liderem) może otrzymać wsparcie wyłącznie w formie pomocy de minimis?

Odp. Tak

20. Czy moduł Kompetencje może być realizowany równocześnie z prowadzeniem prac w ramach modułu B+R?

Odp. Tak, kolejność realizacji poszczególnych modułów w projekcie zależy od zakresu projektu i decyzji członków konsorcjum.

21. Czy wszyscy konsorcjanci muszą być zarejestrowani na terenie Polski, czy Unii Europejskiej? Czy też dopuszczalna jest współpraca z członkami norweskimi?

Odp. Członkowie konsorcjum muszą prowadzić działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej potwierdzoną wpisem do odpowiedniego rejestru, tj. KRS albo CEIDG. Szczegółowe wymogi w tym zakresie wynikają z Kryteriów wyboru projektów oraz zostały opisane w Instrukcji wypełniania wniosku.

22. Czy jedno konsorcjum może złożyć więcej niż jeden projekt w naborze?

Odp. Nie ma ograniczenia co do złożenia projektów w ramach naboru przez to samo konsorcjum.

23. Pytanie dotyczące załącznika - Sprawozdanie o działalności badawczej i rozwojowej (B+R) - GUS PNT-01 za ostatni okres sprawozdawczy - na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie sprawozdanie PNT-01, jakie nasza jednostka badawcza może załączyć to PNT-01 za rok 2022, za rok 2023 składamy sprawozdanie do GUS do końca marca, czy w takim układzie złożone sprawozdanie za 2022 będzie akceptowane? Podobna sytuacja odnosi się do Ankiety ewaluacyjnej - którą wypełniamy w oparciu o złożone sprawozdanie PNT 01 do GUS (zgodnie z instrukcją „Rok n oznacza rok złożenia wniosku o dofinansowanie”) Za jakie lata składamy ankietę ewaluacyjną?

Odp. Wypełnienie ankiety ewaluacyjnej nie jest obligatoryjne by złożyć wniosek. Można złożyć sprawozdanie PNT 01 za rok 2022, jeśli wnioskodawca nie posiada jeszcze sprawozdania za rok 2023. Ankieta ewaluacyjna dotyczy okresu 3 poprzednich lat.

24. Proszę o wyjaśnienie kwestii rozliczenia działalności jednostki badawczej - co do zasady realizuje ona swoją działalność w ramach działalności niegospodarczej w module B+R, i może uzyskać do 100% dofinansowania, ale jednocześnie lider konsorcjum ma obowiązek wdrożyć do działalności wyniki przeprowadzonych prac. W związku z tym musi posiadać pełnię praw do przeprowadzonych prac, czyli jednostka badawcza musi sprzedać przedsiębiorcy swoje prawa do wyników badań. Co w przypadku takiej

umowy sprzedaży, jaki wpływ uzyskanie dochodu ma na poziom dofinansowania jednostki badawczej, w jaki sposób to będzie rozliczane?

Odp. Uzyskanie dochodu z tytułu sprzedaży wyników swoich prac B+R przez organizację badawczą na rzecz przedsiębiorcy nie będzie miało wpływu na poziom dofinansowania dla organizacji badawczej.

25. Czy podniesiony zostanie poziom limitu de minimis w obecnym naborze do 300 tys. EUR?

Odp. Najpierw musi być przeprowadzona aktualizacja programu pomocowego NCBR, który stanowi formalną podstawę do udzielania pomocy publicznej i de minimis. Jeśli z punktu widzenia formalnego będzie to możliwe – opublikujemy stosowne zmiany w dokumentacji konkursowej.

26. Czy kierownik zarządzający może jednocześnie pełnić funkcję kierownika B+R (posiada wiedzę i doświadczenie w obydwu obszarach zarządzania)?

Odp. Tak, jeśli posiada odpowiednie doświadczenie

27. Czy pracownicy konsorcjanta, nie uczestniczący w projekcie, mogą być zatrudnieni przez lidera?

Odp. Jeśli pracownicy konsorcjanta nie uczestniczą w projekcie to nie są ujmowani w projekcie i nie są rozliczani w projekcie.

28. Czy limit pomocy de minimis dla Członków konsorcjum został zaktualizowany i wynosi 300.000 EUR?

Odp. Nie. Najpierw musi być przeprowadzona aktualizacja programu pomocowego NCBR, który stanowi formalną podstawę do udzielania pomocy publicznej i de minimis. Jeśli z punktu widzenia formalnego będzie to możliwe – opublikujemy stosowne zmiany w dokumentacji konkursowej.

29. Czy uczelnie w kosztach kwalifikowanych dotyczy limit pomocy de minimis 200k EUR?

Odp. Nie. Organizacja badawcza (Uczelnia) jako konsorcjant realizuje projekt w ramach swojej działalności niegospodarczej, w związku z tym udzielone dofinansowanie nie stanowi pomocy publicznej i może stanowić do 100% kosztów kwalifikowalnych.

30. Proszę o wskazanie punktu z dokumentacji projektowej wskazującego na możliwość powtarzania prac B+R oraz założenie dodatkowego budżetu w projekcie.

Odp. Kryteria wyboru projektów - I. Moduł B+R - Ogólne zasady realizacji modułu "W ramach projektu możliwe jest uwzględnienie wielokrotnej realizacji niektórych etapów badań przemysłowych lub prac rozwojowych, jeśli będzie to niezbędne dla uzyskania efektów możliwych do komercjalizacji".

31. Czy Projekt może się składać wyłącznie z modułu B+R?

Odp. Tak, projekt może składać się jedynie z modułu B+R. Jednakże należy pamiętać, że w module obligatoryjnym bierze zawsze udział lider konsorcjum jak również co najmniej jeden z członków konsorcjum.

32. Czy umowa konsorcjum musi być podpisana na etapie składania Wniosku?

Odp. Tak, co wynika z opisu Kryteriów Obligatoryjnych Wspólnych dla projektu- Kryt. 1 "Kwalifikowalność poszczególnych członków konsorcjum"

33. Czy projekt może być złożony tylko z jednego modułu - B+R?

Odp. Tak. Należy pamiętać że w każdym module obligatoryjnym musi wziąć udział lider jak również przynajmniej jeden inny konsorcjant.

34. a) Czy określona została maksymalna dopuszczalna liczba zadań w module?

b) Czy jeżeli jednostka naukowa nie otrzymuje pomocy publicznej obowiązuje ją limit kosztów do poziomu 200 tys euro (jak dla pomocy de minimis)?

Odp. a) Zgodnie z dokumentacją konkursową (Instrukcja wypełniania wniosku) można wprowadzić nie więcej niż 200 zadań na cały projekt. Natomiast limit pozycji budżetowych dotyczący całego projektu niezależnie od liczby konsorcjantów oraz modułów realizowanych w projekcie wynosi 400 pozycji. Limity wynikają z ograniczenia systemu CST 2021.

b) Organizacja badawcza jako konsorcjant realizuje projekt w ramach swojej działalności niegospodarczej, w związku z tym udzielone dofinansowanie nie stanowi pomocy publicznej i może stanowić do 100% kosztów kwalifikowalnych. Wówczas limit de minimis nie ma zastosowania.

35. Czy przedsiębiorca, który złożył wniosek w konkursie ścieżka SMART FENG.01.01-IP.01-003/23, który nie został jeszcze rozstrzygnięty, może złożyć wniosek również w tym konkursie?

Odp. Tak można złożyć wniosek. Ale nabór FENG.01.01-IP.01-003/23 dotyczył Ścieżki SMART dedykowanej pojedynczym przedsiębiorcom. A nabór FENG.01.01-IP.01-005/23 dotyczy konsorcjów. Każdy z naborów ma odrębne kryteria do spełnienia.

36. Czy każdy z konsorcjantów powinien wykazać oddzielny zespół kluczowy?

Odp. Zgodnie z dokumentacją konkursową należy opisać kluczowe zasoby ludzkie niezbędne do zrealizowania prac zaplanowanych w module. Zgodnie z Instrukcją wypełniania wniosku należy przedstawić zasoby posiadane przez Lidera konsorcjum i, jeśli dotyczy, konsorcjanta w momencie aplikowania o dofinansowanie. Konieczne jest opisanie całego kluczowego personelu badawczego, kadry zarządzającej - niezbędnych do prawidłowej realizacji modułu. Wnioskodawca (lider) razem z konsorcjantem (jeśli dotyczy) wykazuje adekwatne zasoby ludzkie do przeprowadzenia prac B+R, obejmujące zarówno badania przemysłowe, jak i prace rozwojowe.

37. Czy zadania w module B+R mogą być realizowane przez 1 z konsorcjantów czy mogą być realizowane przez 2 konsorcjantów jednocześnie?

Odp. W każdym module może wziąć udział max 3 konsorcjantów (w tym lider), zatem zadania w module B+R mogą być realizowane przez każdego z nich. Zwracamy uwagę, iż jedno zadanie może być realizowane wyłącznie przez jednego z członków konsorcjum - wyjątkiem jest: zadanie „Koszty pośrednie” w module B+R.

38. Jaka jest odpowiedzialność Instytutu za wdrożenie opracowanego w ramach zrealizowanego projektu rozwiązania? Czy odpowiedzialny jest przedsiębiorca?

Odp. Organizacja badawcza nie wdraża wyników prac B+R. Lider konsorcjum odpowiada za wdrożenie wyników prac B+R. Odpowiedzialność poszczególnych konsorcjantów, ich prawa i obowiązki reguluje umowa konsorcjum

39. a) Czy określona została maksymalna dopuszczalna liczba zadań w module?

b) Czy skuteczna współpraca jest obligatoryjna, czy stanowi tylko element dodatkowo punktowany?

Odp.

a. Zgodnie z dokumentacją konkursową (Instrukcja wypełniania wniosku) można wprowadzić nie więcej niż 200 zadań na cały projekt. Natomiast limit pozycji budżetowych dotyczący całego projektu niezależnie od liczby konsorcjantów oraz modułów realizowanych w projekcie wynosi 400 pozycji. Limity wynikają z ograniczenia systemu CST 2021.

b. Dla dużych przedsiębiorstwo z wyjątkiem małych spółek o średniej kapitalizacji (tj. small-mid caps) konieczne jest wykazanie współpracy z podmiotem z sektora MŚP, który prowadzi działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej potwierdzoną wpisem do odpowiedniego rejestru, zgodnie z wymogami zawartymi w Regulaminie Wyboru Projektów. Wymóg dotyczy dużych przedsiębiorstw niezależnie od ich roli w projekcie. Nie jest to element dodatkowo punktowany. Natomiast zgodnie z Przewodnikiem kwalifikowalności kosztów (pkt. 3.2 ppkt c) w module B+R przysługuje dodatkowa premia za skuteczną współpracę umożliwiającą zwiększenie intensywności kosztów kwalifikowalnych o 15%, zgodnie z warunkami opisanymi w tym punkcie.

40. Czy przedsiębiorstwo (duże) może realizować w KONSORCJUM moduł B+R, ale moduł WDROŻENIE B+R już tylko samodzielnie?

Odp. Tak, zgodnie z Kryteriami wyboru projektów Lider konsorcjum bierze udział w każdym zaplanowanym module. Dodatkowo w co najmniej jednym module obligatoryjnym oprócz lidera konsorcjum bierze udział co najmniej jeden inny konsorcjant. Udział konsorcjantów innych niż lidera konsorcjum w pozostałych modułach jest fakultatywny.

41. Czyli duży przedsiębiorca może wybrać jeden z modułów obligatoryjnych? Czy musi realizować oba?

Odp. W przypadku, gdy liderem konsorcjum będzie duży przedsiębiorca, wniosek o dofinansowanie musi obligatoryjnie obejmować moduł B+R. Realizacja modułu Wdrożenie innowacji nie jest obligatoryjna. Dodatkowo, moduł B+R jest także obligatoryjny:

- dla dużych przedsiębiorców niezależnie od ich roli w konsorcjum;
- dla organizacji badawczych.

42. Czy moduł wdrożenie innowacji jest obligatoryjny, jeżeli konsorcjantem jest MSP?

Odp. Nie, moduł wdrożenie innowacji nie jest obligatoryjny, jeżeli konsorcjantem jest MSP

43. Czy są ograniczenia terytorialne dla wnioskodawców? Czy każdy kto ma zarejestrowaną firmę na terenie RP może złożyć wniosek?

Odp. Zgodnie z Kryteriami Wyboru Projektów - Kryteria Obligatoryjne Wspólne dla Projektu - "1. Kwalifikowalność poszczególnych członków konsorcjum" - w konkursie mogą wziąć udział członkowie konsorcjum, którzy prowadzą działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej potwierdzoną wpisem do odpowiedniego rejestru:

- w przypadku przedsiębiorców zarejestrowanych w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym adres siedziby lub co najmniej jednego oddziału znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- w przypadku przedsiębiorców ujętych w Centralnej Ewidencji i Informacji Działalności Gospodarczej co najmniej jeden adres wykonywania działalności gospodarczej znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Ponadto zgodnie z tym kryterium zostały określone dodatkowe warunki, jakie muszą spełniać Wnioskodawcy i członkowie konsorcjum.

44. Czy organizacja badawcza może coś zrobić, aby nie ponosić kosztów VAT i żeby nie była stratna o tę kwotę w związku z realizacją projektu?

Odp. Podatek VAT może stanowić wydatek kwalifikowalny w ramach projektu tylko wtedy, gdy:

1.
  - a. Liderowi konsorcjum oraz pozostałym konsorcjantom nie przysługuje prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego lub ubiegania się o zwrot podatku VAT na podstawie przepisów o VAT obowiązujących w naszym kraju;
  - b. Żadnemu innemu podmiotowi zaangażowanemu w realizację projektu lub wykorzystującemu do działalności opodatkowanej produkty będące efektem realizacji projektu, zarówno w fazie realizacyjnej, jak i operacyjnej, zgodnie z obowiązującym prawodawstwem krajowym, nie przysługuje prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego lub ubiegania się o zwrot podatku VAT. Posiadanie wyżej wymienionego prawa (potencjalnej prawnej możliwości) wyklucza uznanie wydatku za kwalifikowalny, nawet jeśli faktycznie zwrot nie nastąpił, np. ze względu na niepodjęcie przez podmiot czynności zmierzających do realizacji tego prawa.

Podatek VAT jest niekwalifikowany w całym projekcie nawet jeśli którykolwiek z członków konsorcjum posiada prawną możliwość jego odzyskania.

45. Jaka jest maksymalna dopuszczalna długość projektu/modułu?

Odp. Projekt musi zakończyć się najpóźniej do dnia 31 grudnia 2029 r.

46. Czy kierownik zarządzający w projekcie musi być pracownikiem lidera konsorcjum czy może być z ramienia partnera (jednostki naukowej)?

Odp. Kierownik zarządzający może być pracownikiem Lidera konsorcjum lub innego członka konsorcjum.

47. Jakie grożą konsekwencje, jeśli firma nie dokona wdrożenia wypracowanej w module B+R technologii.

Odp. Zgodnie z § 1 ust. 24 Szczegółowych warunków realizacji modułów Instytucja może wstrzymać wypłatę dofinansowania albo rozwiązać Umowę ze skutkiem natychmiastowym, w przypadku, gdy Beneficjent (i Konsorcjant, stosownie do postanowień § 1 ust. 3 umowy o dofinansowanie) nie wdrożył wyników prac B+R lub wdrożył je w innym zakresie, niż określony we wniosku o dofinansowanie.

48. Limit pomocy de minimis wzrósł od 2024 do 300 tys EUR. Rozumiem, że możemy planować wydatki pod ten nowy limit?

Odp. Nie. Zgodnie z opublikowaną dokumentacją konkursową limit dla pomocy de minimis to 200 tys EUR. Aktualnie jest procedowana zmiana programu pomocowego NCBR, który stanowi formalną podstawę do udzielania pomocy publicznej i de minimis. Jeśli z punktu widzenia formalnego będzie to możliwe – opublikujemy stosowne zmiany w dokumentacji konkursowej.

49. Pytanie do Modułu Internacjonalizacji: Czy jest jakikolwiek sposób sfinansowania udziału w targach przedstawiciela jednostki badawczej będącej w konsorcjum?

Odp. Nie. Organizacja badawcza może wziąć udział tylko w module B+R, a udział w targach jest finansowany w module Internacjonalizacja, którego organizacja badawcza nie może realizować.

50. Czy można wejść w konsorcjum z firmą zagraniczną?

Odp. Zgodnie z Kryteriami wyboru projektów członkowie konsorcjum muszą prowadzić działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej potwierdzoną wpisem do odpowiedniego rejestru:

- w przypadku przedsiębiorców zarejestrowanych w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym adres siedziby lub co najmniej jednego oddziału znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- w przypadku przedsiębiorców ujętych w Centralnej Ewidencji i Informacji Działalności Gospodarczej co najmniej jeden adres wykonywania działalności gospodarczej znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

51. Proszę o odpowiedź dot. limitu 15% dla modułu Kompetencje: czy w przypadku, gdy liderem jest MŚP, i gdy w projekcie będą realizowane oba moduły obligatoryjne: "B+R" oraz "wdrożenie innowacji", od wartości którego z modułów obligatoryjnych należy obliczyć limit 15%?

Odp. Decyzja dotycząca wyboru modułu obligatoryjnego (B+R albo Wdrożenie innowacji) stanowiącego podstawę wyliczenia limitu kosztów kwalifikowanych modułu Internacjonalizacja, jest decyzją lidera konsorcjum będącego MŚP.

52. Czy dobrze rozumiem, że w przypadku MŚP i jednostki badawczej, ta ostatnia uczestniczy tylko w module B+R, a w pozostałych wybranych modułów MŚP może występować sam?

Odp. Tak, zgodnie z Kryteriami wyboru projektów Lider konsorcjum bierze udział w każdym zaplanowanym module. Dodatkowo w co najmniej jednym module obligatoryjnym oprócz lidera konsorcjum bierze udział co najmniej jeden inny konsorcjant. Udział konsorcjantów innych, niż lidera konsorcjum w pozostałych modułach jest fakultatywny, natomiast organizacja badawcza może wziąć udział wyłącznie w module B+R.

53. Pytanie dot. Premii - rozumiem, że wybieramy tylko jedną pozycję z premii - tj. za lokalizację, za udostępnienie itd. Tylko jedna jest dostępna do wyboru?

Odp. Tak - w module B+R można wybrać premię za lokalizację lub skuteczną współpracę lub szerokie rozpowszechnianie wyników prac B+R. Niezależnie - intensywność wsparcia jest zwiększana za posiadanie statusu średniego przedsiębiorcy (o 10%) lub mikro/małego przedsiębiorcy (o 20%).

54. W stosunku do maksymalnej wartości pomocy de minimis należy brać pod uwagę już nowy limit na poziomie 300 tys. euro?

Odp. Nie. Zgodnie z opublikowaną dokumentacją konkursową limit dla pomocy de minimis to 200 tys. EUR. Aktualnie jest procedowana zmiana programu pomocowego NCBR, który stanowi formalną podstawę do udzielania pomocy publicznej i de minimis. Jeśli z punktu widzenia formalnego będzie to możliwe – opublikujemy stosowne zmiany w dokumentacji konkursowej.

55. Czy przewiduje się wprowadzenie rozporządzenia wewnątrz NCBR dot. limitu de minimis? To jest czy należy spodziewać się podniesienia tego limitu przed końcem naboru FENG SMART KONSROCJA?

Odp. Zgodnie z opublikowaną dokumentacją konkursową limit dla pomocy de minimis to 200 tys. EUR. Aktualnie jest procedowana zmiana programu pomocowego NCBR, który stanowi formalną podstawę do udzielania pomocy publicznej i de minimis. Jeśli z punktu widzenia formalnego będzie to możliwe – opublikujemy stosowne zmiany w dokumentacji konkursowej.

56. Przedsiębiorca będący konsorcjantem otrzymuje pomoc de minimis.

Odp. Tak, przedsiębiorca będący konsorcjantem w ramach projektu może otrzymać wyłącznie pomoc de minimis.

57. Czy organizacja badawcza może zrealizować moduł B+R samodzielnie?

Odp. Nie. Zgodnie z Kryteriami wyboru projektów w każdym zaplanowanym module musi wziąć udział Lider konsorcjum. Liderem konsorcjum jest przedsiębiorstwo.

58. Czy konsorcjant, którym jest jednostka badawcza, dla której możliwe jest uzyskanie 100% finansowania poniesionych kosztów, jest również objęty limitacją pomocy de minimis, czy w tym wypadku nie ma tych ograniczeń?

Odp. Każdy członek konsorcjum spełniający definicję organizacji badawczej, o której mowa w art. 2 pkt 83 Rozporządzenia KE nr 651/2014, realizującej w ramach swojej działalności niegospodarczej, zgodnie z warunkami określonymi w Komunikacie Komisji – Zasady ramowe dotyczące pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną, nie otrzymuje pomocy publicznej i może otrzymać dofinansowanie do 100 % kosztów kwalifikowalnych. Wówczas limit de minimis nie ma zastosowania.

59. Czy jednostkę badawczą w module B+R obowiązuje limit pomoc de minimis?

Odp. Nie. Organizacja badawcza jako konsorcjant realizuje projekt w ramach swojej działalności niegospodarczej, w związku z tym udzielone dofinansowanie nie stanowi pomocy publicznej i może stanowić do 100% kosztów kwalifikowalnych, o których mowa w pkt 3.3.1 – 3.3.9 Przewodnika kwalifikowalności wydatków dla 1 priorytetu program Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki – Projekty realizowane w konsorcjach. Może wziąć udział wyłącznie w realizacji modułu B+R.

60. Jaka jest potencjalna możliwość, aby nabór wniosków został wydłużony do końca marca br.?

Odp. Na chwilę obecną brak jest przesłanek do dalszego wydłużenia naboru.

61. Proszę o odpowiedź na pytania dot. "modelu finansowego":

- a. **Czy brak załączonego "modelu finansowego" spowoduje negatywną ocenę wniosku, czy załącznik ten można będzie uzupełnić w trybie wezwania do uzupełnień na etapie oceny wniosku o dofinansowanie?**
- b. **Czy niekompletny lub nieprawidłowo uzupełniony "model finansowy" będzie uzupełnić w trybie wezwania do uzupełnień na etapie oceny wniosku o dofinansowanie?**

- a. Brak załączenia Modelu finansowego (załącznik obowiązkowy) uniemożliwi zwalidowanie i złożenie Wniosku o dofinansowanie w generatorze.
- b. Niekompletny lub nieprawidłowo uzupełniony Model finansowy nie powoduje automatycznej negatywnej oceny. Wnioskodawca może zostać wezwany do jego poprawy/uzupełnienia."

62. Zgodnie z zapisami dokumentacji konkursowej, cyt.: „Ekoinnowacja będąca jednocześnie innowacją cyfrową może uzyskać punkty albo w kryterium Ekoinnowacja na poziomie kraju albo w kryterium Innowacja cyfrowa na poziomie kraju. Nie jest w tym przypadku możliwe przyznanie punktów w obu

kryteriach". Czy dobrze rozumiem zatem, że celem otrzymania punktów zarówno w ramach kryterium „Ekoinnowacja” oraz „Innowacja cyfrowa” wartość wskaźnika „Liczba wprowadzonych innowacji produktowych” powinna wynosić 2 szt. i wówczas 1 szt. to „ekoinnowacji”, a druga szt. to „innowacja cyfrowa”? Tym samym, jeżeli wartość wskaźnika „Liczba wprowadzonych innowacji produktowych” wynosi 1 szt. to nawet jeśli innowacja jest zarówno „ekoinnowacją”, jak i „innowacją cyfrową” to możliwe będzie uzyskanie tylko 1 pkt. w ramach kryteriów punktowych? Czy moje rozumowanie jest właściwe?

Odp. Tak

63. Proszę o podanie przykładów formy współpracy duże przedsiębiorstwa z MŚP, innego niż członkostwo w konsorcjum. W instrukcja jest zapis: „Współpraca z MŚP może przyjąć formę m.in. transferu wiedzy, powiązania kooperacyjnego w tym: klastrów innowacyjnych (także eksportowych), łańcuchów produkcyjnych, sieci technologicznych, platform technologicznych. Wskaż, którego modułu w projekcie dotyczy opisana współpraca. Podwykonawstwo nie jest uznawane jako forma współpracy”. Co oznacza ten zapis? Proszę o podanie konkretnych przykładów, żeby zrozumieć ten zapis.

Odp. Przykładem może być współpraca dużego przedsiębiorstwa z MŚP w ramach tego samego klastra czy platformy technologicznej (oba podmioty powinny posiadać dokument poświadczający członkostwo). Innym przykładem może być współpraca w ramach umowy wieloletniej. Ważne, aby współpraca nie miała charakteru podwykonawstwa i była prowadzona w okresie realizacji projektu.

64. **MODUŁ B+R, Harmonogram rzeczowo finansowy modułu, Zadania: Co powinna zawierać część: Szczegółowy opis planowanych prac wraz z uzasadnieniem. Instrukcja jest nieprecyzyjna i odnosi się wyłącznie do „Istoty modułu”. Czy w tej części należy opisać również: wykorzystane w zadaniu metody, zasoby, przetwarzane dane? Jakie inne elementy powinna zawierać ta część opisu zadania?**

Odp. Część "Zakres prac" dla danego zadania powinien zawierać adekwatne główne elementy z planu badawczego opisanego w części 3.1.1.1. Istota modułu, a następnie elementy te powinny zostać rozwinięte w części "Szczegółowy opis planowanych prac wraz z uzasadnieniem". Zasoby posiadane opisywane są w części 3.1.2.2. Zasoby techniczne oraz wartości niematerialne i prawne. Opis oraz uzasadnienie zasobów niezbędnych do pozyskania powinien znaleźć się w części 3.1.7.2. Wydatki rzeczywiste oraz 3.1.7.4. Koszty pośrednie. Parametry spodziewanych rezultatów w ramach zadań powinny zostać określone w polach dotyczących kamienia milowego dla danego zadania.

65. **Pytanie dotyczy wniosku o dofinansowanie i punktu „Powiązania pomiędzy modułami”. Zgodnie z instrukcją należy wskazać powiązania pomiędzy poszczególnymi modułami w projekcie, w tym czy zaplanowane zadania w ramach wszystkich modułów są racjonalne, komplementarne i zapewniają synergię na poziomie projektu w zakresie potrzeb rozwojowych lidera konsorcjum, oraz wynikają z zawartej umowy konsorcjum i są zgodne z celami konsorcjum. Jak należy rozumieć wymóg, iż powiązania między modułami mają wynikać z Umowy konsorcjum jeśli Partner konsorcjum występuje tylko w module B+R, a Lider w module B+R oraz zazielenienie? Jakie zapisy powinna zawierać umowa konsorcjum, aby spełnić wskazany wymóg?**

Odp. Nie ma tu sprzeczności. Informacja przedstawiana przez wnioskodawcę we wniosku o dofinansowanie dotycząca powiązań między modułami powinna uwzględniać aspekty wymienione w kryterium "Spójność projektu". W opisie należy wykazać synergię na poziomie projektu w zakresie potrzeb rozwojowych lidera konsorcjum. NCBR nie narzuca konkretnych postanowień umowy konsorcjum. Istotne jest natomiast by informacje wynikające z umowy konsorcjum były spójne z tymi prezentowanymi we wniosku, w tym w odniesieniu do zaangażowania poszczególnych podmiotów w realizację projektu i wynikających z tego praw i obowiązków.

66. **Czy w przypadku, gdy członkiem konsorcjum jest organizacja badawcza również należy dla niej wypełnić pkt 2.1.4. Potencjalna konkurencja w części ogólnej wniosku?**

Odp. Tak, zgodnie z dokumentacją naboru, w tym Instrukcją wypełniania wniosku o dofinansowanie, punkt odnosi się do każdego z członków konsorcjum. Podawane tu informacje są niezbędne dla zapobiegania sytuacji konfliktu interesów w trakcie oceny projektów.

Organizacja badawcza może wskazać inny ośrodek badawczy (nie tylko uczelnię, ale też np. dużego przedsiębiorcę), który w tej samej dziedzinie, być może właśnie prowadzi badania nad podobnym rozwiązaniem.

67. **Wskaźniki rezultatu wskaźnik obowiązkowy: Liczba wprowadzonych innowacji produktowych. W Jaki sposób prawidłowo opisać metodykę i sposób weryfikacji tego wskaźnika? Instrukcja wypełniania wniosku nic na ten temat nie mówi.**

Odp. Definicja wskaźnika PLRR028 - Liczba wprowadzonych innowacji produktowych została podana w Instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie. W Instrukcji (2.4.2. Wskaźniki rezultatu) zamieściliśmy również przykład odnoszący się do wyliczania tego wskaźnika na poziomie całego projektu. Co do zasady opis metodyki i sposobu weryfikacji jest przedstawiany przez wnioskodawcę i powinien odzwierciedlać specyfikę danego projektu i innowacji.

68. Czy członkowie konsorcjum oprócz Lidera (1 przedsiębiorstwo, 1 jednostka naukowa) będą mieć możliwość samodzielnego składania wniosków o płatność/ rozliczania się w projekcie?

Odp. Zgodnie z zakresem minimalnym umowy konsorcjum Lider składa wnioski o płatność w imieniu własnym oraz Konsorcjantów. System CST przewiduje składanie wniosków częściowych. Wnioskodawca otrzyma dostęp do CST w którym będzie zarządzał uprawnieniami do swojego wniosku. Wnioski częściowe poszczególnych członków konsorcjum będą wysyłane do NCBR za pośrednictwem Lidera konsorcjum.

69. Czy w przypadku aplikowania dużego przedsiębiorstwa w konsorcjum z jednostką badawczą zaplanowanie współpracy z MŚP w obszarze badania i rozwoju jest wymogiem otrzymania dofinansowania? Czy MŚP może być wybrane w procedurze przed złożeniem wniosku? Jaki jest czas postępowania przy procedurze wyboru MŚP? Czy dołączenie do wniosku i wypełnienie modułu wdrożeniowego jest niezbędne do otrzymania dofinansowania?

Odp. Zgodnie z zasadami naboru duże przedsiębiorstwo musi wykazać współpracę z MŚP w module B+R (w konsorcjum albo poza konsorcjum). Reguła ta nie dotyczy dużych przedsiębiorstw, które są małymi spółkami o średniej kapitalizacji (small-mid caps). Współpraca z MŚP nie może mieć charakteru podwykonawstwa. Współpraca z MŚP realizowana w innej formie niż konsorcjum powinna być odpowiednio udokumentowana, co oznacza, że podmiot ten powinien być wybrany i znany na etapie składania wniosku, a na żądanie ekspertów oceniających wnioskodawca powinien udostępnić dokument poświadczający nawiązanie współpracy. Moduł wdrożenie innowacji dla konsorcjum z udziałem dużego przedsiębiorstwa nie jest obligatoryjny. Wówczas wdrożenie musi nastąpić poza projektem.

70. Czy obowiązek współpracy z MŚP firmy o statusie dużego przedsiębiorstwa można wypełnić poprzez współpracę poza konsorcjum, na podstawie odrębnej umowy?

Odp. Tak. Należy jednak pamiętać, że współpraca z MŚP realizowana w innej formie niż konsorcjum powinna być odpowiednio udokumentowana, co oznacza, że podmiot ten powinien być wybrany i znany na etapie składania wniosku, a na żądanie ekspertów oceniających wnioskodawca powinien udostępnić dokument poświadczający nawiązanie współpracy. Ponadto, w przypadku, gdy MŚP nie jest członkiem konsorcjum należy wykazać, że w ramach projektu planuje się współpracę z podmiotami z sektora MŚP (które prowadzą działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej potwierdzoną wpisem do odpowiedniego rejestru w Polsce). Obowiązek współpracy dotyczy modułów: B+R, wdrożenie innowacji, cyfryzacja, zazielenienie przedsiębiorstw oraz infrastruktura B+R (w każdym z modułów, jeśli wystąpią w projekcie, współpraca z MŚP powinna być wykazana). Szczegółowe wymogi określa Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie - 2.1.5. Współpraca przedsiębiorców innych niż MŚP.

71. Czy współpraca z MSP dużej firmy (small mid cap'a) jest obligatoryjna? A jeśli tak, to w jaki sposób może być zrealizowana?

Odp. Nie, obowiązek współpracy dotyczy dużych przedsiębiorstw (lub mikro-, małych lub średnich przedsiębiorstw, które na dzień zawarcia umowy o dofinansowanie będą dużym przedsiębiorstwem) za wyjątkiem małych spółek o średniej kapitalizacji (small mid- caps)

72. Proszę o informację czy możliwe jest składanie dwóch projektów, w których np. 1 zadanie jest wspólne. W przypadku uzyskania dofinansowania dla dwóch projektów rezygnacja z dofinansowania w jednym projekcie, aby uniknąć podwójnego finansowania?

Odp. Technicznie nie ma możliwości współdzielenia danych pomiędzy poszczególnymi wnioskami. System LSI nie przewiduje możliwość wskazania zadania jako realizowanego w dwóch projektach.

73. Czy jeżeli zbliżony projekt był składany w Ścieżka SMART dla MŚP (PARP), to czy w generatorze należy zaznaczyć opcję ponownego składania projektu, czy należy wybrać projekt nowy?

Odp. Jeśli projekt jest zbliżony do poprzedniego złożonego, prosimy o zaznaczenie opcji ponownego składania i dodanie informacji w opisie, że pierwotnie był oceniony w PARP. System LSI udostępnia możliwość dodania informacji opisowych o wcześniej składanym wniosku.

74. Współpraca przedsiębiorców innych niż MŚP: Dodatkowo współpraca realizowana w innej formie niż konsorcjum powinna być odpowiednio udokumentowana - Jak rozumiana jest współpraca z MSP w innej formie niż w konsorcjum

Odp. Należy pamiętać, że współpraca dużego przedsiębiorcy z MŚP nie może mieć charakteru podwykonawstwa. Współpraca z MŚP może przyjąć formę m.in. transferu wiedzy, powiązania kooperacyjnego w tym: klastrów innowacyjnych (także eksportowych), łańcuchów produkcyjnych, sieci technologicznych, platform technologicznych. Szczegółowe wymogi określa Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie - 2.1.5. Współpraca przedsiębiorców innych niż MŚP."

75. Czy nabywca praw sprzedanych przez Konsorcjum musi również zmieścić się z wdrożeniem wyników, które nabędzie, do swojej działalności w okresie 5 lat od zakończenia realizacji przez Konsorcjum modułu B+R? Tym samym sprzedaż praw musi się odbyć odpowiednio wcześniej i zawierać ograniczenie czasowe na wdrożenie przez nabywcę/licencjobiorcę do roku od podpisania umowy lub do 5 lat od zakończenia realizacji przez Konsorcjum modułu B+R, w zależności co występuje wcześniej.

Odp. Wdrożenie powinno nastąpić nie później niż do 5 lat od zakończenia realizacji modułu B+R. Jedną z form wdrożenia jest sprzedaż praw do wyników w celu wprowadzenia ich do działalności gospodarczej prowadzonej przez innego przedsiębiorcę, zatem sprzedaż powinna nastąpić w tym okresie. Lider konsorcjum musi zapewnić, że nabywca praw do wyników/licencjobiorca wykorzysta wyniki we własnej działalności gospodarczej, tj. w szczególności rozpocznie produkcję innowacyjnych produktów/ świadczenie usług/zastosuje nową technologię w prowadzonej działalności. Umowa sprzedaży praw do wyników prac B+R musi zawierać m.in. termin, w jakim ma nastąpić wprowadzenie tych wyników do działalności gospodarczej nabywcy/licencjobiorcy.

76. Czy uczelnia może być traktowana jako przedsiębiorstwo, jeśli świadczy usługi komercyjne?

Odp. TAK, Jeżeli uczelnia będzie realizowała projekt w ramach swojej działalności gospodarczej i spełni wymogi konkursu dla przedsiębiorców. Zgodnie z przepisami pomocy publicznej forma podmiotu nie ma znaczenia dla uznania za organizację badawczą/przedsiębiorstwo. Należy pamiętać, że jako członek konsorcjum będzie otrzymywał pomoc de minimis. Przedsiębiorca będący liderem może uzyskać pomoc publiczną/pomoc de minimis w zależności od charakteru projektu, finansowanych modułów. Szczegóły zostały opisane w Przewodniku kwalifikowalności wydatków.

77. Czy może być konsorcjum składające się z dużego przedsiębiorstwa i MŚP? Nie ma tej opcji w prezentacji.

Odp. TAK

78. Proszę o informację czy jedna osoba może pełnić obowiązki Kierownika Projektu, Kierownika zarządzającego modułem B+R oraz Kierownika B+R? Czy jeżeli w projekcie będzie występowało kilka modułów powinien zostać przewidziany oraz wskazany we wniosku kierownik całego projektu? Czy we wniosku powinno zostać opisane doświadczenie takiej osoby, w której części wniosku wskazać takie informacje?

Odp. Dokumentacja naboru nie przewiduje konieczności wyodrębniania kierownika projektu. Taka rola w projekcie nie została przewidziana w wymogach określonych w kryteriach wyboru projektów. Informacje dotyczące kadry zarządzającej, kierownika zarządzającego przedstawiane są w odniesieniu do poszczególnych modułów projektu i oceniane zgodnie z kryteriami w ramach modułów. Organizacja pracy, obsadzenie ról w projekcie zależy od wnioskodawcy, specyfiki projektu, jego złożoności, ale powinna ona zapewnić jego sprawną realizację. W związku z tym teoretycznie możliwe jest pełnienie więcej niż jednej roli w projekcie. Wszystko zależy od przyjętego przez Wnioskodawcę sposobu/ metodyki zarządzania projektem.

79. Które podmioty są zobligowane do stosowania trybu wyboru partnera przewidzianego w art. 39. ust. 2 ustawy wdrożeniowej?

Odp. Zgodnie z art. 39 ust. 2 ww. ustawy, szczególne wymogi dot. przejrzystości, równego traktowania i otwartego naboru partnerów dotyczą tylko sytuacji, w której podmiotem inicjującym partnerstwo jest podmiot, o którym mowa w art. 4, art. 5 ust. 1 i art. 6 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień Publicznych.

80. Proszę o odpowiedź dot. kosztów "Podwykonawstwa":

a) Czy Podwykonawstwo może być zaplanowane wyłącznie w fazie badań przemysłowych? b) W jakim przypadku Podwykonawca obligatoryjnie musi być wyłoniony przed złożeniem wniosku o dofinansowanie?

c) Czy jest ustanowiony maksymalny limit finansowy (kwotowy i/lub procentowy) w odniesieniu do kosztów zaplanowanych na Podwykonawstwo w projekcie (dla całego konsorcjum)?

d) Czy Podwykonawca, z którym Beneficjent wcześniej współpracował w ramach bieżącej działalności lub we wcześniejszych pracach badawczych może wziąć udział w postępowaniu mającym na celu wyłonienie Podwykonawcy?

- a. Podwykonawstwo może być w całym module B+R - badania przemysłowe jak i eksperymentalne prace rozwojowe;
- b. Jeśli prace B+R powierzone podwykonawcy są krytyczne dla osiągnięcia celu modułu B+R,

wybór podwykonawcy musi zakończyć się przed złożeniem wniosku. Członkowie konsorcjum

realizujący moduł muszą w takim przypadku posiadać umowę warunkową z podwykonawcą.

- c. Limit na podwykonawstwo dla organizacji badawczych wynosi 25%, a dla przedsiębiorstw i organizacji pozarządowej 50% kosztów kwalifikowalnych badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych ponoszonych w module przez te podmioty;
- d. Wybór podwykonawcy musi być zgodny z Wytycznymi dotyczącymi kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027. Zwracamy uwagę, że podwykonawca nie może być powiązany osobowo lub kapitałowo z konsorcjantem z wyłączeniem zamówień sektorowych i zamówień określonych w sekcji 3.2.1 pkt 2 lit. i-k.

81. Jak poprawnie zdefiniować wskaźniki produktu i rezultatu w module B+R? Na co zwrócić uwagę, czy jest jakiś schemat bądź gotowe wskaźniki przykładowe? Założenia w projekcie: poprawa czułości i specyficzności wyrobów medycznych wobec odpowiedników istniejących na rynku.

Odp. Uzupełniając wskaźniki rezultatu dotyczące cech / funkcjonalności innowacji produktowej/innowacji w procesie biznesowym we wniosku o dofinansowanie należy kierować się zapisami Instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie. Wnioskodawca określa wskaźniki uwzględniając specyfikę danej innowacji.

82. Jak należy obliczać trwałość całego projektu, gdy w projekcie moduł B+R realizuje MŚP i organizacja badawcza?

Odp. Wymóg utrzymania trwałości dotyczy projektów przewidujących inwestycje w infrastrukturę i inwestycje produkcyjne w ramach modułów: Infrastruktura B+R, Wdrożenie Innowacji, Zazielenienie przedsiębiorstw, Cyfryzacja. Jeżeli w Projekcie żaden z modułów nie jest objęty wymogiem zachowania trwałości Projektu, to zgodnie z umową o dofinansowanie Beneficjent jest zobowiązany w okresie odpowiadającym okresowi trwałości do raportowania wskaźników i przestrzeganiu zasad horyzontalnych i polityk unijnych. Określenie okresu trwałości Projektu następuje wg statusu Beneficjenta (Lidera konsorcjum). Okres ten wynosi 3 lata dla MŚP i 5 lat dla dużych przedsiębiorstw.

83. Mam pytanie o zapis par. 3 ust. 4 wzoru umowy: 4. Beneficjent zobowiązuje się do zapewnienia finansowania realizacji Projektu, przy czym wkład własny do Projektu pochodzi od Członków Konsorcjum „Wkład własny należy wnieść w formie pieniężnej i nie może być sfinansowany ze środków publicznych.” Czy ten zapis nie zawiera błędu? I jak należy rozumieć wkład własny od członków konsorcjum - czy to oznacza, że organizacja badawcza ma wnieść wkład własny do projektu w imieniu przedsiębiorcy?

Odp. Wkład własny może zostać wniesiony wyłącznie w formie pieniężnej w zadeklarowanej wysokości na pokrycie części kosztów kwalifikowalnych w projekcie (różnica między kwotą wydatków kwalifikowalnych a kwotą dofinansowania). Wkład własny beneficjenta nie może pochodzić ze środków publicznych, w tym dotacji/subwencji z budżetu państwa i budżetu jednostek samorządu terytorialnego; w przypadku projektów objętych pomocą publiczną, wkład własny musi zostać pozyskany na zasadach rynkowych. Organizacja badawcza jako konsorcjant realizuje projekt w ramach swojej działalności niegospodarczej, w związku z tym udzielone dofinansowanie nie stanowi pomocy publicznej i może stanowić do 100% kosztów kwalifikowalnych, o których mowa w pkt 3.3.1 – 3.3.9 Przewodnik kwalifikowalności wydatków dla 1 priorytetu program Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki – Projekty realizowane w konsorcjach. Organizacja badawcza nie wnosi wkładu własnego w imieniu przedsiębiorcy, natomiast musi posiadać środki na pokrycie VAT w przypadku, kiedy będzie on niekwalifikowany w projekcie.

84. **Punkt 13) lit. c) zakres minimum umowy konsorcjum brzmi: „13) obowiązki Członków Konsorcjum, w tym m.in.: ... c) zobowiązanie do osiągnięcia określonych we wniosku o dofinansowanie celów i wskaźników Projektu poprzez osiągnięcie celów i wskaźników każdego z modułów wchodzących w skład Projektu, a także osiągnięcie wskaźników określonych dla poszczególnych Członków Konsorcjum zgodnie z podziałem stanowiącym załącznik do umowy konsorcjum” Umowy konsorcjum muszą być zawarte przed złożeniem wniosku i stanowią załącznik do wniosku. Powszechnie obowiązującą praktyką jest zawieranie umów konsorcjum w celu wypracowania ostatecznych założeń projektowych, przygotowania wniosku projektowego, a następnie, w przypadku otrzymania dofinansowania w celu realizacji projektu zgodnie z założeniami wypracowanego wspólnie, a złożonego do NCBR przez Lidera wniosku o dofinansowanie. W związku z powyższym na etapie zawierania umowy konsorcjum nie są jeszcze znane dokładne wartości wskaźników, w szczególności dokładne wartości wskaźników, takich jak: „PLRR033 - Przychody ze sprzedaży nowych lub udoskonalonych produktów/usług” „WLWK-RCR002 - Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe)”**

Odp. W momencie składania wniosku o dofinansowanie wartości docelowe wskaźników muszą zostać określone dla każdego modułu z podziałem na poszczególnych członków konsorcjum, co podlega ocenie ekspertów. Dane te należy zawrzeć również w umowie konsorcjum.

85. **Mam kilka pytań związanych z naborem: konsorcjanci wspólnie pracują nad rozwiązaniem problemu badawczego i podzielili się ścieżkami dojścia do rozwiązania tego problemu. Co w przypadku, kiedy wariant A opracowany przez Lidera, okaże się lepszy od wariantu B opracowanego przez Członka Konsorcjum i zostanie wybrany jako właściwy sposób postępowania i będzie przedmiotem wdrożenia? W analizowanym przypadku, wyniki prac B+R Członka Konsorcjum, pomimo swojej wartości, nie znalazłyby zastosowania (nie zostały by wdrożone jako wynik realizacji modułu B+R. Czy Lider musi nabyć także wyniki do tych prac?**

Odp. Projekt powinien być zaplanowany w taki sposób, który ma szansę na doprowadzenie do realizacji celu. Równoległa realizacja konkurencyjnych badań nie wydaje się zasadna z punktu widzenia gospodarności środki publicznymi i może zostać zakwestionowana przez ekspertów na etapie oceny wniosku. Umowa nie przewiduje wariantowości prowadzonych prac. Zgodnie z umową o dofinansowanie, jeżeli w trakcie realizacji modułu B+R okaże się, że dalsze prace B+R nie doprowadzą do osiągnięcia zakładanych wyników, bądź gdy wdrożenie okaże się bezcelowe lub niezasadne ekonomicznie należy zaprzestać prowadzenia dalszych prac B+R, bądź wdrożenia wyników tych prac B+R. W takiej sytuacji konieczna będzie niezależna ekspertyza lub niezależna analiza rynkowa, a NCBR musi potwierdzić bezcelowość dalszej realizacji modułu B+R lub wdrożenia, mając na uwadze wystąpienie okoliczności niezależnych od Beneficjenta przy zachowaniu przez niego należytej staranności oraz postępowaniu zgodnie z Umową. Nabycie praw do wyników prac B+R przez lidera (lub i konsorcjanta) jest konieczne w sytuacji wdrażania ich w oparciu o te prawa.

86. **Czy w realizację jednego zadania może być zaangażowanych dwóch konsorcjantów? A jeśli tak, to czy trzeba określić % udział np. 50/50?**

Odp. Jedno zadanie może być realizowane wyłącznie przez jednego z członków konsorcjum (wyjątek: zadanie „Koszty pośrednie” w module B+R). Każdy z członków konsorcjum musi realizować przynajmniej jedno zadanie w module, w którego realizacji bierze udział.

87. **Czy mogą aplikować dwie firmy ze sobą powiązane ze względu na osoby właścicieli, które ze względu na status mają status dużego przedsiębiorstwa?**

Odp. Tak z zastrzeżeniem, że zgodnie z art. 39 ust. 2 ustawy wdrożeniowej podmiot, o którym mowa w art. 4, art. 5 ust. 1 i art. 6 ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1129, z późn. zm.), inicjujący projekt partnerski - Lider konsorcjum, dokonuje wyboru partnerów spośród podmiotów innych niż wymienione w art. 4 tej ustawy, z zachowaniem zasady przejrzystości i równego traktowania. Ponadto współpraca z podmiotem powiązaniem nie spełnia warunku otrzymania premii za skuteczną współpracę w module B+R.

88. **Lider Konsorcjum jest spółką z ograniczoną odpowiedzialnością, zarejestrowaną w woj. mazowieckim. Główna działalność spółki jest realizowana w woj. śląskim, są tam zatrudnieni pracownicy. Nie jest to jednak osobny oddział spółki, nie ma wpisu do KRS o dodatkowym adresie (nie jest to wymagane prawem). Również projekt będzie realizowany w woj. śląskim, będą tam zatrudnieni nowi pracownicy. Czy możemy wskazać Śląsk jako miejsce realizacji projektu i skorzystać z premii na moduł B+R za lokalizację +15% do prac B+R? Jeśli rejestracja oddziału byłaby wymagana – czy wystarczy uchwała spółki i złożenie wniosku do KRS? Rejestracja może trwać kilka tygodni i możemy nie zdążyć z otrzymaniem potwierdzenia do 8 marca.**

Odp. We Wniosku o dofinansowanie należy wskazać faktyczne miejsca realizacji projektu (modułu). Jeśli projekt będzie realizowany w kilku lokalizacjach to należy wskazać te lokalizacje. W przypadku modułu B+R ma to kluczowe znaczenie dla Lidera konsorcjum przy ubieganiu się o premię za lokalizację inwestycji, co wpływa na % poziom dofinansowania projektu. W przypadku realizacji modułu B+R przez lidera konsorcjum w kilku lokalizacjach objętych premią stosuje się niższą z premii. W przypadku realizacji części lub całości modułu przez lidera konsorcjum poza lokalizacjami premiowanymi premie nie są należne. W przypadku realizacji projektu w innych lokalizacjach niż wskazane w KRS, dla celów audytowych należy posiadać dokumenty potwierdzające realizację projektu w tym miejscu.

89. Dlaczego VAT jest niekwalifikowalny dla organizacji badawczej, która de facto nie odzyska VAT?

Odp. Wynika to z Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków oraz z Przewodnika kwalifikowalności wydatków. Jeżeli Lider konsorcjum lub jeden z członków konsorcjum posiada prawną możliwość odzyskania VAT, w tym częściowego odzyskania VAT wówczas ten podatek jest niekwalifikowalny w całym projekcie.

90. Konsorcjum planuje realizację tylko modułu B+R (branża IT), którego efektem jest innowacja produktowa – nowa usługa. Lider będzie oferował ją na rynku w Polsce, pierwszym klientem będzie konsorcjant. Czy taka formuła realizacji projektu w której Członek Konsorcjum nie wdraża innowacji w rozumieniu dokumentacji konkursowej, ale jest jej odbiorcą (klientem) na warunkach rynkowych jest dopuszczalna w z punktu widzenia zasad konkursu? Wcześniej Członek konsorcjum sprzedaje na warunkach rynkowych prawa do nowego rozwiązania, by Lider mógł nowy produkt wdrożyć w swojej działalności.

Odp. Wybór formy wdrożenia zależy od wnioskodawcy i specyfiki projektu. Dopuszczalne formy wdrożenia zostały określone w kryteriach wyboru projektów:

Zgodnie z kryteriami wdrożenie wyników badań przemysłowych i prac rozwojowych rozumiemy jako:

- wprowadzenie wyników do własnej działalności gospodarczej przedsiębiorcy będącego członkiem konsorcjum (przynajmniej lidera konsorcjum) poprzez rozpoczęcie produkcji lub świadczenia usług na bazie uzyskanych wyników, lub wprowadzenie innowacji w procesie biznesowym;
- udzielenie licencji (na zasadach rynkowych) na korzystanie z przysługujących praw do wyników prac B+R w działalności gospodarczej prowadzonej przez innego przedsiębiorcę nie będącego członkiem konsorcjum;
- sprzedaż (na zasadach rynkowych) praw do wyników w celu wprowadzenia ich do działalności gospodarczej innego przedsiębiorcy nie będącego członkiem konsorcjum, z zastrzeżeniem, że za wdrożenie wyników nie uznaje się zbycia lub licencjonowania wyników w celu ich dalszej odsprzedaży lub sublicencjonowania.

W związku z powyższym udzielenie licencji konsorcjantowi nie wypełnia definicji wdrożenia z kryteriów wyboru projektów.

91. Wskaźniki dotyczące spełnienia zasady 6R mają być uzyskane z punktu widzenia projektu czy Lidera (beneficjenta)? Innymi słowy: czy możemy wskazać wskaźniki spełnienia zasady 6R, mając uwadze jakie korzyści nowy produkt przyniesie klientom (np. ograniczenie emisji CO2 w toku prowadzenia ich działalności), i przedstawić na etapie rozliczania projektu dokumentację z realizacji tego wskaźnika na przykładzie klienta?

Odp. Wskaźniki rezultatu odnoszące się do zasady zrównoważonego rozwoju należy wykazywać na poziomie projektu. Wnioskodawca powinien opisać również metodologię wyliczenia wskaźnika oraz sposób weryfikacji osiągnięcia zaplanowanych wartości wskaźnika. Należy pamiętać, że wskaźniki środowiskowe będą raportowane, monitorowane i mogą być kontrolowane na miejscu realizacji projektu.

92. Pkt. 2.1.5 WSPÓŁPRACA PRZEDSIĘBIORCÓW INNYCH NIŻ MŚP Komunikat po walidacji wniosku: „Konsorcjant musi mieć wskazaną wielkość przedsiębiorstwa „Duże” lub „mid caps”. Z instrukcji: „W przypadku konsorcjanta będącego organizacją badawczą lub organizacją pozarządową należy wybrać opcję „nie dotyczy”. Jednak opcja „nie dotyczy” wywołuje błąd podczas sprawdzenia wniosku. Pkt. 2.3.5 UCZESTNICTWO W KRAJOWYM KLASTRZE KLUCZOWYM Jednostka badawcza wykazała kilka klastrów. Komunikat po walidacji wniosku: „Na liście wskazano już konsorcjanta” – o co chodzi, czy można podać tylko jeden klaster? Pkt. 3.1.7.1 Koszty pośrednie Komunikat po walidacji wniosku: „Dla każdego zadania należy podać co najmniej jeden kamień milowy.” Natomiast w zadaniu „koszty pośrednie” nie ma nawet okienka, gdzie można by było wpisać „nie dotyczy”.

Odp. Pkt. 3.1.7.1 Koszty pośrednie - Dla każdego zadania należy dodać kamień milowy, w przypadku zadań dotyczących kosztów pośrednich, prosimy o dodanie kamienia a następnie wypełnienie go wpisem "nie dotyczy".

Pkt. 2.3.5 Zgodnie z wymogami dokumentacji konkursowej konsorcjant może wskazać tylko 1 klaster.

Pkt. 2.1.5 Zgodnie z instrukcją wypełniania wniosku - sekcja 2.1.5 jest dostępna tylko dla członków konsorcjum będących dużym przedsiębiorcą za wyjątkiem małych spółek o średniej kapitalizacji. Mając na uwadze powyższe - sekcja ta jest obowiązkowa dla członków konsorcjum, którzy wybrali w systemie rodzaj podmiotu "Przedsiębiorstwo" oraz wybrali wielkość przedsiębiorstwa "Duże" oraz "Mid Caps" (wielkość przedsiębiorstwa "Small Mid Caps" jest uznawane jako "małe spółki o średniej kapitalizacji").

93. We wniosku każdy z konsorcjantów musi wypełnić informacje odnośnie Modelu finansowego oraz nieobowiązkową Ankiety ewaluacji jednostki. Rokiem odniesienia np. w przypadku ankiety jest rok składania wniosku 2024 (n). Należy podać dane za n-1 (2023), n-2 (2022) oraz n-3 (2021). Rok 2023 nie jest jeszcze rozliczony w większości jednostek naukowych. Czy jest możliwość nie podania roku 2023 a w zamian za to podać wartości roku 2020 by wykazać 3-letni okres rozrachunkowy?

Odp. W przypadku ankiety ewaluacyjnej można podać dane za 2022 r., jeśli Wnioskodawca nie posiada jeszcze sprawozdania PNT za rok 2023 r. Model finansowy należy wypełnić zgodnie z instrukcją wypełniania modelu finansowego w sekcji "Informacje ogólne" - cyt. "Dane finansowe należy wprowadzić dla trzech poprzednich lat obrotowych (n-3, n-2 i n-1), okresu bieżącego (ostatni zamknięty kwartał w roku n) oraz przygotować prognozę na rok n i kolejne lata poprzedzające rok rozpoczęcia projektu (...)"

94. Czy jeżeli lider i organizacja badawcza nie mogą odliczyć VAT to jest on kwalifikowalny?

Odp. Zgodnie z Przewodnikiem kwalifikowalności wydatków - Podatek VAT może stanowić wydatek kwalifikowalny w ramach projektu tylko wtedy, gdy:

- Liderowi konsorcjum oraz pozostałym konsorcjantom nie przysługuje prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego lub ubiegania się o zwrot podatku VAT na podstawie przepisów o VAT obowiązujących w naszym kraju;
- Żadnemu innemu podmiotowi zaangażowanemu w realizację projektu lub wykorzystującemu do działalności opodatkowanej produkty będące efektem realizacji projektu, zarówno w fazie realizacyjnej, jak i operacyjnej, zgodnie z obowiązującym prawodawstwem krajowym, nie przysługuje prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego lub ubiegania się o zwrot podatku VAT. Posiadanie wyżej wymienionego prawa (potencjalnej prawnej możliwości) wyklucza uznanie wydatku za kwalifikowalny, nawet jeśli faktycznie zwrot nie nastąpił, np. ze względu na niepodjęcie przez podmiot czynności zmierzających do realizacji tego prawa. Podatek VAT jest niekwalifikowany w całym projekcie nawet jeśli którykolwiek z członków konsorcjum posiada prawną możliwość jego odzyskania.

95. Czy w ramach modułu B+R realizowanego przez konsorcjum (przedsiębiorstwo + organizacja badawcza) konieczne jest wskazanie po jednym kierowniku B+R dla każdego z konsorcjantów?

Odp. Nie - wymagany jest 1 kierownik B+R w module B+R dla całego konsorcjum.

96. W ramach modułu B+R zaangażowanych będzie dwoje konsorcjantów (przedsiębiorstwo + organizacja badawcza). Czy kierownik B+R musi być od lidera konsorcjum? Czy kierownik zarządzający modułem B+R musi być od lidera konsorcjum?

Odp. Kierownik B+R/ kierownik zarządzający może być zatrudniony przez Lidera konsorcjum lub przez innego członka konsorcjum.

97. Czy rynkowy sposób ustalenia ceny licencji przy podziale praw do wyników projektu między konsorcjantami oznacza, że Lider musi posiadać niezależną wycenę tych prac przez rzeczoznawcę, czy ustalenie umowne ceny między kontrahentami jest dopuszczalne?

Odp. Zgodnie z zapisami umowy o dofinansowanie podział praw do wyników odbywa się na zasadach rynkowych. Kluczowe jest udowodnienie, iż cena faktycznie była rynkowa. Jedną z opcji uznania ceny za rynkową jest wycena niezależnego eksperta potwierdzająca, że cena jest co najmniej równa wartości rynkowej. Inną możliwością to np. określenie ceny w drodze otwartej, przejrzystej i niedyskryminacyjnej konkurencyjnej procedury sprzedaży lub wykazanie przez sprzedającego, że przeprowadził negocjacje w sprawie ceny w warunkach pełnej konkurencji, aby uzyskać maksymalną korzyść gospodarczą w momencie zawierania umowy, z uwzględnieniem swoich celów statutowych.

98. Czy organizacja badawcza musi mieć udział w prawach majątkowych do wyników prac B+R (projekt realizowany przez przedsiębiorstwo MŚP + organizacja badawcza)?

Odp. Jeżeli organizacja badawcza będzie uczestniczyła w pracach B+R, to powinna mieć udział w prawach majątkowych do ich wyników. Przekazanie posiadanych praw majątkowych pomiędzy członkami konsorcjum następuje za wynagrodzeniem odpowiadającym wartości rynkowej tych praw. Bezpłatne przekazanie praw do wyników prac B+R prowadziłyby do uzyskania przez przedsiębiorstwo niedozwolonej pośredniej pomocy publicznej.

99. Czy określona została maksymalna dopuszczalna liczba zadań w module? Czy każdy z konsorcjantów musi mieć zaplanowaną indywidualną realizację zadań w module, czy zadania mogą być realizowane przez kilku konsorcjantów łącznie?

Odp. Zgodnie z dokumentacją konkursową (Instrukcja wypełniania wniosku) można wprowadzić nie więcej niż 200 zadań na cały projekt. Natomiast limit pozycji budżetowych dotyczący całego projektu niezależnie od liczby konsorcjantów oraz modułów realizowanych w projekcie wynosi 400 pozycji. Limity wynikają z ograniczenia systemu CST 2021. W każdym module może wziąć udział max 3 konsorcjantów (w tym lider), zatem zadania w module B+R mogą być realizowane przez każdego z nich. Zwracamy uwagę, iż jedno zadanie może być realizowane wyłącznie przez jednego z członków konsorcjum - wyjątkiem jest: zadanie „Koszty pośrednie” w module B+R.

100. Czy agenda badawcza może być tożsama z modulem b+r, inaczej czy infrastruktura sfinansowana z modułu infrastruktura, może posłużyć w projekcie w module b+r

Odp. W ramach modułu Infrastruktura B+R konsorcjum może uzyskać dofinansowanie inwestycji w infrastrukturę niezbędną do realizacji agendy badawczej na rzecz tworzenia innowacyjnych produktów lub usług, spójnych z obszarami Krajowych Inteligentnych Specjalizacji. Prace B+R zaplanowane w agendzie badawczej mogą być dofinansowane w ramach modułu „B+R” lub zrealizowane w całości z innych środków. Należy jednak pamiętać, że w ramach modułu Infrastruktura B+R agenda badawcza zawiera plan prac badawczo-rozwojowych, obejmujący co najmniej okres realizacji i okres trwałości projektu. Tzn. że jeżeli prace B+R prowadzone w okresie projektu będą dofinansowane w ramach modułu B+R to należy w agendzie badawczej ująć jeszcze prace B+R, które zaplanowane są do przeprowadzenia w okresie trwałości projektu. Infrastruktura zakupiona w ramach modułu B+R może służyć wykonaniu prac w ramach modułu B+R.

101. Współpraca dużego przedsiębiorcy z MŚP – zakres współpracy musi dotyczyć działań badawczych i innowacyjnych – czy to znaczy, że przedsiębiorca musi realizować badania przemysłowe czy wystarcza prace rozwojowe?

Odp. Przedmiotem modułu B+R jest przeprowadzenie prac B+R, czyli badań przemysłowych i prac rozwojowych albo tylko prac rozwojowych. Tym samym przedsiębiorca może realizować tylko prace rozwojowe.

102. Czy w ankiecie ewaluacyjnej dla instytucji naukowej w poz. n-1 należy wpisać dane z 2022 czy brak danych? Dane pochodzą ze sprawozdania PNT do GUS, które za 2023 r. nie będzie gotowe na dzień składania wniosku.

Odp. Wypełnienie ankiety ewaluacyjnej nie jest obligatoryjne by złożyć wniosek. Można złożyć sprawozdanie PNT 01 za rok 2022, jeśli wnioskodawca nie posiada jeszcze sprawozdania za rok 2023. Ankieta ewaluacyjna dotyczy okresu 3 poprzednich lat.

103. Czy realizacja badań przemysłowych realizowanych przez Lidera oraz organizacje badawcze mogą trwać równoległe, tzn. rozpocząć się w tym samym dniu i zakończyć w tym samym dniu? Czy członek konsorcjum może rozpocząć prace rozwojowe, jeśli jeszcze nie są zamknięte badania przemysłowe?

Odp. Prace w ramach modułu B+R konsorcjanci realizują zgodnie z potrzebami przeprowadzenia prac w projekcie. Harmonogram będzie podlegał ocenie przez ekspertów. Możliwa jest równoległa realizacja zadań przez Lidera oraz organizację badawczą. Kolejność zaangażowania konsorcjantów nie ma znaczenia. Jeśli uzasadnionym jest, by realizacja modułu rozpoczęła się od zadania konsorcjanta, to taki układ jest możliwy.

104. Czy w konsorcjum mogą wchodzić podmioty powiązane?

Odp. Tak z zastrzeżeniem, że zgodnie z art. 39 ust. 2 ustawy wdrożeniowej podmiot, o którym mowa w art. 4, art. 5 ust. 1 i art. 6 ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1129, z późn. zm.), inicjujący projekt partnerski - Lider konsorcjum, dokonuje wyboru partnerów spośród podmiotów innych niż wymienione w art. 4 tej ustawy, z zachowaniem zasady przejrzystości i równego traktowania. Ponadto współpraca z podmiotem powiązaniem nie spełnia warunku otrzymania premii za skuteczną współpracę w module B+R.

105. **Kiedy lider i konsorcjanci otrzymują dofinansowanie?**

Odp. Dofinansowanie będzie wypłacana na podstawie złożonych przez Beneficjenta i zatwierdzonych przez Instytucję wniosków o płatność w systemie CST2021. Dofinansowanie będzie przekazywane na rachunek Lidera konsorcjum, natomiast zasady przekazywania dofinansowania poszczególnym członkom konsorcjum powinny zostać określone w umowie konsorcjum.

106. **Czy mogliby Państwo wyjaśnić - na konkretnych liczbach - zasadę, że żaden z członków konsorcjum nie może ponieść więcej niż 70% kosztów kwalifikowalnych?**

Odp. Limit 70% kosztów kwalifikowanych w module B+R, stanowiący jeden z warunków uzyskania premii za skuteczną współpracę odnosi się do kosztów kwalifikowanych modułu B+R. Premia nie będzie należna, jeżeli koszty kwalifikowane jednego z członków konsorcjum realizującego moduł B+R będą większe niż 70% kosztów kwalifikowanych całego modułu.

107. **W jaki sposób postąpić, jeśli zaznaczyliśmy, że podwykonawcy nie zostali jeszcze wybrani, a system wymaga podania danych szczegółowych dla zadań podwykonawcy oraz samego podwykonawcy np. NIP, które z danych o podwykonawcy są tu obowiązkowe, a które można pominąć?**

Odp. Dla danego podwykonawcy należy wpisać wartość "nie dotyczy" w polu NIP. Informacja o sposobie uzupełnienia znajduje się zarówno w instrukcji wypełniania wniosku oraz w chmurce przy danym polu. Zwracamy uwagę, że jeśli prace B+R powierzone podwykonawcy są krytyczne dla osiągnięcia celu modułu B+R, wybór podwykonawcy musi zakończyć się przed złożeniem wniosku.

108. **Czy w systemie LSI jest możliwość dodania redaktora pomocniczego do wniosku?**

Odp. W systemie istnieje tak możliwość, należy skorzystać z opcji Ustawienia/uprawnienie i dodać uprawnienia kolejnemu użytkownikowi. Szczegółowy opis znajduje się w instrukcji użytkownika systemu LSI.

109. **Czy planują Państwo aktualizację systemu LSI - brakuje w nim podstawowych funkcjonalności takich jak: możliwość wyświetlenia większej liczby projektów na jednej stronie (obecnie widać tylko 4 projekty) - jednostki realizujące i ubiegające się o wiele projektów mają problem z odnajdowaniem odpowiednich projektów - minimum należałoby wprowadzić możliwość wyświetlenia większej liczby projektów na stronie, a najlepiej powinien być dodatkowo dostępny filtr np. po tytule/konkursie itp. Powinna zostać również wprowadzona możliwość importu/eksportu danych do np. xml, tak żeby np. budżet można było uzupełnić w bardziej przyjaznym środowisku niż generator.**

Odp. System LSI podlega stałemu rozwojowi, kolejne wersje systemu zawierają udoskonalenia realizujące potrzeby zgłaszane przez jego użytkowników. W obecnej wersji systemu użytkownik do poglądu widzi 4 projekty na jednej stronie. System umożliwia eksport danych z części pól na zewnątrz systemu. Wpisywane do systemu dane muszą spełniać wymagania narzucone dokumentacją konkursową, czego nie gwarantuje wgranie załącznika przez Wnioskodawcę. W związku z tym w obecnie realizowanych konkursach nie przewiduje się importu danych do systemu z zewnętrznych arkuszy kalkulacyjnych.

110. **Jak interpretować kryterium dotyczące maksymalnej liczby 3 konsorcjantów w ramach modułu? Lider konsorcjum + 2 konsorcjantów (partnerów) czy Lider konsorcjum + 3 konsorcjantów (partnerów)?**

Odp. Każdy moduł może być realizowany maksymalnie przez 3 członków konsorcjum, w tym lidera konsorcjów.

111. **Jak wprowadzać koszty pośrednie, czy wystarczy utworzyć jedno takie zadanie na projekt?**

Odp. W module B+R obowiązkowo powinno być jedno zadanie pn. „Koszty pośrednie” (w przypadku konsorcjum koszty pośrednie rozliczane stawką ryczałtową poszczególnych członków konsorcjum sumowane są w tym jednym zadaniu). Do tego zadania należy podać koszty pośrednie osobno dla każdego członka konsorcjum biorącego udział w module, w podziale na badania przemysłowe i prace rozwojowe (o ile dany członek konsorcjum realizuje zarówno badania przemysłowe jak i prace rozwojowe w module).

112. Czy obligatoryjna jest współpraca w przypadku Lidera Konsorcjum jako Dużego Przedsiębiorcy wykazanie współpracy z sektorem MSP w ramach projektu (z wyłączeniem oczywiście podwykonawców i konsorcjantów)?

Odp. Zgodnie z zasadami naboru duże przedsiębiorstwo musi wykazać współpracę z MŚP w module B+R (w konsorcjum albo poza konsorcjum). Reguła ta nie dotyczy dużych przedsiębiorstw, które są małymi spółkami o średniej kapitalizacji (small-mid caps). Współpraca z MSP nie może mieć charakteru podwykonawstwa. Współpraca z MSP realizowana w innej formie niż konsorcjum powinna być odpowiednio udokumentowana, co oznacza, że podmiot ten powinien być wybrany i znany na etapie składania wniosku, a na żądanie ekspertów oceniających wnioskodawca powinien udostępnić dokument poświadczający nawiązanie współpracy.

113. Czy zasada 70% ma zastosowanie tylko przy zwiększeniu dofinansowania za szerokie rozpowszechnianie - jeśli nie korzystamy z tej opcji w projekcie, zasada ograniczenia wydatków członków konsorcjum do 70% kosztów kwalifikowalnych projektu nie ma zastosowania?

Odp. Limit 70% kosztów kwalifikowanych w module B+R, stanowi jeden z warunków uzyskania premii za skuteczną współpracę co najmniej między dwoma przedsiębiorstwami i odnosi się do kosztów kwalifikowanych modułu B+R. Limit ten nie ma zastosowania przy zwiększeniu dofinansowania w module B+R za szerokie rozpowszechnianie wyników prac B+R.

114. Czy udział Konsorcjanta jest obligatoryjny na każdym etapie modułu B+R? Czy np. Konsorcjant może wykonywać zadania w etapie 1, a pozostałe etapy wykonuje Lider samodzielnie?

Odp. Prace w ramach modułu B+R konsorcjanci realizują zgodnie z potrzebami przeprowadzenia prac w projekcie. Kolejność zaangażowania konsorcjantów nie ma znaczenia. Harmonogram będzie podlegał ocenie przez ekspertów.

115. Czy w ramach projektu może być dwóch kierowników B+R (jeden po stronie lidera i drugi po stronie konsorcjanta)?

Odp. W ramach jednego modułu może być tylko jeden kierownik B+R, który może być zatrudniony u Lidera albo u konsorcjanta. Jeśli w projekcie będzie realizowany zarówno moduł B+R jak i moduł Infrastruktura B+R wówczas możliwe jest posiadanie w zasobach kadrowych dwóch kierowników B+R - po jednym do każdego z modułów.

116. Czy konsorcjantem może być firma powiązana z Liderem konsorcjum. Oba podmioty należą do jednej grupy kapitałowej?

Odp. Tak z zastrzeżeniem, że zgodnie z art. 39 ust. 2 ustawy wdrożeniowej podmiot, o którym mowa w art. 4, art. 5 ust. 1 i art. 6 ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1129, z późn. zm.), inicjujący projekt partnerski - Lider konsorcjum, dokonuje wyboru partnerów spośród podmiotów innych niż wymienione w art. 4 tej ustawy, z zachowaniem zasady przejrzystości i równego traktowania. Ponadto współpraca z podmiotem powiązaniem nie spełnia warunku otrzymania premii za skuteczną współpracę w module B+R.

117. Czy organizacją badawczą może być uczelnia?

Odp. Zgodnie z Kryteriami wyboru projektów organizacja badawcza to podmiot systemu szkolnictwa wyższego i nauki, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1, 2 i 4–8 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce), będący organizacją prowadzącą badania i upowszechniającą wiedzę w rozumieniu art. 2 pkt 83 rozporządzenia nr 651/2014, przy czym nie może być to podmiot, którego wyłącznym celem jest rozpowszechnianie na szeroką skalę wyników prac badawczo-rozwojowych przez nauczanie, publikacje lub transfer wiedzy.

118. Czy wskaźniki wskazane w module B+R (cechy innowacji) muszą zostać dodane tylko w module B+R, czy w sekcji wskaźniki ogółem także? Czy należy te wskazania ponownie przenieść także do sekcji wskaźniki ogółem?

Odp. Zgodnie z instrukcją wypełniania wniosku o dofinansowanie wskaźnik własny dotyczący cech innowacji wykazywany jest jedynie na poziomie modułu B+R. Na poziomie całego projektu wykazywane są tylko wskaźniki własne dot. zrównoważonego rozwoju.

119. **Wobec treści art. 32 ust. 1 ustawy o NCBiR oraz wobec treści wzoru umowy o dofinansowanie, chciałbym zapytać, czy wyniki badań naukowych i prac rozwojowych powstałych w ramach projektu (np. wynalazek, wzór użytkowy, wzór przemysłowy, etc.) należą wyłącznie podmiotowi, któremu Dyrektor NCBiR przyznał środki finansowe, tj. dla Lidera Konsorcjum, czy ww. wyniki należą proporcjonalnie do zaangażowania poszczególnych członków konsorcjum?**

Odp. Pomimo tego, że umowa o dofinansowanie będzie zawierana pomiędzy NCBR a Liderem konsorcjum, to zgodnie z § 1 ust. 6 przyznaje ona środki wszystkim członkom konsorcjum. Lider i partnerzy mogą określić szczegółowy sposób podziału majątkowych praw autorskich, jednak kluczowe jest, aby podział ten nie naruszał przepisów o pomocy publicznej, w szczególności był zgodny z pkt 29 „Komunikatu Komisji – Zasady ramowe dotyczące pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną” z dnia 28 października 2022 r. (2022/C 414/01). Podział praw musi być zgodny z zasadami wskazanymi w dokumentacji konkursowej.

120. **Czy członkiem konsorcjum może być zagraniczna firma? Albo czy jest możliwa inna forma współpracy z zagraniczną firmą w ramach projektu?**

Odp. W ramach Kryteriów obligatoryjnych wspólnych dla projektu w kryterium Kwalifikowalność poszczególnych członków konsorcjum weryfikowane będzie czy członkowie konsorcjum prowadzą działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej potwierdzoną wpisem do odpowiedniego rejestru:

- w przypadku przedsiębiorców zarejestrowanych w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym adres siedziby lub co najmniej jednego oddziału znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- w przypadku przedsiębiorców ujętych w Centralnej Ewidencji i Informacji Działalności Gospodarczej co najmniej jeden adres wykonywania działalności gospodarczej znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Zatem, jeżeli konsorcjant zagraniczny nie będzie również prowadził działalności na terenie RP potwierdzonej wpisem do odpowiedniego rejestru, nie będzie mógł uzyskać dofinansowania.

Podmioty zagraniczne mogą występować w projekcie (w module B+R) jako podwykonawca, o ile zostaną wybrani przez Wnioskodawcę/konsorcjanta zgodnie z zasadą konkurencyjności, o której mowa w Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków.

121. **Czy na etapie składania wniosku należy złożyć ankiety na potrzeby ewaluacji, w instrukcji jest mowa tylko o PNT, ale są wzory tych ankiet?**

Odp. Zachęcamy do wypełnienia ankiety ewaluacyjnej, jednak ankieta nie jest obligatoryjna by złożyć wniosek. Ankieta ewaluacyjna jest dostępna w generatorze wniosku i jest zgodna ze wzorem opublikowanym na stronie naboru.

122. **Czy w przypadku konsorcjum MŚP i jednostki badawczej, MŚP może uczestniczyć samodzielnie w innych modułach niż B+R?**

Odp. Tak

123. **Czy w ramach modułu Wdrożenie innowacji też obowiązuje limit pomocy the minimis, czy dla lidera też?**

Odp. W ramach modułu Wdrożenie innowacji lider konsorcjum będący dużym przedsiębiorcą może skorzystać z pomocy de minimis wyłącznie na wydatki wskazane w Przewodniku kwalifikowalności wydatków, o których mowa w pkt. 4.3.6. Usługi zewnętrzne (wsparcie innowacji), 4.3.7 Usługi zewnętrzne (doradztwo) oraz 4.3.8 Podatki i opłaty, natomiast lider konsorcjum będący MŚP może skorzystać z pomocy de minimis na wydatki wskazane w Przewodniku kwalifikowalności wydatków o których mowa w pkt. 4.3.8 Podatki i opłaty. Dla konsorcjanta niebędącego liderem konsorcjum wszystkie koszty w module wdrożenie innowacji objęte są pomocą de minimis. Zgodnie z dokumentacją konkursową przy ubieganiu się o pomoc de minimis obowiązuje limit 200 tyś. EUR.

124. **Czy każdy konsorcjant musi mieć swojego kierownika zarządzającego modułem?**

Odp. NIE, wymagany jest 1 kierownik zarządzający modułem dla całego konsorcjum.

125. **Duże przedsiębiorstwa (za wyjątkiem małych spółek o średniej kapitalizacji) muszą zaplanować współpracę z MŚP w ramach projektu, aby uzyskać wsparcie. W jaki sposób udokumentować tę współpracę? Czy MŚP powinno być członkiem Konsorcjum?**

Odp. Współpraca z MŚP może być realizowana w konsorcjum albo poza konsorcjum. Współpraca z MŚP realizowana w innej formie niż konsorcjum powinna być odpowiednio udokumentowana, co oznacza, że podmiot ten powinien być wybrany i znany na etapie składania wniosku, a na żądanie ekspertów oceniających wnioskodawca powinien udostępnić dokument poświadczający nawiązanie współpracy.

126. **Kwalifikowalność VAT. Czy w konsorcjum MŚP (ma możliwość odliczania) + uczelnia (nie ma możliwości odliczania) podatek VAT nie jest kosztem kwalifikowanym uczelni (MŚP dokonuje odliczeń)? Czyli faktycznie uczelnia powinna być przygotowana na sfinansowanie VAT ze środków własnych?**

Odp. Tak, podatek VAT jest niekwalifikowany w całym projekcie, jeśli którykolwiek z członków konsorcjum posiada prawną możliwość jego odzyskania. W związku z tym, w opisanej sytuacji uczelnia będzie musiała sfinansować VAT ze środków własnych.

127. **Czy ankieta ewaluacyjna jest obligatoryjna do załączenia?**

Odp. Zachęcamy do wypełnienia ankiety ewaluacyjnej, jednak ankieta nie jest obligatoryjna by złożyć wniosek.

128. **Czy lider konsorcjum (przedsiębiorstwo) może złożyć więcej niż jeden wniosek?**

Odp. Nie ma ograniczenia co do złożenia projektów w ramach naboru przez tego samego przedsiębiorcę.

129. **1/ Od kiedy uznaje się koszty kwalifikowalne? Od dnia złożenia wniosku? Czy dopiero po podpisaniu umowy? 2/ Jakie prace można wykonać przed rozpoczęciem projektu?**

Odp. Rozpoczęcie realizacji projektu, a tym samym kwalifikowalność kosztów może nastąpić najwcześniej po dniu złożenia wniosku. Za rozpoczęcie realizacji projektu uznaje się:

- rozpoczęcie prac B+R (w przypadku, gdy wniosek o dofinansowanie obejmuje moduł B+R),
- dostawę towaru lub wykonanie usługi oraz samo rozpoczęcie świadczenia usługi,
- wpłatę zaliczki lub zadatku na dostawę towaru lub wykonanie usługi,
- dzień rozpoczęcia robót budowlanych związanych z inwestycją lub dzień zaciągnięcia pierwszego prawnie wiążącego zobowiązania do zamówienia urządzeń lub inne zobowiązanie, które sprawia, że inwestycja staje się nieodwracalna, zależnie od tego, co nastąpi najpierw.

Nie uznaje się za rozpoczęcie projektu działań przygotowawczych, w szczególności:

- studiów wykonalności,
- usług doradczych związanych z przygotowaniem Projektu, w tym analiz przygotowawczych (technicznych, finansowych, ekonomicznych),
- przygotowania dokumentacji związanej z wyborem wykonawcy,
- przeprowadzenia i rozstrzygnięcia procedury wyboru podwykonawcy (np. wysłania zapytanie ofertowego, otrzymania oferty od potencjalnych podwykonawców, jej oceny),
- podpisania listów intencyjnych,
- zakupu gruntów,
- tłumaczenie przysięgłe dokumentacji niezbędnej do złożenia wniosku
- uzyskanie zezwoleń/ innych decyzji administracyjnych (w ramach prac przygotowawczych).

pod warunkiem, że ich koszty nie są objęte dofinansowaniem. Z uwagi na fakt, że projekt nie może zostać rozpoczęty przed dniem ani w dniu złożenia wniosku, nie należy zawierać innych umów niż warunkowe. Podpisanie umowy warunkowej z podwykonawcą lub członkiem zespołu projektowego nie stanowi rozpoczęcia realizacji projektu.

Jednocześnie wydatki objęte pomocą de minimis, mogą być ponoszone przed i w dniu złożenia wniosku, ale jedynie w przypadkach opisanych w „Przewodniku kwalifikowalności wydatków”. W takich przypadkach data rozpoczęcia realizacji projektu może być wcześniejsza niż dzień po złożeniu wniosku.

130. Kiedy najwcześniej można sprzedać produkt projektu przy założeniu, że zrealizowane zostały prace badań przemysłowych i prac rozwojowych zgodnie harmonogramem?

Odp. Zgodnie z zapisami Umowy o dofinansowanie Beneficjent zobowiązuje się do wdrożenia wyników prac B+R w okresie wskazanym w Umowie (w przypadku, gdy wdrożenie finansowane jest w ramach modułu Wdrożenie innowacji) albo nie później niż do 5 lat od zakończenia realizacji modułu B+R.

131. Czy można złożyć wniosek w konsorcjum MŚP + organizacja badawcza wyłącznie w ramach modułu Wdrożenie Innowacji?

Odp. Zgodnie z zasadami naboru organizacja badawcza może wziąć udział jedynie w module B+R. W związku z powyższym konsorcjum w składzie MŚP i organizacja badawcza nie mogą aplikować wyłącznie do modułu Wdrażanie innowacji.

132. Czy konsorcjant i lider mogą razem realizować jedno zadanie? Biorąc pod uwagę, że każdy będzie odpowiadał za przeprowadzenie różnych analiz w ramach tego zadania.

Odp. Nie, jedno zadanie może być realizowane wyłącznie przez jednego z członków konsorcjum (wyjątkiem jest zadanie „Koszty pośrednie” w module B+R). Każdy z członków konsorcjum musi realizować przynajmniej jedno zadanie w module, w którego realizacji bierze udział.

133. Czy możliwa jest propozycja projektu składanego przez konsorcjum (duże przedsiębiorstwo + uczelnia), w ramach którego wdrożenie nastąpi u konsorcjanta (uczelnia)?

Odp. Konsorcjant będący organizacją badawczą nie może wdrażać wyników prac B+R.

Zgodnie z regułami naboru wdrożenie musi być przeprowadzone co najmniej przez Lidera konsorcjum, natomiast w przypadku konsorcjanta - w zależności od potrzeb. Wdrożenie może nastąpić w jednej z następujących form:

- wprowadzenie wyników do własnej działalności gospodarczej przedsiębiorcy będącego członkiem konsorcjum, przynajmniej Lidera konsorcjum, poprzez rozpoczęcie produkcji lub świadczenia usług na bazie uzyskanych wyników, lub wprowadzenie innowacji w procesie biznesowym;
- udzielenie licencji (na zasadach rynkowych) na korzystanie z przysługujących praw do wyników prac B+R w działalności gospodarczej prowadzonej przez innego przedsiębiorcę nie będącego członkiem konsorcjum;
- sprzedaż (na zasadach rynkowych) praw do wyników prac B+R w celu wprowadzenia ich do działalności gospodarczej innego przedsiębiorcy nie będącego członkiem konsorcjum,

z zastrzeżeniem, że za wdrożenie wyników nie uznaje się zbycia lub licencjonowania wyników w celu ich dalszej odsprzedaży lub sublicencjonowania.

134. Czy wyniki prac B+R może wdrażać więcej niż jeden podmiot, tzn. Lider konsorcjum oraz konsorcjant (partner) lub Lider konsorcjum oraz podmiot zewnętrzny?

Odp. Zgodnie z regułami naboru wdrożenie musi być przeprowadzone co najmniej przez Lidera konsorcjum, natomiast w przypadku konsorcjanta - w zależności od potrzeb. Konsorcjant będący organizacją badawczą nie może wdrażać wyników prac B+R.

Wdrożenie może nastąpić w jednej z następujących form:

- wprowadzenie wyników do własnej działalności gospodarczej przedsiębiorcy będącego członkiem konsorcjum, przynajmniej Lidera konsorcjum, poprzez rozpoczęcie produkcji lub świadczenia usług na bazie uzyskanych wyników, lub wprowadzenie innowacji w procesie biznesowym;
- udzielenie licencji (na zasadach rynkowych) na korzystanie z przysługujących praw do wyników prac B+R w działalności gospodarczej prowadzonej przez innego przedsiębiorcę nie będącego członkiem konsorcjum;
- sprzedaż (na zasadach rynkowych) praw do wyników prac B+R w celu wprowadzenia ich do działalności gospodarczej innego przedsiębiorcy nie będącego członkiem konsorcjum,

z zastrzeżeniem, że za wdrożenie wyników nie uznaje się zbycia lub licencjonowania wyników w celu ich dalszej odsprzedaży lub sublicencjonowania.

135. Czy Kierownik B+R musi być osobą niezależną od jednostki badawczej będącej konsorcjantem w module B+R?

Odp. Kierownik B+R może być zatrudniony u członka konsorcjum (np. w organizacji badawczej) albo u Lidera konsorcjum

136. W projekcie Liderem jest duże przedsiębiorstwo, a konsorcjantem jest jednostka badawcza. Jaki rodzaj pomocy otrzyma jednostka badawcza? - czy jest to pomoc publiczna, de minimis czy wsparcie bez pomocy publicznej?

Odp. Organizacja badawcza jako konsorcjant realizuje projekt w ramach swojej działalności niegospodarczej, w związku z tym udzielone dofinansowanie nie stanowi pomocy publicznej i może stanowić do 100% kosztów kwalifikowalnych. Wówczas limit de minimis nie ma zastosowania.

137. MŚP+ MŚP + organizacja badawcza - czy to jest możliwe konsorcjum?

Odp. Tak, wskazany w pytaniu skład konsorcjum jest zgodny z Kryteriami wyboru projektów.

138. Czy prawidłowe jest stworzenie konsorcjum złożonego z 1 MŚP i 2 uczelni lub dużego przedsiębiorstwa i 2 uczelni?

Odp. Tak, wskazane w pytaniu przykładowe składy konsorcjum są zgodne z Kryteriami wyboru projektów.

139. Czy można wypełnić ankietę ewaluacyjną na etapie rekomendacji podczas oceny?

Odp. Ankieta ewaluacyjna jest nieobligatoryjnym dokumentem, nie ma konieczności jej dołączania. Jednak zachęcamy, aby wypełnić ankietę.

140. Czy jednostką badawczą jest spółka celowa Uczelni (100% własności uczelni) prowadząca rozdzieloną księgowość (działalność gospodarczą oraz statusowa) oraz popularyzująca osiągnięcia naukowe i prowadząca w sposób ciągły badania (według ustawy)?

Odp. Organizacja badawcza musi spełniać definicję zawartą w Kryteriach wyboru projektów - "Organizacja badawcza to podmiot systemu szkolnictwa wyższego i nauki, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1, 2 i 4-8 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce), będący organizacją prowadzącą badania i upowszechniającą wiedzę w rozumieniu art. 2 pkt 83 rozporządzenia nr 651/2014, przy czym nie może być to podmiot, którego wyłącznym celem jest rozpowszechnianie na szeroką skalę wyników prac badawczo-rozwojowych przez nauczanie, publikacje lub transfer wiedzy."

141. Czy będzie możliwość eksportu/importu danych w LSI do innego formatu lub edycja danych złożonych wniosków tak aby powtórne złożenie nie wymagało ponownego wprowadzania budżetu?

Odp. System nie pozwala na importowanie budżetów z zewnętrznych arkuszy kalkulacyjnych. Wynika to warunków dotyczących budżetów projektu, jakie na bieżąco weryfikuje system.

142. Proszę o odpowiedź dot. zabezpieczenia umowy o dofinansowanie: 1. Czy zabezpieczenie dodatkowe (poza wekslem in blanco) obowiązuje tylko, gdy wartość dofinansowania w postaci zaliczek będzie wyższa niż 10 mln zł w projekcie? 2. Jak należy wskazać rozgraniczenie wartości dofinansowania we wniosku o dofinansowanie w przypadku, gdy część dofinansowania o wartości mniejszej niż 10 mln planujemy w formie zaliczek, a pozostałą - w postaci refundacji?

Odp. 1) W przypadku, gdy łączna kwota zaliczki określona w Harmonogramie płatności przekracza kwotę wskazaną w rozporządzeniu w sprawie zaliczek (10 mln zł), Beneficjent ustanawia dodatkowe zabezpieczenie w jednej lub kilku z form, o których mowa w § 5 ust. 3 rozporządzenia, w wysokości odpowiadającej co najmniej najwyższej transzy zaliczki określonej w Harmonogramie płatności. Dodatkowe zabezpieczenie (oprócz weksla in blanco) może być również wymagane w innym przypadku. Zgodnie z umową o dofinansowanie *Instytucja jest uprawniona do żądania dodatkowego zabezpieczenia Umowy w przypadku uznania, że ryzyko wystąpienia nieprawidłowości związanych z realizacją Projektu jest wysokie lub zabezpieczenia spłaty dotacji warunkowej, w formie wybranej spośród form określonych w rozporządzeniu w sprawie zaliczek. Beneficjent zobowiązany jest to żądanie spełnić pod rygorem wstrzymania wypłaty dofinansowania lub rozwiązania Umowy ze skutkiem natychmiastowym.*

2) We wniosku o dofinansowanie w harmonogramie rzeczowo - finansowym nie ma pól w na rozgraniczenie finansowania w formie zaliczki/refundacji. Na etapie umowy natomiast wypełniany jest (w systemie CST2021) harmonogram płatności, który precyzuje jaka część dofinansowania przekazywana jest w formie zaliczki.

143. **Czy jeśli wynikiem prac B+R będzie obniżenie kosztów produkcji istniejącego produktu bez zmiany jego ceny dla klienta, to w prognozie w części dotyczącej projektu należy wpisać ujemne koszty produkcji, tak aby suma tej ujemnej wartości i dotychczasowego kosztu bez projektu była nowym kosztem produkcji? Jeśli nie należy podawać ujemnych cen, to jak należy to prawidłowo wykazać?**

Odp. Tak, należy wpisać ujemne koszty obrazujące obniżenie kosztów produkcji i umieścić stosowne wyjaśnienie w polu Komentarz.

144. **Czy w sekcji wskaźniki należy dodatkowo poza obligatoryjnymi wskaźnikami dodać wskaźnik potwierdzający spełnienie zasady 6R oraz jeśli dotyczy wskaźniki potwierdzające, iż w projekcie założono opracowanie ekoinnowacji i innowacji cyfrowej?**

Odp. Sposób uzupełniania wskaźników oraz ich definicje zostały podane w Instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie. Wskaźniki rezultatu dotyczące zasady zrównoważonego rozwoju mają charakter obligatoryjny. W przypadku opracowywania ekoinnowacji lub innowacji cyfrowej powinno to również znaleźć odzwierciedlenie we wskaźnikach.

145. **W wyniku wdrożenia innowacji w procesie biznesowym zostaną zredukowane koszty wytworzenia produktu. Wielkość sprzedaży oraz przychody nie ulegną zmianie w wyniku realizacji projektu. W jaki sposób należy w takiej sytuacji wykazać w Modelu finansowym w arkuszu „Koszty operacyjne” redukcję kosztów? Czy mogą to być np. ujemne koszty w części „Projekt”, czy też w jakiś inny sposób?**

Odp. Tak, należy podać wartości ujemne i umieścić stosowne wyjaśnienie w polu Komentarz.

146. **Jakie podmioty nie muszą wykazywać opłacalności projektu (IRR powyżej 4% bez dotacji)? W szczególności prosiłabym o omówienie przypadku organizacji badawczej/jednostki naukowej – czy potrzeba wykazania opłacalności zależy od tego, czy podmiot prowadzi działalność gospodarczą i czy wdraża efekty prac B+R?**

Odp. Opłacalność wdrożenia powinna być wykazana u każdego z członków konsorcjum, który wdraża rezultat modułu oraz na poziomie całego projektu. Organizacja badawcza (np. uczelnia) nie jest podmiotem, który wdraża wyniki prac B+R (występuje w projekcie w ramach swojej działalności niegospodarczej).

147. **Czy istnieją skodyfikowane zasady, jakimi będzie się kierowała Instytucja Wdrażająca przy podejmowaniu decyzji o wymogu ustanowienia dodatkowego zabezpieczenia? Jeżeli tak to jakie to są zasady?**

Odp. W przypadku, gdy łączna kwota zaliczki określona w Harmonogramie płatności przekracza kwotę wskazaną w Rozporządzeniu w sprawie zaliczek (10 mln zł), Beneficjent zawsze ustanawia dodatkowe zabezpieczenie w jednej lub kilku z form, o których mowa w § 5 ust. 3 Rozporządzenia, w wysokości odpowiadającej co najmniej najwyższej transzy zaliczki określonej w Harmonogramie płatności. Dodatkowe zabezpieczenie (oprócz weksla in blanco) może być również wymagane w innym przypadku. Zgodnie z Umową o dofinansowanie "Instytucja jest uprawniona do żądania dodatkowego zabezpieczenia Umowy w przypadku uznania, że ryzyko wystąpienia nieprawidłowości związanych z realizacją Projektu jest wysokie lub zabezpieczenia spłaty dotacji warunkowej, w formie wybranej spośród form określonych w rozporządzeniu w sprawie zaliczek.". W takiej sytuacji każdy przypadek będzie analizowany i rozstrzygany indywidualnie.

148. **MODUŁ B+R, HARMONOGRAM RZECZOWO FINANSOWY MODUŁU, Zadania: Co powinna zawierać część: „Zakres prac” Instrukcja mówi wyłącznie: „Przedstaw ramowy zakres prac w danym zadaniu. Wskaż główne elementy z planu badawczego.” W której części Opisu zadania opisuje się np. spodziewany rezultat, powstałą nową wiedzę w Badaniach Przemysłowych, uzasadnienie wyboru technik badawczych?**

Odp. W polu "Zakres planowanych prac B+R" należy wypełnić główne prace realizowane w danym zadaniu. Szczegóły tego zadania należy opisać w polu "Szczegółowy opis planowanych prac wraz z uzasadnieniem". Cechy rezultatu modułu powinny być ujęte we wskaźnikach rezultatu dotyczących cech/funkcjonalności innowacji produktowej/innowacji w procesie biznesowym, spodziewany rezultat - w polu "cel modułu" oraz w polach dotyczących opisu rodzaju innowacji, wybór technik badawczych - w polu "Metoda badawcza".

149. **Czy dla potwierdzenia efektywnej współpracy dużego przedsiębiorcy z podmiotem MŚP (nie będącym w konsorcjum) może być list intencyjny? Czy pozostali konsorcjanci (organizacje badawcze) też muszą mieć sformalizowaną współpracę z tymże podmiotem MŚP?**

Odp. Jeżeli współpraca dużego przedsiębiorcy z MŚP będzie realizowana w innej formie niż konsorcjum powinna być ona odpowiednio udokumentowana. List intencyjny nie jest wystarczającym potwierdzeniem zawarcia współpracy. Organizacje badawcze nie muszą mieć sformalizowanej współpracy z MŚP.

150. **Czy w przypadku wdrożenia wyników modułów B+R nie bezpośrednio przez beneficjenta w jego przedsiębiorstwie, ale poprzez sprzedaż wyników lub licencjonowanie rozwiązania, na etapie wniosku należy dostarczyć dodatkowe dokumenty potwierdzające możliwość wdrożenia, np. list intencyjny lub umowę warunkową z licencjobiorcą?**

Odp. Na etapie składania wniosku nie ma wymogu dostarczania dokumentów dotyczących wdrożenia wyników prac B+R. Informacje dotyczące planowanego sposobu wdrożenia należy opisać we wniosku. Na etapie oceny eksperci mogą poprosić o przedstawienie dokumentów wskazanych we wniosku.

151. **Prosimy o przykład współpracy z dużego przedsiębiorstwa z MŚP, gdy MŚP nie jest konsorcjantem (inne niż wskazane dotychczas w FAQ).**

Odp. Współpraca z MŚP może przyjąć formę m.in. transferu wiedzy, powiązania kooperacyjnego w tym: klastrów innowacyjnych (także eksportowych), łańcuchów produkcyjnych, sieci technologicznych, platform technologicznych, współpraca w ramach umowy wieloletniej. Ważne, aby współpraca nie miała charakteru podwykonawstwa i była prowadzona w okresie realizacji projektu.

152. **Czy w ramach jednego zadania pracować mogą jednocześnie pracownicy obu konsorcjantów?**

Odp. Nie, każde zadanie może być realizowane tylko przez jednego członka konsorcjum.

153. **Czy kierownik B+R musi być po stronie uczelni, czy też może być po stronie przedsiębiorcy?**

Odp. NCBR nie narzuca w tej kwestii rozwiązania. Kierownik B+R może zostać zaangażowany w projekcie przez Lidera konsorcjum lub konsorcjanta. Szczegółowe zasady dotyczące kierownika B+R określa instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie. Należy jednak pamiętać, że w instrukcji do wniosku wprowadzono zasady zapobiegające ewentualnemu konfliktowi interesów. Zgodnie z nimi kierownik B+R oraz kierownik zarządzający oraz osoby wykonujące w zastępstwie ich obowiązki nie mogą być jednocześnie wykonawcami jakichkolwiek prac po stronie podwykonawcy, w tym nie mogą pozostawać w stosunku służbowym lub innej formie współpracy z podwykonawcą (dotyczy stosunku pracy, stosunków cywilnoprawnych lub innych form współpracy).

154. **Mam pytanie dot. wyboru partnerów przez Lidera, o czym mowa w art. 39 ustawy wdrożeniowej. Lider, o ile jest podmiotem, o którym mowa w art. 4, art. 5 ust. 1 i art. 6 ustawy Pzp musi zastosować otwartą procedurę wyboru partnerów. Artykuły te odnoszą się głównie do podmiotów publicznych (np. spółek skarbu państwa) i podmiotów sektorowych. Ale co to za typ wnioskodawcy "podmiot subsydiowany"? Wskazano go w art. 6 Pzp, jednak zapis ten dotyczy stricte zamówień. To znaczy, że wnioskodawca będzie oceniany pod kątem spełnienia tego zapisu, jeśli w ramach projektu będzie składał zamówienie spełniające łącznie przesłanki wskazane w punktach 1-3?**

Odp. Zamawiający subsydiowany to zamawiający, który ma obowiązek stosować ustawę z dnia

11 września 2019 r. - Prawo zamówień publicznych (dalej: „ustawa Pzp”), wydatkując dofinansowanie ze środków publicznych lub otrzymane od zamawiających o których mowa w art. 4 i art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp przy zachowaniu łącznie warunków określonych art. 6 ustawy Pzp. Ponad połowa środków na sfinansowanie zamówienia musi pochodzić ze środków publicznych albo od zamawiających, o których mowa w art. 4 i art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp, wartość zamówienia jest równa lub przekracza progi unijne, zaś przedmiotem zamówienia muszą być roboty budowlane dotyczące inżynierii lądowej lub wodnej określone w załączniku II do dyrektywy 2014/24/UE, budowy szpitali, obiektów sportowych, rekreacyjnych lub wypoczynkowych, budynków szkolnych, budynków szkół wyższych lub budynków wykorzystywanych przez administrację publiczną lub usługi związane z takimi robotami budowlanymi.

155. **Czy będzie szczegółowo omówiony model finansowy? Czy przewidują Państwo takie spotkanie poświęcone tylko dla tego modelu finansowego?** Odp. Na tym etapie nie przewidujemy spotkania dedykowanego modelowi finansowemu. Na stronie naboru znajduje się Instrukcja wypełniania modelu finansowego.

156. **Czy data zawarcia konsorcjum ma znaczenie?**

Odp. Umowa konsorcjum powinna zostać zawarta przed złożeniem wniosku o dofinansowanie na warunkach określonych w art. 39 ustawy wdrożeniowej oraz zgodnie z załącznikiem nr 9 do RWP „Zakres minimalny umowy konsorcjum”. We wniosku o dofinansowanie należy podać datę jej zawarcia. Powinna też zostać załączona do wniosku o dofinansowanie.

157. **Czy moduł wdrożeniowy może rozpocząć się przed zakończeniem modułu B+R?**

Odp. Tak, w projekcie linearnym wdrożenie wyników prac B+R może rozpocząć się przed zakończeniem realizacji modułu B+R. W takiej sytuacji dofinansowanie na wdrożenie może zostać przekazane po pozytywnej weryfikacji wyników prac B+R przez Instytucję. Natomiast w projekcie nielinearnym, w którym realizowane są odrębne przedsięwzięcia, kolejność realizacji modułów zależy od przedsiębiorcy.

158. **Czy w ramach opisu zasobów kadry zarządzającej trzeba opisać każdego pracownika, który będzie oddelegowany do obsługi projektu z działów: PMO, HR, Księgowość, Zakupy, Kierownik Zarządzający itd.? Czy można zawrzeć bardziej ogólną informację o zasobie jako całości do obsługi projektu.**

Odp. W opisie kadry zarządzającej należy podać osoby do zarządzania poszczególnymi modułami. Nie jest wymagana podawanie danych osób oddelegowanych do projektu do poszczególnych czynności związanych z obsługą projektu.

159. **Proszę o wyjaśnienie rozumienia 'innowacji procesowej w modelu biznesowym - czy opracowaną nową technologię mogą zdefiniować jako innowację procesową, czy będzie to innowacja produktowa i zdefiniować jako innowację produktową zarówno technologię, jak i jej wynik - ostateczny wyrób?**

Odp. Pytanie nie jest do końca jasne. Przy wypełnianiu wniosku należy posługiwać się terminami, definicjami i wyjaśnieniami określonymi w Kryteriach wyboru projektów oraz Instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie. Zgodnie z kryteriami celem prac w ramach modułu B+R powinno być doprowadzenie do opracowania innowacyjnego rozwiązania tj.:

- nowego albo ulepszanego wyrobu lub usługi (innowacji produktowej) lub
- nowego albo ulepszanego procesu biznesowego dotyczącego funkcji działalności przedsiębiorstwa w zakresie produkcji wyrobów lub usług (innowacji w procesie biznesowym).

W przypadku innowacji w procesie biznesowym wsparcie mogą uzyskać projekty, w których rezultatem prac B+R będą innowacje w procesie biznesowym dotyczące funkcji działalności przedsiębiorstwa (określonych zgodnie z Podręcznikiem Oslo Manual 2018) w zakresie produkcji wyrobów lub usług.

160. **Czy jeżeli celem projektu jest opracowanie innowacji procesowej, która zostanie wdrożona w działalności przedsiębiorstwa to czy opłacalność wdrożenia można wykazać w oparciu o obniżenie kosztów operacyjnych, a nie zwiększenie przychodów?**

Odp. Tak

161. **Czy kierownik może być jednocześnie wykonawcą merytorycznym w projekcie?**

Odp. Kierownik może być jednocześnie pracownikiem merytorycznym projektu, ale jego wynagrodzenie w tej sytuacji może być kwalifikowane tylko w kosztach pośrednich.

162. **Czy można planować zatrudnienie nowych osób (nie kluczowego personelu B+R, a personelu "technicznego") do zespołu projektowego na etapie realizacji projektu?**

Odp. Zespół projektowy musi zostać określony na etapie wniosku o dofinansowanie, w tym także personel planowany do zatrudnienia. W takim przypadku należy określić minimalny wymagany zakres wiedzy i doświadczenia, a także ich rolę i wymiar zaangażowania w module. Pod tym kątem należy także sformułować budżet. Konieczność zatrudnienia na etapie realizacji projektu nowych osób będzie wymagało złożenia wniosku o zmianę, który będzie oceniany merytorycznie. Należy także pamiętać, że kwota dofinansowania w projekcie nie może ulec zwiększeniu, a więc wynagrodzenie takiego personelu może pochodzić jedynie z przesunięć pomiędzy poszczególnymi kategoriami kosztów FENG w danym module.

163. **Według systemu wymagany jest oprócz kierownika zarządzającego, wprowadzenie osoby technicznej do zespołu zarządzającego. Czy jest to obligatoryjne?**

Odp. Tak, system wymaga wskazania oprócz kierownika zarządzającego co najmniej jednej osoby w roli "członek zespołu zarządzającego modułem".

164. **Czy w przypadku MŚP, dla którego okres trwałości to 3 lata, wdrożenie można wykazać w terminie 5 lat od zakończenia realizacji projektu, czyli po zakończeniu okresu trwałości?**

Odp. Tak. Zgodnie z zapisami umowy o dofinansowanie Beneficjent zobowiązuje się do wdrożenia wyników prac B+R w okresie wskazanym w Umowie (w przypadku, gdy wdrożenie finansowane jest w ramach modułu Wdrożenie innowacji) albo nie później niż do 5 lat od zakończenia realizacji modułu B+R.

165. **Czy w modelu finansowym należy wykazać rentowność dla każdego z konsorcjantów osobno? Czy też, dla projektu całościowo?**

Odp. Rentowność ma dotyczyć całego projektu oraz członków konsorcjum, którzy będą czerpali korzyści z tytułu wdrożenia rezultatów projektu

166. **Czy przy szacowaniu poszczególnych kosztów projektu są określone terminy ważności otrzymanej wyceny, oferty od dostawcy? Czy uwzględnienie oferty otrzymanej 3 m-ce przed złożeniem wniosku ma wpływ na ocenę racjonalności wydatków kwalifikowalnych, bo cena może zostać uznana za nieaktualną?**

Odp. Co do zasady nie jest określony termin ważności otrzymanej wyceny, natomiast eksperci dokonując oceny adekwatności kosztów, mogą w danym zakresie uznać brak racjonalności kosztu, jeśli aktualna wycena rynkowa wskaże na zmiany mogące wpływać na ocenę.

167. **Czy istnieje możliwość zwiększenia pomocy publicznej dla projektów badawczo-rozwojowych zgodnie z artykułem 25 GBER lit. d?**

Odp. Jeżeli pytanie dotyczy możliwości skorzystania z premii 25% określonej w art. 25 ust. 6 lit. d) GBER to wyjaśniamy, że dokumentacja naboru nie przewiduje możliwości skorzystania z przedmiotowej premii. Wszystkie premie, z których można skorzystać zostały wskazane w Przewodniku kwalifikowalności wydatków.

168. **Dotyczy premii za współpracę pomiędzy przedsiębiorcami: czy członek konsorcjum będący organizacją pozarządową prowadzącą działalność gospodarczą (wpisaną do rejestru przedsiębiorców przez KRS) traktowany będzie w sensie tego kryterium jako przedsiębiorca, czy nie?**

Odp. Jeżeli organizacja pozarządowa w polu 2.1.3 - wskaże, jako rodzaj podmiotu "organizacja pozarządowa", wówczas nie będzie brana pod uwagę w zakresie spełnienia warunków przyznania premii z tytułu współpracy między przedsiębiorcami. Wskazujemy równocześnie, że organizacja pozarządowa prowadząca działalność gospodarczą może występować w projekcie, jako przedsiębiorca - wówczas w polu "rodzaj podmiotu" należy wybrać "przedsiębiorstwo". W takim wypadku organizacja pozarządowa będzie podlegała ocenie w ramach wszystkich kryteriów i warunków określonych w dokumentacji konkursowej jak dla przedsiębiorstw.

169. **Czy w umowie konsorcjalnej ustala się procentowo podział praw majątkowych? Czy już w umowie konsorcjum określa się wynagrodzenie, za które nastąpi przekazanie praw majątkowych, jeżeli ma nastąpić ich przekazanie?**

Odp. W umowie konsorcjum ustala się m.in. podział praw majątkowych do wyników prac B+R oraz powiązanych z nimi praw dostępu, będących rezultatem Projektu, przysługujących członkom konsorcjum - można wskazać udział % lub inny podział odzwierciedlający rzeczywisty wkład (nie tylko finansowy) każdego z konsorcjantów we wspólny projekt. Kluczowe jest, aby podział ten był zgodny z art. 32 ust. 1 Ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju i nie naruszał przepisów o pomocy publicznej (w szczególności nie może dochodzić do udzielenia pośredniej, nienależnej pomocy publicznej konsorcjantom w postaci większego udziału w prawach do wyników prac B+R niż to wynika z ich rzeczywistego udziału w projekcie). W umowie konsorcjum należy też określić zasady przekazania praw do wyników pomiędzy konsorcjantami w taki sposób, aby ustalone wynagrodzenie za te prawa odpowiadało wartości rynkowej tych praw. Można np. wskazać zasady, na jakich cena zostanie oszacowana lub dokonać wstępnego oszacowania w tym zakresie, z zastrzeżeniem aktualizacji tej wyceny po zakończeniu prac badawczych.

170. **W umowie konsorcjum regulujemy prawo własności intelektualnej, z uwzględnieniem zasad rynkowych. Jak uregulować to w przypadku współpracy z jednostką badawczą, która realizuje projekt w ramach działalności niegospodarczej?**

Odp. Zgodnie z zasadami naboru przekazanie posiadanych praw majątkowych do wyników prac B+R będących rezultatem Projektu pomiędzy członkami konsorcjum musi nastąpić za wynagrodzeniem odpowiadającym wartości rynkowej tych praw. W innym przypadku doszłoby do uzyskania przez przedsiębiorstwo niedozwolonej pośredniej pomocy publicznej.

171. **Czy jest możliwość, żeby w projekcie, jako członek kluczowego zespołu członka konsorcjum brała udział osoba, która jest zatrudniona w ramach umowy o pracę u możliwego podwykonawcy Lidera konsorcjum?**

Odp. Kierownik B+R oraz kierownik zarządzający oraz osoby wykonujące w zastępstwie ich obowiązki nie mogą być jednocześnie wykonawcami jakichkolwiek prac po stronie podwykonawcy, w tym nie mogą pozostawać w stosunku służbowym lub innej formie współpracy z podwykonawcą (dotyczy stosunku pracy, stosunków cywilnoprawnych lub innych form współpracy). Pozostała kadra B+R nie może jednocześnie wykonywać tych samych prac w projekcie po stronie Lidera konsorcjum/konsorcjanta oraz podwykonawcy.

172. **Czy obowiązkowy wskaźnik rezultatu "Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach - B+R" oraz "Miejsca pracy dla naukowców utworzone we wspieranych jednostkach - B+R" dotyczy zupełnie nowych miejsc pracy/wakatów? Czy mogą to być już istniejące stanowiska, ale zaangażowane w projekcie?**

Odp. Wskaźnik dotyczy nowo utworzonych miejsc pracy w ramach projektu (które wcześniej nie istniały). Kalkulując wartość docelową wskaźnika: „Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach” oraz "Miejsca pracy dla naukowców utworzone we wspieranych jednostkach" (w module B+R) należy wziąć pod uwagę tylko umowy o pracę i zlecenie. Nie wliczamy umów B2B ani umów o dzieło. Szczegółowa definicja wskaźników jest zawarta w Instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie.

173. **Jak się oblicza część zwrotną DZ we wzorze w Module Wdrożenie Innowacji?**

Odp. Część zwrotna dotacji - DZ zostanie określona zgodnie z zasadą wskazaną w § 3a ust. 2 Umowy o dofinansowanie i wyniesie dla każdego członka konsorcjum odpowiednio:

- a) dla dużych przedsiębiorstw: część bezzwrotna: 30%, część zwrotna: 70%;
- b) dla średnich przedsiębiorstw: część bezzwrotna: 40%, część zwrotna: 60%;
- c) dla mikro i małych przedsiębiorstw: część bezzwrotna: 50%, część zwrotna: 50%.

174. **Jakie jest uzasadnienie merytoryczne i ekonomiczne zastosowania wobec przedsiębiorcy dotacji zwrotnej, której kwota nie jest znana i która zostanie ustalona po 4 latach od realizacji projektu? Taka propozycja jest elementem zniechęcającym zamiast zachętą.**

Odp. Na etapie podpisania umowy - w § 2 ust. 5 Szczegółowych warunkach realizacji modułów (załącznik nr 1 do Umowy o dofinansowanie) zostanie wskazana maksymalna kwota do zwrotu dotacji warunkowej, która będzie mogła ulec obniżeniu w zależności od wysokości wygenerowanych przychodów w wyniku realizacji modułu Wdrożenie innowacji. Wnioskodawca ma wybór - może skorzystać z modułu Wdrożenie innowacji (w formie dotacji warunkowej podzielonej na część zwrotną i część bezzwrotną) albo dokonać wdrożenia wyniku prac B+R z własnych środków.

175. **Rozumiem, że Kierownik B+R odpowiada za realizację prac B+R w całym projekcie, prac B+R realizowanych przez wszystkich Konsorcjantów (instytut, przedsiębiorca)?** Odp. Tak, Kierownik B+R odpowiada za realizację prac wszystkich konsorcjantów uczestniczących w realizacji modułu.

176. **Jak bardzo szczegółowy ma być podział praw IP w umowie konsorcjum?**

Odp. Uregulowanie w Umowie konsorcjum kwestii podziału praw IP powinny być na tyle szczegółowe, by zapewnić zgodność z postanowieniami wzoru umowy o dofinansowanie - Szczegółowych warunków realizacji modułów (§ 1. ust. 13.) W szczególności podział praw majątkowych do wyników prac B+R oraz powiązanych z nimi praw dostępu, będących rezultatem Projektu, przysługujących członkom konsorcjum, powinien być zgodny z art. 32 ust. 1 Ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju i nie może naruszać przepisów o pomocy publicznej. Umowy zawarte z podwykonawcami nie mogą naruszać tej reguły. Przekazanie posiadanych praw majątkowych do wyników prac B+R będących rezultatem Projektu pomiędzy członkami konsorcjum następuje za wynagrodzeniem odpowiadającym wartości rynkowej tych praw. Ponadto, regulacje umowy konsorcjum powinny być na tyle szczegółowe by zabezpieczyć interesy stron tej umowy i zapewnić skuteczną realizację projektu i późniejsze wdrożenie.

177. **Jaką wartość stopy dyskontowej przyjąć w modelu finansowym?**

Odp. Zgodnie z Instrukcją do modelu finansowego należy przyjąć stopę dyskonta na poziomie 4%, co zostało wskazane na stronie 6 Instrukcji.

178. **Jeżeli Fundacja jest również MŚP, jak należy ująć ją w umowie konsorcjum? Jako MŚP, czy organizację pozarządową?**

Odp. Fundacja będąca równocześnie MŚP może wystąpić w projekcie w jednej z ról: jako organizacja pozarządowa albo przedsiębiorca. Wybór należy do wnioskodawcy. Należy jednak pamiętać, że jeżeli organizacja pozarządowa będzie występowała w projekcie jako przedsiębiorca, będzie podlegała ocenie w ramach wszystkich kryteriów i warunków określonych w dokumentacji konkursowej jak dla przedsiębiorstw.

179. **Czy obowiązkowy wskaźnik rezultatu "Liczba wdrożonych wyników prac B+R" oraz "Liczba wprowadzonych innowacji produktowych - B+R", dotyczy wyników/innowacji produktów, jako całego modułu, czy również elementów tego modułu?**

Odp. Definicje obu wskaźników zostały przedstawione w instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie.

PLRR006 - Liczba wdrożonych wyników prac B+R – należy podać liczbę zakończonych pozytywnym rezultatem prac wdrożeniowych, mających na celu zastosowanie wyników prac badawczo-rozwojowych (prowadzonych przez przedsiębiorstwo w ramach modułu) poprzez uruchomienie produkcji nowych wyrobów lub modernizację wyrobów produkowanych i wprowadzenie nowych metod wytwarzania, które poprzedzają rozpoczęcie produkcji na skalę przemysłową, jak również rozpoczęcie świadczenia nowych lub znacząco ulepszonych usług.

PLRR028 - Liczba wprowadzonych innowacji produktowych – należy podać liczbę innowacji produktowych, wprowadzonych w przedsiębiorstwie w wyniku realizacji modułu. Innowacja produktowa to produkt lub usługa, które są nowe lub znacząco ulepszone w zakresie swoich cech lub zastosowań (np. specyfikacja techniczna, komponenty, materiały, trwałość lub inne cechy funkcjonalne).

180. **Czy organizacje pozarządowe biorące udział w konsorcjum muszą być wpisane do rejestru przedsiębiorców?**

Odp. Organizacja pozarządowa musi być wpisana do KRS lub do CEIDG.

181. **Czy do prac iteracyjnych – należy zaznaczyć maksymalną liczbę iteracji? Jak należy opisać koszt takich prac w HRF?**

Odp. Należy zaznaczyć zaplanowaną liczbę iteracji wynikającą z planu i celu prac. Koszty należy zaplanować adekwatnie do zaplanowanych iteracji. Adekwatność zakresu oraz kosztów będzie podlegało ocenie ekspertów.

182. **Model finansowy – instrukcja – czy model dopuszcza amortyzację jednorazową środków trwałych o wartości powyżej 10 tys. zł. jeśli polityka rachunkowości konsorcjanta na to pozwala?**

Odp. Tak, należy wówczas wybrać kalkulację własną amortyzacji.

183. **Czy w ramach modułu Infrastruktura B+R Lider projektu może utworzyć centrum badawczo-rozwojowe u konsorcjanta będącego organizacją badawczo-rozwojową? Czy wówczas konieczne jest przedłożenie przez lidera umowy wynajmu/dzierżawy pomieszczeń przeznaczonych na ww. centrum, obejmującej co najmniej okres trwałości projektu?**

Odp. Organizacja badawcza nie może brać udziału jako konsorcjant w realizacji modułu Infrastruktura B+R. Przedmiotem tego modułu jest realizacja inwestycji w infrastrukturę badawczą, w celu realizacji agendy badawczej, która obejmuje co najmniej okres realizacji i okres trwałości projektu. Zwracamy uwagę, iż agenda badawcza musi być realizowana przez przedsiębiorstwo/-a, które tworzą lub rozwijają centrum badawczo-rozwojowe. We wniosku o dofinansowanie należy opisać działania przygotowawcze związane z realizacją modułu i wskazać posiadane/planowane do pozyskania dokumenty, m.in. koncesje, prawa własności intelektualnej, wszelkie konieczne zgody niezbędne do prowadzenia inwestycji, w tym prawo do dysponowania nieruchomością na której planowane jest utworzenie centrum badawczo-rozwojowego, zgody środowiskowe itp. - w zależności od specyfiki danej inwestycji.

184. **Jeżeli każdy konsorcjant składa oddzielnie model finansowy, to czy liczy opłacalność tylko względem własnych kosztów?**

Odp. Rentowność ma dotyczyć całego projektu oraz członków konsorcjum, którzy będą czerpali korzyści z tytułu wdrożenia rezultatów projektu

185. **Jeżeli organizacja pozarządowa spełnia warunki MŚP, czy uwzględnienie jej w ramach konsorcjum z dużym przedsiębiorstwem spełni wymóg współpracy dużego przedsiębiorcy z MŚP?**

Odp. Wymóg współpracy będzie spełniony, jeśli organizacja pozarządowa wystąpi w projekcie jako MŚP (w polu "Rodzaj podmiotu" wybierze "przedsiębiorstwo", a w polu "Wielkość przedsiębiorstwa" wskaże MŚP).

186. **Czy jednostka badawcza liczy opłacalność w modelu finansowym na bazie wartości sprzedaży praw do wyników lidera konsorcjum (jeżeli tak założy się w projekcie)?**

Odp. Nie, zwracamy uwagę, że opłacalność projektu musi być wykazana tylko dla podmiotów, które dokonują wdrożenia wyników prac B+R. Organizacja badawcza nie wdraża wyników prac B+R, więc nie powinna wypełniać prognozy przychodów z wdrożenia w części dot. projektu.

187. **Jeśli w skład konsorcjum wchodzi duża firma i MSP, to obowiązek współpracy (dużej firmy) w ramach modułu B+R zostaje z automatu zostanie spełniony?**

Odp. Tak, o ile MŚP realizuje wraz z dużym przedsiębiorcą moduł B+R.

188. **Chciałbym zapytać o obowiązkową dla dużego przedsiębiorstwa współpracę z MŚP. Jaki zakres powinna taka współpraca obejmować, w jaki sposób powinna być uregulowana? Czy jest jakiś wzór umowy/porozumienia lub opisany minimalny zakres takiej współpracy? Czy ma dotyczyć wszystkich zadań w projekcie czy może dotyczyć tylko niektórych? Czy może dotyczyć również komercjalizacji wyników modułu B+R? Czy podmiot MŚP współpracujący przy projekcie powinien być przedmiotem umowy pomiędzy konsorcjantami? Czy w jakiś sposób Konsorcjum (wszystkie podmioty konsorcjum) powinni taką współpracę zaakceptować: czy każdy konsorcjant powinien wyrazić zgodę na udział takiego podmiotu w projekcie? W jaki sposób? W jaki sposób chronić wyniki prac badawczych, gdy współpraca ma dotyczyć zadań realizowanych w projekcie?**

Odp. Zgodnie z zapisem z Kryteriów wyboru projektów - "Współpraca powinna być prowadzona w okresie realizacji projektu. Dodatkowo współpraca realizowana w innej formie niż konsorcjum powinna być odpowiednio udokumentowana. (...) Powinien również w sposób bezpośredni wpisywać się w zadania przewidziane w opisie projektu.". Wzór umowy nie jest określony w dokumentacji. Zakres współpracy nie musi obejmować wszystkich zadań projektu. Podmiot MŚP nie musi być przedmiotem umowy konsorcjum. Nie ma wymagań, aby uzyskać zgodę konsorcjantów na współpracę. Wybór sposobu ochrony wyników należy do Wnioskodawcy.

189. **W przypadku dotacji warunkowej w module Wdrożenie innowacji przychód w stosunku, do którego będzie określany zwrot dotyczyć będzie całego konsorcjum czy konkretnego partnera? Każdy z partnerów zobowiązany jest do przygotowania swojego modelu finansowego i w ramach niego partnerzy będą wykazywać swoje przychody.**

Odp. Przychód w stosunku, do którego będzie określany zwrot dotacji warunkowej w module Wdrożenie innowacji dotyczyć będzie danego członka konsorcjum.

190. **Czy projekt może zakończyć się na TRL 6 (badania przemysłowe) skoro obowiązkowe są badania rozwojowe?**

Odp. Projekty obejmujące wyłącznie badania przemysłowe nie mogą uzyskać dofinansowania w ramach naboru. W module B+R musi być przewidziane przynajmniej jedno zadanie o charakterze prac rozwojowych. Należy pamiętać, że projekty podlegają kompleksowej ocenie, charakter badawczo-rozwojowy przewidzianych w nim zadań to jeden z istotnych aspektów. Na beneficjencie ciąży obowiązek wdrożenia wyników modułu B+R, stan zaawansowania realizacji prac rozwojowych/poziom gotowości technologicznej powinien je umożliwić.

191. **Czy w wyniku wdrożenia rozwiązania modułu B+R (lub innego modułu np. Zazielenienie) u innego przedsiębiorcy (poprzez sprzedaż lub licencjonowanie rozwiązania) wskaźniki produktu, rezultatu etc. powinny dotyczyć wartości bazowych i docelowych beneficjenta czy przedsiębiorstwa, u którego następuje wdrożenie (np. licencjobiorcy)?**

Odp. Wskaźniki informują o zmianach, jakie nastąpią u Lidera konsorcjum i konsorcjanta (jeśli dotyczy) po zakończeniu danego modułu. Wartości docelowe wskaźników powinny zostać uzupełnione dla danego modułu i uwzględnić wszystkich członków konsorcjum, których dane wskaźniki dotyczą.

192. **Co w przypadku, gdy przedsiębiorstwo prowadzi ewidencje księgową zgodnie z MSR i nie posiada danych zgodnie z informacjami w modelu finansowym – część sprawozdania finansowe, to samo dotyczy np. braku informacji w formie z modelu np. zmiana stanu produktów Dodatkowo co w przypadku, gdy przedsiębiorstwo ma dużo produktów i kosztów a nie można dodawać wierszy.**

Odp. Należy dostosować dane do wymogów modelu. W przypadku dużej liczby produktów/kosztów należy je agregować i umieścić stosowne wyjaśnienie w polu „Komentarz”.

193. **W jaki sposób opisać prawidłowo metodologię wyliczenia wskaźnika: Liczba wdrożonych innowacji produktowych? Jakie elementy powinna zawierać ta metodologia i jakie są właściwe źródła weryfikacji dla tego wskaźnika. Proszę o przykłady.**

Odp. Wskaźnik "Liczba wprowadzonych innowacji produktowych" należy do grupy wskaźników rezultatu. Rezultat należy rozumieć jako bezpośrednie efekty wynikające ze zrealizowanego modułu, mierzone po zakończeniu realizacji modułu lub jego części. Rezultat informuje o zmianach jakie nastąpiły u Lidera konsorcjum i konsorcjanta (jeśli dotyczy) po zakończeniu modułu. Zgodnie z informacjami zawartymi w Instrukcji wypełniania wniosku (pkt 3.1.5.2) w polu „Opis metodologii wyliczenia wskaźnika oraz sposobu weryfikacji osiągnięcia zaplanowanych wartości wskaźnika” należy określić tylko sposób weryfikacji osiągnięcia zaplanowanych wartości wskaźników. Nie wymagamy opisanie metodologii wyliczenia wskaźnik- ona wynika z definicji samego wskaźnika zawartej w Instrukcji wypełniania wniosku-cyt."PLRR028 - Liczba wprowadzonych innowacji produktowych” – podaj liczbę innowacji produktowych, wprowadzonych w przedsiębiorstwie w wyniku realizacji modułu. Innowacja produktowa to produkt lub usługa, które są nowe lub znacząco ulepszone w zakresie swoich cech lub zastosowań (np. specyfikacja techniczna, komponenty, materiały, trwałość lub inne cechy funkcjonalne). Sposób weryfikacji jest przedstawiany przez wnioskodawcę i powinien odzwierciedlać specyfikę danego projektu i innowacji.

194. **Czy w module Kompetencje może brać udział ośrodek badawczy? A jeśli nie może brać udziału, to czy Lider Konsorcjum może w projekcie ująć koszty (jako koszty kwalifikowane) udziału w tym module również pracowników projektu, którzy są pracownikami biorącymi udział w pracach B+R zatrudnionych przez ośrodek badawczy?**

Odp. Organizacja badawcza może brać udział jedynie w module B+R. W module Kompetencje kwalifikowane mogą być koszty szkoleń pracowników/ kadry zarządzającej lidera konsorcjum lub konsorcjanta realizującego ten moduł.

195. **Jak rozumiana jest gospodarcza misja wyjazdowa? Kto ją organizuje?**

Odp. Dokumentacja konkursowa nie definiuje pojęcia misji wyjazdowej. Zgodnie z praktyką rynkową przyjmuje się, że misja wyjazdowa jest to służbowy wyjazd zagraniczny przeprowadzany w celu nawiązania kontaktów handlowych z potencjalnymi partnerami handlowymi/biznesowymi, umożliwiającą zapoznanie się z obyczajami handlowymi danego kraju, jego preferencjami oraz umożliwiającą udział w zorganizowanych spotkaniach branżowych, w tym także zwiedzanie wybranych targów bądź wystaw. Misje stanowią bezpośrednią formą docierania do potencjalnego partnera biznesowego w naturalnym miejscu jego działalności i pozwalają na zapoznanie się z jego możliwościami, naturalnym otoczeniem biznesowym i prawnym.

Wszystkie działania podejmowane w ramach modułu Internacjonalizacja, w tym udział w misjach gospodarczych mają na celu:

- umiędzynarodowienie produktów, rozumianego jako promocja zagraniczna produktów (wyrobów lub usług) pod marką produktową lub produktów będących własnością członków konsorcjum realizujących moduł lub planowanych do opracowania/wdrożenia w ramach projektu, zmierzającego m.in. do wsparcia procesu komercjalizacji wyników prac B+R za granicą, udziału w międzynarodowych łańcuchach dostaw lub łańcuchach wartości lub
- uzyskania ochrony praw własności przemysłowej lub ich obrona w przypadku ich naruszenia.

Katalog kosztów możliwy do sfinansowania w przedmiotowym module znajduje się w pkt 9.3. Przewodnika kwalifikowalności wydatków.

196. **Czy już po złożeniu wniosku możemy zacząć działać i ponosić koszty?**

Odp. Rozpoczęcie realizacji projektu, a tym samym kwalifikowalność kosztów może nastąpić najwcześniej po dniu złożenia wniosku. Rozdział II CZĘŚĆ OGÓLNA Instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie szczegółowo wskazuje co należy rozumieć przez rozpoczęcie projektu.

Jednocześnie wydatki objęte pomocą de minimis, mogą być ponoszone przed i w dniu złożenia wniosku, ale jedynie w przypadkach opisanych w „Przewodniku kwalifikowalności wydatków”. W takich przypadkach data rozpoczęcia realizacji projektu może być wcześniejsza niż dzień po złożeniu wniosku.

197. **Jak długo może trwać cały projekt?**

Odp. Zrealizowanie pełnego zakresu rzeczowego i finansowego projektu wraz ze złożeniem wniosku o płatność końcową musi nastąpić najpóźniej do dnia 31 grudnia 2029 r.

198. **Czy dotychczasowe LSI działa i można składać wnioski, czy obecne LSI jest nowym systemem?**

Odp. Nabór realizowany jest w systemie LSI 2 - jest to system obsługujący program FENG w NCBR. Link do systemu znajduje się na stronie konkursowej <https://www.gov.pl/web/ncbr/projekty-realizowane-w-konsorcjach-smart-konsorcja>.

199. **Zgodnie z dokumentem „Minimalny zakres umowy konsorcjum” opublikowanym w ramach dokumentacji konkursowej, przekazanie posiadanych praw majątkowych do wyników prac B+R będących rezultatem projektu pomiędzy członkami konsorcjum następuje za wynagrodzeniem odpowiadającym wartości rynkowej tych praw. Czy są jakieś dodatkowe wytyczne, kiedy takie przekazanie praw, np. poprzez sprzedaż, powinno nastąpić? Czy konsorcjant może te prawa zbyć Liderowi konsorcjum tuż po zakończeniu projektu?**

Odp. Dokumentacja konkursowa nie narzuca szczegółowych wymagań odnośnie terminu przekazania praw majątkowych do wyników prac B+R. Przekazanie tych praw powinno nastąpić w terminie umożliwiającym wdrożenie, które powinno nastąpić w okresie wskazanym w Umowie (w przypadku, gdy wdrożenie finansowane jest w ramach modułu Wdrożenie innowacji), albo nie później niż do 5 lat od zakończenia realizacji modułu B+R.

200. **Czy jest możliwość otrzymania dostępu do treści pytań i komentarzy ekspertów z wcześniejszych wniosków - FENG SMART pierwszy konkurs? Taki dostęp byłby bardzo pomocny podczas tworzenia poprawionego wniosku w nowym konkursie.**

Odp. Odpowiedzi udzielone w poprzednich naborach są stale dostępne na stronach internetowych poszczególnych naborów.

201. **Dlaczego stosują Państwo rozszerzającą interpretację inwestycji produkcyjnych w kontekście wymogu współpracy dużej firmy z MŚP dla modułu B+R? W poprzednich naborach wymóg ten był ograniczony do modułów inwestycyjnych. Przywołana w FAQ opinia KE jest niezgodna z Rozporządzeniem 2021/1058. Moduł B+R nie stanowi inwestycji w aktywa trwałe, ponieważ takie koszty nie są możliwe do sfinansowania. Poza tym projekty B+R nie są objęte obowiązkiem trwałości projektu.**

Odp. Wymóg nawiązania współpracy z MŚP – również w ramach modułu B+R – został wprowadzony na wniosek KE. Obowiązek ten dotyczy modułów: B+R, wdrożenie innowacji, cyfryzacja, zazielenienie przedsiębiorstw oraz infrastruktura B+R. W każdym z modułów, jeśli wystąpią w projekcie, taka współpraca powinna być wykazana.

Zakres przedmiotowej współpracy musi dotyczyć działań badawczych i innowacyjnych wspieranych w ramach pierwszego celu szczegółowego CP 1 (i) - rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii. Współpraca ma odbywać się w ramach działalności badawczej i produkcyjnej.

W opinii KE badania prowadzone w przedsiębiorstwach mają na celu opracowanie nowych produktów, procesów lub usług lub doprowadzenie do ich istotnego ulepszenia. Zdaniem KE taka działalność wchodzi w zakres pojęcia inwestycji produkcyjnej zgodnie z rozporządzeniem 2021/1058, ponieważ stanowi inwestycję w kapitał trwały lub aktywa niematerialne, mającą na celu produkcję towarów i usług, co przyczyni się do zwiększenia kapitałów firmy i zatrudnienia.

202. **Czy LSI2 będzie wyposażony w licznik pozostałych znaków do wykorzystania jak to było kiedyś? To było przydatne.**

Odp. Obecnie system przelicza w generatorze wniosków ilość znaków wykorzystanych i prezentuje wartość limitu dla danego pola.

203. **Czy w generatorze można wklejać znaki specjalne, takie jak "" ?**

Odp. System umożliwia wklejanie większość znaków specjalnych obsługiwanych przez pakiet Office.

204. **Czy w przypadku realizacji projektu składającego się wyłącznie z jednego modułu, tj. modułu B+R koniecznym jest wykazanie kierownika modułu B+R (w tym wypadku również kierownik całego projektu) oraz kierownika prac B+R?**

Odp. Tak

205. **1) Czy wskazać można tylko jeden KIS czy można np. dwa obszary?**

2) Czy jednostki naukowo badawcze będące członkami konsorcjum muszą we wniosku wskazywać konkurencję?

3) Czy jednostki naukowo badawcze przy definiowaniu kosztów wybierają z definicji opcję „bez pomocy de minimis”?

Odp. 1) W polu "Klasyfikacja modułu - KIS" można wybrać tylko jeden obszar. Natomiast jeżeli moduł dotyczy więcej niż jednego obszaru KIS, można je wskazać i uzasadnić w polu "Uzasadnienie wybranego obszaru KIS, w który wpisuje się moduł".

2) Tak.

3) Przy definiowaniu kosztów, w polu "Rodzaj pomocy" organizacja badawcza wybiera opcję *bez pomocy publicznej/de minimis na badania przemysłowe* lub *bez pomocy publicznej/de minimis na prace rozwojowe*.

206. **Czy jest możliwość wygenerowania wniosku w postaci PDF lub innego sposobu wyeksportowania wniosku?**

Odp. System LSI umożliwia generowanie wniosku do PDF. W prawym górnym rogu systemu znajduje się menu kontekstowe "trzech kropek" umożliwiające rozwinięcie paska z opcją pobrania PDF.

207. **LSI - jak należy postąpić, gdy data rozpoczęcia działalności konsorcjanta jest wcześniejsza niż dopuszcza generator?**

Odp. Prosimy o indywidualne zgłoszenia takiego przypadku na adres generator@ncbr.gov.pl.

208. **Proszę o podanie różnicy pomiędzy: Kierownik B+R, Kierownik zarządzający modułem B+R, członek zespołu zarządzającego oraz z jakich kosztów (pośrednie/bezpośrednie) jest płacone wynagrodzenie każdego z nich?**

Odp. Kierownik B+R nadzoruje merytorycznie prace B+R, Kierownik zarządzający - nadzoruje projekt (moduł) od strony administracyjno-zarządczej, członek zespołu zarządzającego - wykonuje prace administracyjno-techniczne w projekcie. Wynagrodzenia poszczególnych członków zespołu projektowego mogą stanowić koszty kwalifikowalne w module B+R wyłącznie w kategorii Koszty pośrednie (ogólne), zgodnie z Przewodnikiem kwalifikowalności wydatków.

209. **Czy będzie możliwość eksportu/importu danych do innego formatu lub edycja danych złożonych wniosków tak aby powtórne złożenie nie wymagało ponownego wprowadzania budżetu?**

Odp. System LSI 2 umożliwia eksport części danych budżetowych w formacie CSV poza system. System nie pozwala na importowanie budżetów z zewnętrznych arkuszy kalkulacyjnych. Nie ma możliwości kopiowania całego wniosku do kolejnego naboru ze względu na różnice w dokumentacji zachodzące pomiędzy poszczególnymi naborami.

210. **Czy zgodność z zasadami 6R powinna być na etapie realizacji projektu, tj. poprzez wskazanie elementów prac B+R które stanowią odpowiedź na zgodność z wybranymi zasadami 6R czy też chodzi o wykazanie zgodności z zasadami 6R na poziomie efektów, produktów i wyników projektu?**

Odp. Zgodnie z Kryteriami wyboru projektów, w ramach zasady zrównoważonego rozwoju ocenie podlega, czy projekt jest realizowany zgodnie z co najmniej dwiema zasadami 6R.

211. **Czy w trakcie pracy w systemie LSI kilku osób widać, że w danej edycji już ktoś pracuje (że sekcja jest edytowana przez kogoś innego)?**

Odp. System LSI 2 nie posiada funkcji śledzenie real time kilku użytkowników w jednym projekcie. Wnioskodawca odpowiada za zorganizowanie i skorodowanie prac nad złożeniem wniosku.

212. **Czy opcję nadawania uprawnień można przenieść w inne miejsce, np. do menu rozwijanego? Aktualne miejsce jest mało intuicyjne. Jeśli nie teraz, to może w kolejnej edycji?**

Odp. W aktualnie rozwijanej wersji systemu nie przewidujemy relokacji menu dotyczącego zarządzania uprawnieniami redaktorów pomocniczych.

213. **Generator wniosków: 1. Bardzo potrzebną funkcjonalnością, której brakuje jest możliwość filtrowania wyświetlanych projektów w zakładce „Twoje projekty”, a przynajmniej ustawienia możliwości wyświetlenia większej liczby projektów niż 4 na jednej stronie. Dla jednostek aplikujących w wielu konkursach i składających wiele projektów odnalezienie właściwego „przeklikując” kolejne strony jest kłopotliwe, a z czasem będzie bardzo uciążliwe. 2. Kolejną funkcją znacznie ułatwiającą pracę byłoby wprowadzenie funkcjonalności umożliwiającej eksport/import danych z/do budżetu z/do pliku xml/xls.**

Odp. Wszystkie sugestie uczestników dotyczące rozwoju systemu są brane pod uwagę w planowaniu następnych funkcjonalności systemu LSI. System LSI 2 umożliwi eksport części danych budżetowych w formacie CSV poza system. System nie pozwala na importowanie budżetów z zewnętrznych arkuszy kalkulacyjnych. Wynika to warunków dotyczących budżetów projektu, jakie na bieżąco weryfikuje system.

214. **System LSI moduł B+R - Harmonogram rzeczowo-finansowy: jak rozróżnić w systemie koszty konsorcjanta (instytucja badawcza) - 100% dofinansowania oraz Lidera konsorcjum - 60-80%?**

Odp. Przy każdym zdaniu w Harmonogramie Rzeczowo-Finansowym wskazywana jest każdorazowo nazwa członka konsorcjum, co umożliwia identyfikację przypisanych kosztów.

Jeżeli natomiast pytanie dotyczy wyboru w systemie LSI 2 rodzaju pomocy przy określaniu wydatków poszczególnych członków konsorcjum w module B+R, to:

1. Lider konsorcjum powinien wybrać opcję *pomoc na badania przemysłowe (art. 25 GBER)* lub *pomoc na prace rozwojowe (art. 25 GBER)*.

2. Konsorcjant będący organizacją badawczą powinien wybrać opcję *bez pomocy publicznej/de minimis na badania przemysłowe* lub *bez pomocy publicznej/de minimis na prace rozwojowe*.

3. Pozostali konsorcjanci (niebędący liderem i organizacją badawczą) powinni wybrać opcję *pomoc de minimis na badania przemysłowe dla konsorcjanta (rozporządzenie 1407/2013)* lub *pomoc de minimis na prace rozwojowe dla konsorcjanta (rozporządzenie 1407/2013)*.

215. **Czy w Generatorze wniosku wypełniamy również załącznik Model Finansowy? Jeśli tak, czy można udzielić uprawnień dla innego użytkownika tylko do odczytu i edycji tylko do załącznika Model Finansowy?**

Odp. System umożliwia tylko nadanie uprawnień do całego projektu. Nie mam możliwości wydzielenia użytkownika do edycji pojedynczej części wniosku.

Model finansowy jest uzupełniany poza systemem i stanowi załącznik do wniosku o dofinansowanie.

216. Składanie Wniosku w LSI2 będzie wymagało następnie złożenia znów szeregu dokumentów w wersji papierowej?

Odp. System LSI 2 nie wymaga składania dokumentów w wersji papierowej. Na etapie oceny eksperci mogą wymagać przedłożenia w wersji elektronicznej wybranych dokumentów, zgodnie z Regulaminem wyboru projektów-par. 6 ust. 8 (akapit 2).

217. Czy duże przedsiębiorstwo musi wykazać współpracę z MŚP w każdym z modułów, czy wystarczy tylko np. w B+R? Czy może być to samo MŚP w każdym module?

Odp. Obowiązek współpracy dotyczy modułów: B+R, Wdrożenie innowacji, Cyfryzacja, Zazielenienie przedsiębiorstw oraz Infrastruktura B+R. W każdym z modułów, jeśli wystąpią w projekcie, współpraca z MŚP powinna być wykazana. W każdym module można nawiązać współpracę z tym samym przedsiębiorcą będący MŚP.

218. Jak udokumentować współpracę przedsiębiorcy dużego z przedsiębiorcą innym niż MŚP (czyli dużym)? List intencyjny? Na czym ta współpraca ma polegać?

Odp. List intencyjny stanowić może wyrażenie woli współpracy, natomiast udokumentowanie współpracy powinno nastąpić w formie umowy ze wskazanym zakresem współpracy i być potwierdzone w czasie realizacji i po zakończeniu umowy.

Współpraca z MŚP może przyjąć formę m.in. transferu wiedzy, powiązania kooperacyjnego w tym: klastrów innowacyjnych (także eksportowych), łańcuchów produkcyjnych, sieci technologicznych, platform technologicznych.

219. Czy wdrożenie w ramach modułu B+R musi się zakończyć wygenerowaniem zysku? Co jeżeli bilans wyjdzie na minus?

Odp. Zgodnie z kryteriami wyboru projektów- Kryterium 4. Budżet projektu, konieczne jest, aby wprowadzenie rezultatu modułu na rynek było opłacalne. Aby kryterium zostało spełnione na etapie oceny sprawdzimy, czy prognoza finansowa przychodów oraz kosztów związanych z wdrożeniem nowego procesu biznesowego lub produktu wskazuje na opłacalność wdrożenia u każdego z członków konsorcjum, który wdraża rezultat modułu.

220. Jakie dokumenty będą wymagane od wnioskodawcy w zakresie udokumentowania zdolności finansowej realizacji projektu?

Odp. Zgodnie z Kryteriami wyboru projektów ocena zdolności do sfinansowania projektu zostanie dokonana na podstawie analizy przedstawionej w Modelu finansowym. Jeżeli Wnioskodawca zamierza korzystać z zewnętrznych źródeł finansowania projektu powinien taki aspekt uwzględnić w modelu w dedykowanych do tego polach oraz w komentarzu przedstawić szczegółowe założenia takiego finansowania. Aspekt ten będzie podlegał ocenie. Jednocześnie zgodnie z zapisami § 6 ust. 2 Regulaminu wyboru projektów Wnioskodawca może zostać poproszony o uzupełnienie dokumentów niezbędnych do oceny w tym np. do dostarczenia dokumentów potwierdzających zdolność pożyczkodawców do użyczenia środków finansowych (rodzaj dokumentu konieczny do dostarczenia zostanie wskazany przez eksperta).

Zgodnie z Regulaminem wyboru projektów (RWP) dokumenty potwierdzające zewnętrzne finansowanie projektu (np. umowa kredytowa, umowa pożyczki) dostarczane są do Instytucji przed zawarciem umowy. W przypadku braku możliwości dostarczenia tych dokumentów przez wnioskodawcę do dnia zawarcia umowy o dofinansowanie, z wnioskodawcą zostanie zawarta umowa, w której zostaną określone terminy ich dostarczenia, jednak nie później niż przed pierwszą wypłatą dofinansowania w ramach modułu - zgodnie z § 2 ust. 10 wzoru Umowy o dofinansowanie.

221. Czyje dane kontaktowe należy wprowadzić do wniosku z punktu widzenia komunikacji (osoby z działu dotacji czy np. osoby zarządzającej) i dlaczego jest możliwe wprowadzenie tylko 1 osoby? W innych programach zazwyczaj jest możliwość podania min. 2 osób.

Odp. Wszystkie pola formularza w systemie LSI 2 są zgodne z opublikowanym wzorem wniosku. Pole należy uzupełnić danymi kontaktowymi osoby, która zapewni obieg informacji w projekcie. Jest to pole wykorzystane głównie na etapie oceny projektu.

223. Jakie wymagania musi spełnić wnioskodawca, żeby projekt został uznany za zgodny z wymaganiami odnośnie OzN?

Odp. Jeżeli pytanie dotyczy osób z niepełnosprawnością, to wymogi zostały określone w Instrukcji wypełniania wniosku, w szczególności w polu 2.2.1. Horyzontalne zasady równości szans i niedyskryminacji, 2.2.2. Zgodność projektu z Kartą Praw Podstawowych, 2.2.3. Zgodność projektu z konwencją o prawach osób niepełnosprawnych.

224. Czy do określenia opłacalności wdrożenia po zakończeniu projektu brany jest pod uwagę przychód minus całkowity koszt dofinansowania?

Odp. Opłacalność liczona jest w dwóch wariantach: bez dofinansowania i z dofinansowaniem. Wnioskodawca musi wykazać opłacalność projektu w wariantcie bez dofinansowania. Obliczenie opłacalności to: przychody – koszty operacyjne – nakłady inwestycyjne +/- zmiana kapitału pracującego [+ dotacja]. Wartość dla każdego roku jest dyskontowana wskaźnikiem dyskonta.

225. W przypadku konsorcjum (firma MŚP i jednostka naukowa) jaki kod interwencji należy dodać? W instrukcji kod 011 dot. dużej firmy (029 i 030) nie dotyczą projektu.

Odp. Należy wybrać następujący kod interwencji: 009 - Działania badawcze i innowacyjne w mikroprzedsiębiorstwach, w tym tworzenie sieci kontaktów (badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe, studia wykonalności) lub 010 - Działania badawcze i innowacyjne w MŚP, w tym tworzenie sieci kontaktów.

226. Czy można zmienić adres mailowy do logowania w LSI podany przy zakładaniu konta, czy pozostaje tylko możliwość udostępnienia uprawnień kolejnej osobie?

Odp. Istnieje możliwość zmiany danych kontaktowych w systemie LSI 2. Prosimy o kontakt na adres: generator@ncbr.gov.pl.

227. Gdzie są informacje na temat wskaźników modułu B+R?

Odp. Informacje dotyczące wskaźników wraz z ich opisem i sposobem wypełnienia Wniosku o dofinansowanie dla Modułu B+R znajdują się w pkt. 3.1.5 Instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie.

228. Czy w Generatorze - w sytuacji udzielenia uprawnień do odczytu i edycji - listy przychodzące z NCBR na skrzynkę email będą docierać również na email redaktorów?

Odp. Obecnie system przesyła wiadomości do osób wskazanych do kontaktu oraz adres założyciela wniosku w systemie LSI. Dziękujemy za przekazanie sugestii dotyczących rozwoju systemu, postaramy się o uwzględnienie ich w trakcie rozwoju systemu.

229. Uprzejmie proszę o wyjaśnienie konieczności wyboru podwykonawców przed złożeniem wniosku o dofinansowanie w kontekście terminu prac krytycznych. W naszym przypadku część prac badawczych będzie przeprowadzana przez programistę, którego będziemy chcieli zatrudnić na zasadzie B2B (usługa zlecona – podwykonawstwo). Jego praca będzie kluczowa dla powodzenia projektu (podobnie jak i pozostałych członków zespołu), niemniej jednak będzie on mógł być zastępowalny przez innych programistów w przypadku np. rozwiązania umowy, ponieważ na rynku jest dostępnych wielu specjalistów, którzy będą mogli kontynuować prace. Pytanie 1: Czy w związku z tym prace tego programisty są uznawane za krytyczne w świetle dokumentacji konkursowej i przez to wymagające przeprowadzenia procedury wyboru tego podwykonawcy już na etapie składania wniosku o dofinansowanie? W umieszczonych na stronie NCBiR bazie pytań i odpowiedzi (<https://www.gov.pl/web/ncbr/sciezka-smart-nabor-feng0101-ip01-00123> (pytanie 142) wskazano, że to Wnioskodawca musi ocenić czy dane prace są krytyczne, czy nie. Jeśli zatem uznamy, że nasze prace nie są krytyczne, bo istnieje możliwość ich wykonania przez specjalistów dostępnych na rynku, to czy takie uzasadnienie będzie nas uprawniało do braku konieczności wyboru tego podwykonawcy przed złożeniem wniosku o dofinansowanie? Pytanie 2: Czy jeśli zamiast zlecenia usługi na zewnątrz zatrudnimy do wykonania wskazanych prac specjalistę na umowę o pracę to wówczas nie będzie problemu czy prace są czy nie są krytyczne?

1. Na etapie składania wniosku to wnioskodawca ocenia, czy prace są krytyczne dla realizacji modułu. Jednocześnie wskazujemy, że zgodnie z Kryteriami wyboru projektów, w ramach kryterium „Potencjał do realizacji modułu” będzie można poprawić we wniosku, za wyjątkiem m.in. dodawania/zmiany podwykonawcy prac B+R krytycznych dla osiągnięcia celu modułu, jeżeli nie został wybrany przed złożeniem wniosku.

2. Tak, Kryteria wyboru projektów określają wymogi dotyczące prac krytycznych, które są powierzane podwykonawcy. Osoby zatrudniane na umowę o pracę nie podlegają stosowaniu zasady konkurencyjności.

230. Według jakiego kryterium przyjąć przy podziale prace przemysłowe/rozwojowe?

Odp. Jeśli pytanie dotyczy przypisania poszczególnych prac w module B+R do badań przemysłowych lub prac rozwojowych, to należy posłużyć się definicjami znajdującymi się w Kryteriach wyboru projektów oraz w art. 2 pkt 85 i 86 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.6.2014, s. 1, z póź. zm.).

231. Czy posiadanie personelu B+R jest obligatoryjne również u Lidera, jeśli korzysta z współpracy z jednostką badawczą?

Odp. Każdy z członków konsorcjum musi realizować przynajmniej jedno zadanie w module, w którego realizacji bierze udział. Tym samym każdy członek konsorcjum powinien posiadać zespół projektowy niezbędny do zrealizowania prac zaplanowanych w danym zadaniu.

232. Co jest wyznacznikiem, które prace są krytyczne dla realizacji projektu? Czy można kierować się np. łatwością w dostępie do danych materiałów czy wykonawców dla uzasadnienia, że dane prace nie są krytyczne?

Odp. W dokumentacji naboru nie ma definicji „prac krytycznych”. Należy przez to rozumieć prace B+R niezbędne, bez których nie będzie możliwe osiągnięcie celu modułu. Wnioskodawca powinien w ramach analiz prowadzonych na etapie przygotowania projektu określić, jakie prace B+R (np. konkretne zadania, badania) mają krytyczny, a więc kluczowy charakter dla prowadzenia projektu. Przykładowo, wynik jakiego zadania badawczego (np. eksperymentu) ma krytyczne znaczenie dla dalszej realizacji badań. Krytyczny charakter badań można odnieść do sytuacji decyzyjnej typu "kontynuacja prac/przerwanie projektu" w których uzyskanie wyniku odmiennego od zakładanego powoduje zakończenie badań. Wnioskodawca powinien w trakcie analizy zwrócić uwagę na charakter, przedmiot i znaczenie konkretnego zadania badawczego w module B+R oraz ocenić, że jest ono krytyczne dla modułu. Jeśli do realizacji takiego zadania Wnioskodawca zaplanował zaangażować podwykonawcę, to dotyczy go wymóg wskazany w kryterium nr 2 dotyczący wyboru tego podwykonawcy przed złożeniem wniosku. Innymi słowy - podwykonawca nie jest "krytyczny" z samego faktu uwzględnienia go w projekcie, ale tylko wtedy, gdy będzie zaangażowany w realizację takich prac B+R, które będą mieć krytyczny charakter dla prowadzenia modułu B+R.

233. Jakie warunki muszą spełniać zamówienia, aby zostały uznane jako „zielone zamówienia”?

Odp. Poprzez zielone zamówienia rozumiemy stosowanie, w procesie zakupów (udzielania zamówień) kryteriów i wymagań ekologicznych. Podmioty, które na mocy umowy o dofinansowanie zostały zobligowane do stosowania w procesie zakupu infrastruktury w ramach projektu tzw. zielonych zamówień, wybierają rozwiązania technologiczne ograniczające negatywny wpływ na środowisko i starają się uzyskać towary, usługi i roboty budowlane, których oddziaływanie na środowisko w trakcie ich cyklu życia jest mniejsze w porównaniu do towarów, usług i robót budowlanych o identycznym przeznaczeniu, jakie zostałyby zamówione w innym przypadku. W procesie zakupu należy uzyskać efekt najlepszej relacji jakości do ceny, ponadto konieczne jest stosowanie zasad przejrzystości, równego traktowania, niedyskryminacji i uczciwej konkurencji.

Zielone zamówienie biorą pod uwagę przynajmniej jeden z czynników środowiskowych, począwszy od etapu określenia potrzeb, zdefiniowania przedmiotu zamówienia, sformułowania specyfikacji technicznych, wyboru kryteriów udzielenia zamówienia lub sposobu wykonania zamówienia.

Zgodnie z § 2 ust. 12 wzoru umowy o dofinansowanie w ramach I Priorytet Programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021–2027 (FENG) kryteria zielonych zamówień publicznych są określone na wskazanej w ww. wzorze umowy stronie internetowej prowadzonej przez Urząd Zamówień Publicznych.

234. Czy będzie uznane w ramach kryterium rankingującego aspekt społeczny, wprowadzenie nowej terapii na rynek w danym wskazaniu?

Odp. Pytanie dotyczy zakresu oceny eksperckiej, nie możemy na tym etapie potwierdzić, że każdy projekt mający na celu wprowadzenie nowej terapii na rynek w danym wskazaniu uzyska dodatkowe punkty.

235. Czy trzeba składać wniosek o patent lub inną ochronę praw – kto składa, jeśli JBR jest autorem np. dokumentacji konstrukcyjnej budowanej maszyny?

Odp. Dobór sposobu ochrony własności intelektualnej należy do członków konsorcjum, a adekwatność doboru będzie podlegała ocenie.

236. Na czym ma polegać obowiązkowa współpraca z MŚP (w każdym z modułów, jeśli wystąpią w projekcie powinna być wykazana). Prośba o praktyczne przykłady współpracy w module B+R oraz Wdrożenie. Kto ma być głównym odbiorcą korzyści ze współpracy?

Odp. Przykładem może być współpraca dużego przedsiębiorstwa z MŚP w ramach tego samego klastra czy platformy technologicznej (oba podmioty powinny posiadać dokument poświadczający członkostwo). Innym przykładem może być współpraca w ramach umowy wieloletniej. Ważne, aby współpraca nie miała charakteru podwykonawstwa i była prowadzona w okresie realizacji projektu. Korzyści ze współpracy powinny być obustronne.

237. Czy model finansowy lidera ma uwzględniać cały projekt, czy tylko część realizowaną przez lidera?

Odp. Arkusze od „Dane podmiotu” do „Ocena kondycji finansowej” oraz „Dane wejściowe” uwzględniają tylko dane lidera. Lider wypełnia dane innych konsorcjantów tylko w tabeli „Opłacalność – Konsorcjum”.

238. Czy są dostępne statystyki z ilością wybranych modułów we wcześniejszych naborach?

Odp. W poprzednich naborach przeważały projekty 1,2 modułowe.

239. Które kryterium było dotychczas najczęściej oceniane negatywnie w B+R? (sugestie dla nowych Wnioskodawców)

Odp. Najczęściej negatywnie oceniane kryterium B+R w dotychczasowych ocenionych naborach Ścieżki SMART, to Istota projektu.

240. Czy wskaźnikiem może być parametr typu JEST/BRAK np. opracowany produkt będzie posiadał funkcję integracji z zewnętrznymi systemami, a istniejące rozwiązania nie posiadają integracji z zewnętrznymi systemami? Czy należy określić korzyść w innych parametrach wynikającą z takiej integracji z zewnętrznymi systemami?

Odp. Należy określić parametry, które pozwolą na potwierdzenie, że wskazana integracja - jej określony zakres - wystąpi lub nie.

241. Jakie działalności są wykluczone z możliwości uzyskania wsparcia w module B+R?

Odp. Wykluczenia z możliwości otrzymania wsparcia zostały określone w § 6 rozporządzenia Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 13 stycznia 2023 r. w sprawie udzielania pomocy finansowej przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w ramach programu „Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021–2027” oraz w art. 1 Rozporządzenia KE nr 651/2014 i art. 1 Rozporządzeniu KE nr 1407/2013, art. 7 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/1058, co wynika z Opisu kryterium nr 6 "Moduł nie dotyczy działalności wykluczonych ze wsparcia" dla modułu B+R.

242. Czy zmiany w dokumentach projektowych np. w regulaminie konkursu mogą być przez Państwa zaznaczane na jakiś kolor? Ułatwia to porównanie.

Odp. Uprzejmie informujemy, że wykaz zmian w dokumentacji przedstawiane jest każdorazowo w komunikacie dotyczącym aktualizacji dokumentacji naboru.

243. Czy poszczególni konsorcjanci, oprócz Lidera mają dostęp do systemu CST2021? Jeśli tak, to na jakich zasadach?

Odp. Dostęp do modułu "Projekty" w systemie CST2021 następuje momencie, kiedy wniosek zostanie rekomendowany do dofinansowania. W oparciu o uzyskane od Wnioskodawcy dokumenty, NCBR nadaje uprawnienia dla osoby/osób zarządzających projektem w CST. Osoby zarządzające ze strony Wnioskodawcy, mają możliwość nadawania uprawnień innym osobom.

244. Skoro konsorcjum ma realizować wspólny cel, to prawo do zgłoszeń patentowych przysługuje wyłącznie Liderowi czy również konsorcjantom?

Odp. Jest to decyzja konsorcjum.

245. **Czy tylko lider, czy każdy konsorcjant może wdrażać wyniki prac B+R które wypracował w ramach swojego zakresu działań?**

Odp. Zgodnie z regułami naboru wdrożenie musi być przeprowadzone co najmniej przez Lidera konsorcjum, natomiast w przypadku konsorcjanta - w zależności od potrzeb. Należy pamiętać, że konsorcjant będący organizacją badawczą nie może wdrażać wyników prac B+R.

Aby wypełnić warunki umowy o dofinansowanie, Lider konsorcjum (ewentualnie inni członkowie konsorcjum, jeżeli będą wdrażać) musi uzyskać dostęp do pełnych wyników prac B+R i prawo do komercyjnego ich wykorzystania.

246. **Czy przewidują Państwo wydłużenie poprawy wniosku z 14 do 21? Dla pojedynczych przedsiębiorców to obecnie 21 dni, Konsorcja to kilka podmiotów i o wiele więcej pracy przy poprawie.**

Odp. Nie jest planowana zmiana w zakresie terminu poprawy. Zwracamy uwagę, że już pierwsza wersja wniosku powinna być wypełniona zgodnie z Instrukcją wypełniania wniosku (załącznik nr 6 do RWP) udostępnioną na stronie naboru.

247. **Czy będzie możliwość odniesienia się do uwag recenzentów do wniosku na etapie wprowadzania poprawek? W poprzednich, niektórych konkursach była taka możliwość, za pomocą generatora. Mogła być wysyłana wiadomość do ekspertów przed ponownym odesłaniem wniosku. Dwie niezależne rzeczy, wiadomość i poprawiony wniosek. Było to bardzo zasadne i pomocne.**

Odp. Istnieje możliwość odniesienia się do rekomendacji Ekspertów w polu "Uwagi do KPW".

248. **Spółka ma rok obrotowy czerwiec-maj. W związku z tym, w komórce C12 arkusza "Założenia" wpisuje się jako datę rozpoczęcia bieżącego roku obrotowego 1 czerwca 2023 roku (i ów rok obrotowy jeszcze trwa). Z kolei w komórce C14 tego samego arkusza wpisujemy koniec września lub koniec grudnia, w zależności od tego, jakimi danymi (na kiedy) spółka będzie dysponować. Taki(e) wpis(y) powodują pojawienie się w arkuszu "Sprawozdania finansowe" okresów: 2020, 2021, 2022 oraz grudzień 2023 jako mających zostać wypełnione. Czy zatem:**

- a. **jako 2020 potraktować rok obrotowy czerwiec 2020-maj 2021 (większa część - 7 miesięcy - ma miejsce w 2020), mimo, iż kończy się w 2021, czy**
- b. **mając dane na 31 grudnia 2023 wpisać jako datę zamknięcia ostatniego sprawozdania 01.01.2024 - wówczas w modelu pojawiają się lata 2021-23 i "styczeń 2024"?**

Warunkiem tu jednak jest posiadanie danych na koniec 2023, jeśli ostatnie dane będą w innej dacie 2023 roku, zastosowanie ma w modelu TYLKO sytuacja z pkt a), model wypełnia daty automatycznie, nie można ich zmienić ręcznie. Oczywiście ta sytuacja zostałaby opisana w komentarzu.

Odp. Jako 2020 należy potraktować rok obrotowy czerwiec 2020-maj 2021

249. **Jak traktować uczelnię wyższą jako członka konsorcjum w zakresie modelu finansowego? Jak potraktować "kontynuację dotychczasowej działalności" w odniesieniu do uczelni, zwłaszcza jeśli chodzi o przychody: gros wpływów uczelni wyższych to dotacje, trudno w przypadku uczelni mówić o "przychodach" sensu stricto. Tym bardziej uczelnia nie będzie miała "przychodów" z tytułu działalności poprojektowej: mogą to być jedynie - najprawdopodobniej - dalsze dotacje. Trudno też założyć, że uczelnia oddeleguje do projektu pracowników i powstanie WNiP. A generalnie: Jak w ogóle podejść do finansów uczelni wyższej? Sprawozdanie F-01s dla uczelni wyższych wprowadza kategorie przychodów: - dotacje z budżetu, - środki budżetu gminy, - opłaty za zajęcia dydaktyczne, - pozostałe I wszystkie w/w są "przychodami z działalności dydaktycznej". Poziom niżej są "przychody z działalności badawczej", w których wymienia się: - dotacje na finansowanie działalności statutowej, - dotacje na badania własne, - środki na specjalne programy i urządzenia badawcze (SPUB), - środki na realizację projektów badawczych, - sprzedaż pozostałych prac i usług badawczych. Grupę podstawowych przychodów uzupełniają "przychody ogółem wydzielonej działalności gospodarczej" Jak zatem dopasować w/w kategorie przychodowe do przychodów z RZiS w modelu? Pasywa i aktywa - przynajmniej w w/w F-01s - też są inne niż w standardowym bilansie.**

Odp. W przychodach ze sprzedaży można podać wszystkie wymienione wyżej pozycje.

250. **Na jakim poziomie ma zostać udokumentowany wkład własny w projekcie? Czy źródła finansowania mają pokrywać kwotę brutto projektu minus dotacja? Jak w modelu finansowym / wniosku potwierdzić posiadane źródła finansowania wkładu własnego, a tym samym wykazać zdolność do sfinansowania projektu? Czy wystarczą komentarze w zakładce Finansowanie w modelu finansowym Lidera?**

Odp. Ważne jest, aby w arkuszu „Ocena kondycji finansowej” dla łącznej działalności dotychczasowej oraz projektu były dodatnie przepływy pieniężne.

251. **Od jakiego momentu w module B+R liczony jest okres trwałości projektu oraz, ile ten okres trwałości wynosi?**

Odp. Okres trwałości liczony jest od daty zakończenia projektu. Zgodnie z zapisami wzoru umowy o dofinansowanie Beneficjent zobowiązuje się zachować trwałość Projektu, o której mowa w art. 65 rozporządzenia ogólnego, tj. przez okres 3 lat (dla MŚP)/5 lat (dla innych niż MŚP) od zakończenia realizacji Projektu z uwzględnieniem szczegółowych warunków realizacji modułów określonych w załączniku nr 1 do Umowy (dotyczy projektów przewidujących inwestycje w infrastrukturę i inwestycje produkcyjne w ramach modułów: Infrastruktura B+R, Wdrożenie Innowacji, Zazielenienie przedsiębiorstw, Cyfryzacja). Określenie okresu trwałości Projektu następuje wg statusu Beneficjenta (Lidera konsorcjum). Jeżeli projekt zawiera wyłącznie komponent B+R nie jest objęty wymogiem zachowania trwałości Projektu. Przy czym, zgodnie z § 6 ust. 5 wzoru umowy o dofinansowanie Beneficjent ma obowiązek raportowania nt. wskaźników oraz w zakresie przestrzegania zasad horyzontalnych i polityk unijnych, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 2, w okresie realizacji Projektu oraz w okresie trwałości Projektu. Jeśli żaden z modułów Projektu nie jest objęty wymogiem zachowania trwałości Projektu, wówczas Beneficjent jest zobowiązany do raportowania w okresie odpowiadającym okresowi trwałości.

252. **Co oznacza sformułowanie, iż w panelu ekspertów m.in. od strony konsorcjantów mogą brać udział osoby uprawnione do reprezentacji? Czy w przypadku uczelni publicznej może to być wyłącznie Rektor? Czy dla innych osób będą wymagane pełnomocnictwa?**

Odp. Tak, dla osób, które nie są upoważnione do reprezentacji, niezbędne jest pełnomocnictwo udzielone przez osobę/osoby upoważnione do reprezentacji.

253. **Czy podczas panelu konsorcjum składające się z Wnioskodawcy oraz 1 konsorcjanta (jednostki naukowej) może być reprezentowane przez: 2 przedstawicieli Wnioskodawcy oraz 2 przedstawicieli konsorcjanta (konsorcjant realizować będzie 2 zadania w ramach modułu B+R przy czym każde z tych zadań będzie realizowane przez inny zespół merytoryczny wywodzący się z różnych wydziałów jednostki naukowej będącej konsorcjantem)? Łącznie w panelu brałyby udział 4 osoby**

Odp. Zgodnie z Regulaminem wyboru projektów - przewidziano - ze strony wnioskodawcy maksymalnie 3 przedstawicieli wnioskodawcy oraz po jednym przedstawicielu każdego konsorcjanta.

254. **Maksymalnie 3 przedstawicieli wnioskodawcy oraz po 1 przedstawiciela konsorcjanta" Czyli jak jest dwóch członków konsorcjum (lider i konsorcjant) to w sumie może być 5 osób?**

Odp. W takiej sytuacji to max 4 osoby. Wnioskodawcą jest lider konsorcjum - zatem z jego strony w panelu może wziąć udział max 3 osoby oraz + 1 przedstawiciel konsorcjanta.

255. **Czy kierownik B+R może być jednocześnie kierownikiem zarządzającym?**

Odp. Tak, jeśli posiada odpowiednie doświadczenie.

256. **Na czym polega zawarcie umowy warunkowej z NCBiR (po pozytywnym rozpatrzeniu Wniosku)?**

Odp. Umowa warunkowa to rodzaj umowy, w której strony zobowiązują się do wykonania określonej czynności w przyszłości, ale tylko wtedy, gdy zajdzie określony warunek. W odniesieniu do naboru umowy takie dotyczą zatrudnienia personelu czy umowy z podwykonawcą. Należy je zawrzeć przed złożeniem wniosku o dofinansowanie. Jeżeli projekt uzyska pozytywną ocenę i zostanie podpisana umowa o dofinansowanie umowę warunkową należy zastąpić umową ostateczną.

257. **Czy zasadne jest utworzenie zadania w projekcie, w którym Konsorcjant, który nie odpowiadał za realizację zadań, w których potwierdzane było uzyskanie kamieni milowych odnoszących się do cech innowacyjności produktu potwierdził uzyskanie parametrów dla tych cech innowacyjności? Kamienie milowe oczywiście będą potwierdzane w każdym zadaniu na bieżąco, ale czy dodatkowe potwierdzenie przez Konsorcjanta jest zasadne i przewidziane w związku z tym potwierdzeniem koszty będą kwalifikowalne?**

Odp. Ocenie eksperta będzie podlegała zasadność i adekwatność wydatków w ramach poszczególnych zadań.

258. **Czy po złożeniu wniosku, a przed podpisaniem umowy o dofinansowanie można dokonać zmiany w harmonogramie rzeczowo-finansowym? Tzn. po złożeniu wniosku rozpoczynamy realizację projektu, w wyniku postępowania przeprowadzonego przez bazę konkurencyjności okazuje się, że np. możemy zakupić 2 urządzenia zamiast jednego, oczywiście mieszcząc się w budżecie projektu, czy taka sytuacja jest możliwa?**

Odp. Nie, takie zmiany mogą być dokonywane po podpisaniu umowy na warunkach określonych w umowie.

259. **Czy planowane jest (i ewentualnie, kiedy) takie szkolenie ze ścieżki Smart, ale tylko dla MŚP (nie w konsorcjum)?**

Odp. Nabory w ramach Ścieżki SMART dedykowane MŚP prowadzi PARP.

260. **W jaki sposób jest oceniane społeczne znaczenie innowacji?**

Odp. Ocenie podlega, czy wnioskodawca wykazał, że głównym przeznaczeniem innowacji jest pozytywne znaczenie dla jakości życia społeczeństwa lub włączenia społecznego, w tym dostępności lub poziomu zdrowia, lub spowolnienia zmian klimatu.

261. **Czy zostanie opublikowany do dokumentów wzór umowy konsorcjum?**

Odp. Zakres minimalny umowy konsorcjum określa Załącznik nr 9 do Regulaminu Wyboru Projektów. W umowie należy zawrzeć wszystkie elementy opisane w przedmiotowym dokumencie.

262. **Czy w przypadku dużych przedsiębiorstw poziom dofinansowania w każdym module wynosi 80% kosztów kwalifikowanych?**

Odp. Wszystkie intensywności wsparcia zostały wskazane w Przewodniku kwalifikowalności wydatków. Intensywności zależą m.in. od roli w projekcie - w przypadku członków konsorcjum niebędących liderem intensywności wsparcia przedstawia tabela nr 4 ww. Przewodnika. Intensywności dla Lidera konsorcjum zostały przedstawione w tabeli nr 1, 2 i 3.

263. **Czy jedynymi członkami konsorcjum mogą być Duże Przedsiębiorstwo i MŚP powiązane?**

Odp. Tak, z zastrzeżeniem, że zgodnie z art. 39 ust. 2 ustawy wdrożeniowej podmiot, o którym mowa w art. 4, art. 5 ust. 1 i art. 6 ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1129, z późn. zm.), inicjujący projekt partnerski - Lider konsorcjum, dokonuje wyboru partnerów spośród podmiotów innych niż wymienione w art. 4 tej ustawy, z zachowaniem zasady przejrzystości i równego traktowania. Ponadto podkreślamy, iż współpraca z podmiotem powiązaniem nie spełnia warunku otrzymania premii za skuteczną współpracę w module B+R.

264. **Kiedy najwcześniej można zacząć ponosić koszty w projekcie? Czy można to już robić przed ostatecznym ogłoszeniem wyników na własne ryzyko?**

Odp. Rozpoczęcie realizacji projektu, a tym samym kwalifikowalność kosztów może nastąpić najwcześniej po dniu złożenia wniosku. Rozdział II CZEŚĆ OGÓLNA Instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie szczegółowo wskazuje co należy rozumieć przez rozpoczęcie projektu.

Jednocześnie wydatki objęte pomocą de minimis, mogą być ponoszone przed i w dniu złożenia wniosku, ale jedynie w przypadkach opisanych w „Przewodniku kwalifikowalności wydatków”. W takich przypadkach data rozpoczęcia realizacji projektu może być wcześniejsza niż dzień po złożeniu wniosku.

265. **VAT nie jest kosztem kwalifikowanym. Czy dobrze rozumiem, że w przypadku zakupu środków trwałych w module B+R, dofinansowanie nie obejmuje VAT? VAT w każdym przypadku ponosi wnioskodawca? Chodzi o konsorcjum składające się z jednostki badawczej + podmiotu MŚP.**

Odp. Podatek VAT co do zasady stanowi wydatek niekwalifikowalny w projekcie. Podatek VAT może stanowić wydatek kwalifikowalny w ramach projektu tylko wtedy, gdy:

1. Liderowi konsorcjum oraz pozostałym konsorcjantom nie przysługuje prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego lub ubiegania się o zwrot podatku VAT na podstawie przepisów o VAT obowiązujących w naszym kraju;

2. Żadnemu innemu podmiotowi zaangażowanemu w realizację projektu lub wykorzystującemu do działalności opodatkowanej produkty będące efektem realizacji projektu, zarówno w fazie realizacyjnej, jak i operacyjnej, zgodnie z obowiązującym prawodawstwem krajowym, nie przysługuje prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego lub ubiegania się o zwrot podatku VAT. Posiadanie wyżej wymienionego prawa (potencjalnej prawnej możliwości) wyklucza uznanie wydatku za kwalifikowalny, nawet jeśli faktycznie zwrot nie nastąpił, np. ze względu na niepodjęcie przez podmiot czynności zmierzających do realizacji tego prawa.

Podatek VAT jest niekwalifikowany w całym projekcie nawet jeśli którykolwiek z członków konsorcjum posiada prawną możliwość jego odzyskania.

W związku z powyższym, w sytuacji, kiedy VAT jest niekwalifikowany w projekcie jego koszt ponosi konsorcjant.

Jednocześnie wskazujemy, że co do zasady w module B+R kosztem kwalifikowanym jest amortyzacja aparatury i sprzętu, a nie jego zakup środków trwałych.

266. **Czy członkami konsorcjum (razem z jednostką badawczą) mogą być dwa MŚP powiązane za sobą - bo np. jedna jest spółką celową?**

Odp. Tak, z zastrzeżeniem, że zgodnie z art. 39 ust. 2 ustawy wdrożeniowej podmiot, o którym mowa w art. 4, art. 5 ust. 1 i art. 6 ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1129, z późn. zm.), inicjujący projekt partnerski - Lider konsorcjum, dokonuje wyboru partnerów spośród podmiotów innych niż wymienione w art. 4 tej ustawy, z zachowaniem zasady przejrzystości i równego traktowania. Ponadto współpraca z podmiotem powiązaniem nie spełnia warunku otrzymania premii za skuteczną współpracę w module B+R.

267. **Czy w konsorcjum mogą być firmy lub organizacje badawcze zagraniczne?**

Odp. W ramach Kryteriów obligatoryjnych wspólnych dla projektu w kryterium Kwalifikowalność poszczególnych członków konsorcjum weryfikowane będzie czy członkowie konsorcjum prowadzą działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej potwierdzoną wpisem do odpowiedniego rejestru:

- w przypadku przedsiębiorców zarejestrowanych w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym adres siedziby lub co najmniej jednego oddziału znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- w przypadku przedsiębiorców ujętych w Centralnej Ewidencji i Informacji Działalności Gospodarczej co najmniej jeden adres wykonywania działalności gospodarczej znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Zatem, jeżeli konsorcjant z zagranicy nie będzie również prowadził działalności na terenie RP potwierdzonej wpisem do odpowiedniego rejestru, nie będzie mógł uzyskać dofinansowania.

268. **Jeżeli planujemy zatrudnienie studentów/doktorantów jako personelu pomocniczego w przypadku jednostki naukowej to na podstawie jakiej umowy? Czy jest obowiązek wpisywania dokładnie kto to będzie (imię i nazwisko) czy wystarczające jest napisanie wymagań co do takich osób i że zatrudnienie odbywać się będzie na podstawie konkursu?**

Odp. We wniosku można wskazać pozostały, znany już zespół personelu B+R, jak również planowany do zaangażowania. NCBR nie narzuca rodzaju umowy jaka jest wymagana w takim przypadku. Powinna być adekwatna do rodzaju świadczonych prac. Informacje wymagane przy opisie personelu precyzyjnie opisuje Instrukcja wypełniania wniosku str. 43-44. Jednocześnie wskazujemy, że w ramach kategorii kosztów "Personel projektu" możliwe jest zatrudnienie pracowników wyłącznie na umowę o pracę lub umowę zlecenie.

269. W module internacjonalizacja oraz cyfryzacja, czy możliwe jest zakupienie oprogramowania w modelu SaaS?

Odp. Wszystkie wydatki planowane do poniesienia w projekcie muszą być niezbędne i bezpośrednio związane z realizacją modułu oraz muszą być zgodne z Przewodnikiem kwalifikowalności kosztów. Ocena racjonalności i zasadności wydatków z punktu widzenia zakresu i celu modułu będzie dokonywana przez ekspertów w ramach kryterium Istota modułu.

270. Czy Konsorcjanci mogą się umówić na bezpłatne przekazanie praw autorskich?

Odp. Nie, przekazanie posiadanych praw majątkowych do wyników prac B+R będących rezultatem Projektu pomiędzy członkami konsorcjum następuje za wynagrodzeniem odpowiadającym wartości rynkowej tych praw.

271. Czy duży przedsiębiorca realizujący moduł B+R i Inwestycje B+R musi zaplanować 1 zakres B+R w ramach agencji B+R po zakończeniu projektu w okresie trwałości liczącym 5 lat?

Odp. Prace B+R zaplanowane w agencji badawczej mogą być dofinansowane w ramach modułu B+R lub zrealizowane w całości z innych środków. Należy jednak pamiętać, że w ramach modułu Infrastruktura B+R agenda badawcza zawiera plan prac badawczo-rozwojowych, obejmujący co najmniej okres realizacji i okres trwałości projektu. Tzn. że jeżeli prace B+R prowadzone w okresie projektu będą dofinansowane w ramach modułu B+R to należy w agencji badawczej ująć jeszcze prace B+R, które zaplanowane są do przeprowadzenia w okresie trwałości projektu wynoszącym 5 lat dla dużego przedsiębiorcy. Infrastruktura zakupiona w ramach modułu B+R może służyć wykonaniu prac w ramach modułu B+R.

272. Czy w celu pokazania zdolności finansowej konieczne jest przedstawienie promesy kredytowej/umowy kredytowej? Jeśli tak to na jaką kwotę?

Odp. Do wniosku nie należy dołączać promesy ani umowy, ale na etapie oceny eksperci mogą zwrócić się o przedstawienie takich dokumentów. Ocena obejmować będzie zdolność każdego z członków konsorcjum do sfinansowania zaproponowanych we wniosku o dofinansowanie zadań w poszczególnych modułach i przyporządkowanych im wydatków z uwzględnieniem dofinansowania uzyskanego w przypadku pozytywnej oceny wniosku. Zdolność do finansowania projektu będzie oceniana na podstawie danych zawartych w modelu finansowym.

273. Dlaczego VAT jest kosztem niekwalifikowalnym nawet w sytuacji, gdy nie ma możliwości jego odzyskania?

Odp. Warunki dot. kwalifikowalności Vat zostały określone w Przewodniku kwalifikowalności wydatków. W pkt 1.2 zostały określone sytuacje w których Vat może być wydatkiem kwalifikowalnym.

274. Jak obliczyć dotację do instalacji fotowoltaicznej w woj wielkopolskim dla dużej firmy (koszty alternatywne)? Czy dobrze sprawdzam, że dla kosztów instalacji alternatywnych jest 40% dotacji?

Odp. W pytaniu nie wskazano w ramach jakiego wsparcia wnioskodawca zamierza skorzystać. Jeżeli byłaby to pomoc w ramach art. 41 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 - OZE, wodór i kogeneracja to kwalifikowane są całkowite koszty inwestycji (a nie koszty alternatywne). W takim przypadku, dla dużego przedsiębiorcy z województwa wielkopolskiego, należącego do obszaru C, intensywność wsparcia wynosi 45% lub 30% - w zależności czy inwestycja spełnia warunki, o których mowa w art. 41 ust. 7a czy 7b) Rozporządzenia nr 651/2014. Prosimy o szczegółowe zapoznanie się z zapisami ww. Przewodnika oraz Tabelą nr 3 w tym dokumencie.

275. Czy umowę przedwstępną z kluczowym członkiem zespołu B+R należy dołączyć jako dokument do wniosku projektowego? Czy są jakieś wytyczne dotyczące zapisów takiej umowy?

Odp. Nie ma wymogu dołączania do wniosku umowy przedwstępnej. Dokumentacja konkursowa nie określa wytycznych dotyczących takich umów.

276. Czy w przypadku zakwalifikowania projektu, podpisania umowy i realizacji projektu konieczne jest wystawienie weksła?

Odp. Tak, zgodnie z § 11 Umowy.

277. **Skoro organizacja badawcza zawsze realizuje projekt w ramach działalności niegospodarczej to jak się to ma do braku możliwości odzyskania podatku VAT oraz kwestii związanych ze sprzedażą/licencjonowaniem części praw powstałych w wyniku realizacji projektu, których właścicielem jest jednostka badawcza?**

Odp. Organizacje badawcze, dzięki temu, że realizują projekt w ramach swojej działalności niegospodarczej mogą otrzymać wsparcie do 100% kosztów kwalifikowanych. Uzyskanie dochodu z tytułu sprzedaży wyników swoich prac B+R przez organizację badawczą na rzecz przedsiębiorcy nie ma wpływu na poziom dofinansowania dla organizacji badawczej. Natomiast podatek VAT może stanowić wydatek kwalifikowalny projektu o ile zostaną spełnione warunki wskazane w Przewodniku kwalifikowalności wydatków. Zwracamy jednak uwagę, że podatek VAT jest niekwalifikowany w całym projekcie nawet jeśli którykolwiek z członków konsorcjum posiada prawną możliwość jego odzyskania.

278. **Czy w przypadku zakupu materiałów i środków eksploatacyjnych niezbędnych do realizacji prac B+R, konieczne jest szczegółowe rozpisywanie ilości i cen poszczególnych materiałów, wraz ze wskazywaniem źródła szacowania ceny każdego z materiałów? Pytanie dotyczy zwłaszcza sytuacji, gdzie kupowany jest bardzo drobny asortyment o niskich cenach.**

Odp. Tak, należy podać dane wymagane Instrukcją, np. przy zakupie materiałów należy wskazać co będzie kupowane: liczbę, koszt jednostkowy lub wielkość materiału. Do potwierdzenia adekwatności wnioskowanego kosztu niezbędne jest podanie informacji z czego wynika zbiorcza kwota.

279. **W zakresie minimalnym umowy konsorcjum oraz w umowie o dofinansowanie znajduje się zobowiązanie do osiągnięcia określonych we wniosku o dofinansowanie celów i wskaźników Projektu poprzez osiągnięcie celów i wskaźników każdego z modułów wchodzących w skład Projektu. Rozumiem, że powyższe zobowiązanie należy interpretować jako zobowiązanie do dołożenia należytej staranności w celu osiągnięcia wskazanych wskaźników. W szczególności w zakresie modułu B+R – czy możemy z góry założyć osiągnięcie wskaźników?**

Odp. Wskaźniki planowane do osiągnięcia podlegają ocenie eksperta m.in. czy są prawidłowo określone, mierzalne oraz realne do osiągnięcia. Do osiągnięcia wskaźników obliguje umowa o dofinansowanie (§ 2 ust. 2). Beneficjent ma obowiązek raportowania nt. wskaźników w okresie realizacji Projektu oraz w okresie trwałości Projektu. Jeśli żaden z modułów Projektu nie jest objęty wymogiem zachowania trwałości Projektu, wówczas Beneficjent jest zobowiązany do raportowania w okresie odpowiadającym okresowi trwałości. Natomiast zgodnie z § 6 ust. 7 umowy „w przypadku stwierdzenia przez Instytucję, że cel Projektu został osiągnięty, ale Beneficjent nie osiągnął wartości wskaźników rezultatu określonych w Umowie, Instytucja może żądać zwrotu dofinansowania proporcjonalnie do stopnia nieosiągnięcia tych wskaźników”. Brak osiągnięcia wskaźników Beneficjent będzie musiał uzasadnić. Będzie to analizowane przez Instytucję, która podejmie decyzję o ewentualnych krokach koniecznych do podjęcia wobec Beneficjenta.

280. **Planujemy zrealizować projekt w module B+R dot. nowoczesnego urządzenia do rehabilitacji. Jednym z efektów jest poprawa bezpieczeństwa osób rehabilitowanych. W jaki sposób zwymiarować poprawę bezpieczeństwa użytkowników.**

Odp. Określenie sposobu wykazania poprawy bezpieczeństwa należy do Wnioskodawcy. To Wnioskodawca powinien zidentyfikować co ulegnie poprawie i w jakim stopniu określając m.in. wskaźniki rezultatu dotyczące cech / funkcjonalności innowacji produktowej.

281. **Czy ustalenie zasady przynależności praw majątkowych do wyników modułu B+R w proporcji odpowiadającej faktycznemu udziałowi w całkowitej kwocie kosztów kwalifikowalnych modułu B+R jest zgodne z zasadami konkursu i pomocy publicznej?**

Odp. Tak, jest to zgodne z pkt 29 „Komunikatu Komisji – Zasady ramowe dotyczące pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną” z dnia 28 października 2022 r. (2022/C 414/01) lit. c) "wszelkie prawa własności intelektualnej powstałe w wyniku projektu oraz powiązane prawa dostępu są rozdzielane pomiędzy różnych partnerów współpracujących w sposób należyście odzwierciedlający ich pakiety prac, wkład i wzajemne interesy".

282. **Model finansowy: jeżeli nie mamy przychodów ze sprzedaży towarów i materiałów, to czy te pola pozostawić puste, czy uzupełnić te pola informacją "nie dotyczy"?**

Odp. Proszę je pozostawić puste.

283. **Proszę o potwierdzenie czy ustalenie zasady przynależności praw majątkowych do wyników modułu B+R do tego z konsorcjantów, który je opracował/wygenerował (a zatem również tego, który poniósł koszty związane z ich opracowaniem – koszty wynagrodzeń twórców) jest zgodne z zasadami konkursu?**

Odp. Tak.

284. **Czy umowa konsorcjum może zawierać tylko wdrożenie w działalności gospodarczej przedsiębiorcy? Przedsiębiorca prowadząc projekt B+R, inwestując w badania i rozwój z oczywistych względów nie jest zainteresowany tym, aby uczelnia mogła sprzedawać dodatkowo licencje. Jak NCBIR odnosi się do tej kwestii? Czy obowiązkowo przedsiębiorca musi „odkupić” część wspólnych praw, aby wdrożyć projekt i zrealizować wymogi umowy o dofinansowanie?**

Odp. Organizacja badawcza nie wdraża wyników prac B+R. Lider konsorcjum odpowiada za wdrożenie wyników prac B+R. Jeśli inny członek konsorcjum niebędący liderem planuje również wdrożyć wyniki prac B+R, również powinien posiadać prawa do wdrożenia tych wyników. W umowie konsorcjum powinno zostać to uregulowane. Lider (i konsorcjant - jeśli dotyczy) może wykupić prawa od organizacji badawczej do wyników lub zakupić od niej licencję.

285. **W Modelu finansowym należy podać dane finansowe oraz sprawozdanie PNT-01 za 3 lata. Który rok mamy przyjąć za „n-1”? Jeśli to ma być rok 2023 to nie będzie możliwe przesłania PNT-01, bo będzie dostępne końcem marca 2024r. podobnie będzie ze sprawozdaniem finansowym za 2024r.**

Odp. Proszę przyjąć rok 2022.

286. **Czy rolę Kierownika B+R oraz kierownika zarządzającego może pełnić jedna osoba?**

Odp. Nie ma zdefiniowanego zakazu łączenia 2 funkcji przez 1 osobę, w związku z tym kierownik zarządzający może jednocześnie pełnić funkcję kierownika B+R jeśli posiada wiedzę i doświadczenie w obydwu obszarach zarządzania. Natomiast zwracamy uwagę, że ocenie podlegać będzie m.in. czy właściwie określono role, zadania i wymiar zaangażowania poszczególnych osób, przypisano im właściwe stanowiska oraz dobrano adekwatnie do zadań.

287. **Czy spółka z o.o. utworzona w 4 kw. 2023 r., bez zamkniętych lat obrotowych, może być liderem konsorcjum?**

Odp. W dokumentacji naboru nie określono minimalnego okresu prowadzenia działalności gospodarczej przez Wnioskodawcę.

288. **Jaki jest maksymalny poziom procentowego dofinansowania i nominalnego na jeden projekt? Ile projektów może złożyć jeden wnioskodawca?**

Odp. Maksymalne progi wartości dofinansowania i jej intensywności oraz rodzaje wydatków kwalifikowalnych zostały określone w Przewodniku kwalifikowalności wydatków. Dokumentacja konkursowa nie wprowadza ograniczeń w zakresie liczby wniosków możliwych do złożenia w naborze.

289. **Czy sp. z o.o. o statusie centrum B+R może funkcjonować w roli partnera - jednostki badawczej w ramach konsorcjum?**

Odp. Dany podmiot może występować w projekcie w roli organizacji badawczej, jeżeli wpisuje się w definicję wskazaną w Kryteriach wyboru projektów. Zgodnie z przedmiotową definicją organizacja badawcza to podmiot systemu szkolnictwa wyższego i nauki, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1, 2 i 4-8 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce), będący organizacją prowadzącą badania i upowszechniającą wiedzę w rozumieniu art. 2 pkt 83 rozporządzenia nr 651/2014, przy czym nie może być to podmiot, którego wyłącznym celem jest rozpowszechnianie na szeroką skalę wyników prac badawczo-rozwojowych przez nauczanie, publikacje lub transfer wiedzy.

290. **Jak mówiono osoby z zespołu nie muszą być wymienione z imienia i nazwiska (poza kluczowymi), czy wystarczające będzie podanie zadań, które dany specjalista będzie wykonywał w module? Czy na każdą taką osobę, jeśli byłaby zatrudniona na B2B należy przeprowadzić postępowanie jeszcze przed złożeniem wniosku, czy można przeprowadzić postępowanie już po złożeniu?**

Odp. Do oceny adekwatności poszczególnych członków personelu B+R niezbędne jest podanie zakresu prac przewidzianych do wykonania przez daną osobę - zgodnie z Instrukcją wypełniania wniosku: Podaj m.in.: minimalny wymagany zakres wiedzy i doświadczenia, a także ich rolę i wymiar zaangażowania w module. Dodatkowo opisz sposób pozyskania nowych pracowników. Odnieś się do dostępności tego rodzaju pracowników na rynku pracy w najbliższej perspektywie (zgodnie z okresem realizacji modułu). Zgodnie z Instrukcją: "Osoby prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą, z którymi planujesz lub podpisałeś umowę B2B lub umowę o dzieło, w każdym przypadku należy uwzględnić w kategorii „Podwykonawstwo” oraz ich wybór musi odbyć się zgodnie z zasadami wskazanymi w Wytycznych kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027." oraz "Jeśli prace B+R powierzone podwykonawcy są krytyczne dla osiągnięcia celu modułu B+R, wybór podwykonawcy musi zakończyć się przed złożeniem wniosku. Członkowie konsorcjum realizujący moduł muszą w takim przypadku posiadać umowę warunkową z podwykonawcą. "Czas przeprowadzenia postępowania zależy więc od tego czy wykonywane prace to prace krytyczne."

291. **Pytanie odnośnie modelu finansowego co do środków trwałych jak wykazywać zakup środków trwałych, jeżeli u nas robią to same jednostki? Jak prawidłowo uzupełnić te tabelkę za wymagane lata (2024-2027), jeżeli nie jesteśmy w stanie wpisać pojedynczych pozycji zakupionych środków? Możemy jedynie wpisać kwotę szacunkową za cały rok.**

Odp. Nie ma obowiązku wypełniania tabeli dotyczącej zakupu środków trwałych z dotychczasowej działalności. Tabela ta została stworzona po to, aby wnioskodawcy, którzy wykazują wartości w pozycji Środki trwałe w budowie mogli - w okresie prognozy - przyjąć je do użytkowania. Jeżeli podmiot nie wykazuje w tej pozycji żadnych wartości albo wykazuje, ale wie, że w okresie realizacji projektu pozycja ta nie ulegnie zmianie, to wówczas nie wypełnia tabeli, której dotyczy pytanie.

292. **Chciałbym się dowiedzieć o podział praw własności intelektualnej. Zakres minimalny umowy konsorcjum opisuje, że podział praw majątkowych do wyników prac B+R oraz powiązanych z nimi praw dostępu, będących rezultatem Projektu, przysługujących członkom konsorcjum, powinien być zgodny z art. 32 ust. 1 Ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju i nie może naruszać przepisów o pomocy publicznej. Przekazanie posiadanych praw majątkowych do wyników prac B+R będących rezultatem Projektu pomiędzy członkami konsorcjum następuje za wynagrodzeniem odpowiadającym wartości rynkowej tych praw. Czy w przypadku, gdy w konsorcjum bierze udział przedsiębiorca i jednostka naukowa to można zapisać, że całość praw będzie miał przedsiębiorca? Jeśli nie, to czy można w umowie „z góry” określić koszt przekazania tych praw z jednostki do lidera.**

Odp. Nie, jeżeli organizacja badawcza będzie uczestniczyła w pracach B+R, to powinna mieć udział w prawach majątkowych do ich wyników. Bezpłatne przekazanie praw do wyników prac B+R prowadziłoby do uzyskania przez przedsiębiorstwo niedozwolonej pośredniej pomocy publicznej.

W umowie konsorcjum ustala się m.in. podział praw majątkowych do wyników prac B+R oraz powiązanych z nimi praw dostępu, będących rezultatem Projektu, przysługujących członkom konsorcjum - można wskazać udział % lub inny podział odzwierciedlający rzeczywisty wkład (nie tylko finansowy) każdego z konsorcjantów we wspólny projekt. Kluczowe jest, aby podział ten był zgodny z art. 32 ust. 1 Ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju i nie naruszał przepisów o pomocy publicznej (w szczególności nie może dochodzić do udzielenia pośredniej, nienależnej pomocy publicznej konsorcjantom w postaci większego udziału w prawach do wyników prac B+R niż to wynika z ich rzeczywistego udziału w projekcie). W umowie konsorcjum należy też określić zasady przekazania praw do wyników pomiędzy konsorcjantami w taki sposób, aby ustalone wynagrodzenie za te prawa odpowiadało wartości rynkowej tych praw. Można np. wskazać zasady, na jakich cena zostanie oszacowana lub dokonać wstępnego oszacowania w tym zakresie, z zastrzeżeniem aktualizacji tej wyceny po zakończeniu prac badawczych.

293. **Szanowni Państwo powiedzieliście, że PNT-01 jest nieobligatoryjnym załącznikiem a mnie odrzucono z Nutritech za fakt złego podpisania załącznika PNT-01, czy może się tak zdarzyć w omawianym naborze?**

Odp. Załącznik PNT-01 nie jest załącznikiem obligatoryjnym w naborze wniosków Ścieżka SMART Projekty realizowane w konsorcjach. W naborze Nutritech załącznik PNT-01 był obligatoryjnym załącznikiem, który należało dostarczyć, jeżeli lider konsorcjum/konsorcjant jest objęty obowiązkiem sprawozdania się do GUS.

294. Czy kryterium skutecznej współpracy, w przypadku niezachowania proporcji kosztów w ramach współpracy między podmiotami w ramach konsorcjum, zostanie uznane, jeżeli lider konsorcjum będzie miał podpisaną umowę współpracy z podmiotem MŚP nie wchodzącym w konsorcjum?

Odp. Współpraca z MŚP może być realizowana w ramach konsorcjum lub poza nim. Wnioskodawca określa to we wniosku o dofinansowanie i wg zadeklarowanej formy współpraca jest oceniana.

Limit 70% kosztów kwalifikowanych w module B+R, stanowi jeden z warunków uzyskania premii za skuteczną współpracę, nie stanowi natomiast warunku weryfikowanego w ramach kryterium "Współpraca przedsiębiorców innych niż MŚP".

295. Czy działająca 1 rok organizacja NGO bez obrotu powyżej 50k PLN kwalifikuje się jako beneficjent?

Odp. W dokumentacji konkursowej nie zdefiniowano warunków dotyczących liczby lat działania na rynku czy wartości obrotów. Niemniej jednak sytuacja finansowa oraz zdolność do finansowania prac zaplanowanych w projekcie będzie podlegała ocenie na podstawie danych zawartych w modelu finansowym.

296. Czy jeśli istnieją spółki powiązane w ekosystemie interesariuszy (taki nie zarejestrowany holding spółek celowych) mogą tworzyć konsorcjum?

Odp. Warunki kwalifikowalności poszczególnych członków konsorcjum zostały określone w Kryteriach wyboru projektów. Zwracamy uwagę, że wybór poszczególnych konsorcjantów musi być zgodny z art. 39 ustawy wdrożeniowej o ile Lider konsorcjum jest podmiotem, o którym mowa w art. 39 ust. 2 ww. ustawy.

297. Czy dobrze rozumiem, że duży przedsiębiorca, który nie jest zobligowany do stosowania procedury prawa zamówień publicznych może wybrać konsorcjanta z wolnej ręki?

Odp. Tryb wyboru partnera przewidziany w art. 39. ust. 2 ustawy wdrożeniowej dotyczy liderów konsorcjum - podmiotów, o których mowa w art. 4, art. 5 ust. 1 i art. 6 ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych. Jeżeli lider konsorcjum nie jest podmiotem, o którym mowa w powyższych artykułach może wybrać konsorcjantów z wolnej ręki.

298. Czym realnie różni się realizacja prac B+R przez jednostkę badawczą w ramach podwykonawstwa od prac B+R realizowanych przez jednostkę badawczą w projekcie konsorcjalnym (poza aspektami czysto formalnymi)? Czy przesłanką dla realizacji prac w modelu konsorcjum zamiast w modelu podwykonawstwa (tj. zlecenia organizacji badawczej usługi badawczej przez przedsiębiorstwo) jest w szczególności uzyskiwanie w ramach projektu korzyści innych niż finansowe przez każdego z uczestników konsorcjum, w tym organizację badawczą realizującą prace B+R (np. pozyskanie nowej wiedzy i umiejętności w obszarze stanowiącym domenę działalności danej organizacji badawczej)?

Odp. To czy organizacja badawcza będzie realizowała projekt jako członek konsorcjum, czy jako podwykonawca jest decyzją Lidera konsorcjum. W ramach konsorcjum wspólnie realizującym projekt każdy konsorcjant wnosi do projektu zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne i finansowe.

Rola organizacji badawczej w projekcie ma również znaczenie w zakresie podziału praw do wyników prac B+R. Podział tych praw oraz powiązanych z nimi praw dostępu, będących rezultatem Projektu, przysługujących członkom konsorcjum, powinien być zgodny z art. 32 ust. 1 Ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju i nie może naruszać przepisów o pomocy publicznej. Natomiast umowy zawarte z podwykonawcami nie mogą naruszać powyższej reguły.

299. Czy umowa konsorcjum może zawierać wykorzystanie wyników prac B+R w projekcie zrealizowanych przez organizację badawczą w postaci licencji na wykorzystanie wyników tych prac do wdrożenia wyników prac na rynek?

Odp. Tak. W umowie konsorcjum należy określić podział praw majątkowych do wyników i zasady na jakich lider konsorcjum pozyska pełne prawa do wyników, aby móc je wdrożyć na rynek. Może to być pozyskanie licencji od organizacji badawczej.

300. Moduł B+R: Przy wyborze rodzaju innowacji mamy do wyboru: innowację produktową i innowację w procesie biznesowym (a nie po prostu innowację procesową w szerokim rozumieniu). Jak zatem kwalifikować innowację stricte technologiczną, tj. opracowany zostanie innowacyjny proces wytwarzania i powstanie prototypowa linia technologiczna, jednakże nie jest to proces biznesowy?

Odp. Zgodnie z zasadami konkursu dopuszczalna jest wyłącznie innowacja w procesie biznesowym. W związku z tym wsparcie nie zostanie udzielone na realizację prac B+R, których rezultatem będzie innowacja w procesie biznesowym dotycząca innych funkcji przedsiębiorstwa, np. dystrybucji i logistyki, marketingu i sprzedaży, systemów informacyjno-komunikacyjnych, itd.

Jeżeli opracowany innowacyjny proces wytwarzania dotyczyć będzie funkcji działalności przedsiębiorstwa w zakresie produkcji wyrobów lub usług, wówczas należy wskazać innowację w procesie biznesowym. Szczegółowo przedmiotowa kwestia będzie podlegała ocenie eksperta, który ewentualnie wskaże na konieczność korekty w przedmiotowym zakresie.

301. Czy współpraca z MŚP dużych przedsiębiorstw może zostać nawiązana z tym samym podmiotem, który został wyłoniony do realizacji podwykonawstwa kluczowego w ramach realizacji modułu B+R? Oczywiście umowa dot. podwykonawstwa oraz umowa o współpracy będą zawarte osobno.

Odp. Umowa może zostać zawarta z tym samym podmiotem, natomiast zakres współpracy nie może pokrywać się z zakresem podwykonawstwa.

302. Przedsiębiorca będący konsorcjantem otrzymuje pomoc „de minimis”. A jaka jest procedura w sytuacji, kiedy zaangażowanie w/w pomocy jest już bliskie limitu?

Odp. W przypadku, gdy rekomendowana kwota dofinansowania stanowiąca pomoc de minimis łącznie z inną pomocą de minimis, de minimis w rolnictwie i rybołówstwie, otrzymaną w danym roku podatkowym oraz w ciągu dwóch poprzedzających lat podatkowych z różnych źródeł i w różnych formach, przekroczy kwotę wskazaną w rozporządzeniu w sprawie pomocy de minimis dla danego członka konsorcjum, IP wysyła na adres poczty elektronicznej wnioskodawcy informację o wezwaniu umieszczonym w LSI do wyrażenia przez wnioskodawcę zgody na obniżenie dofinansowania projektu do kwoty niepowodującej przekroczenia dopuszczalnych limitów w terminie 7 dni kalendarzowych od dnia następującego po dniu wysłania przez IP informacji o wezwaniu (dla biegu terminu nie ma znaczenia dzień odebrania przez wnioskodawcę informacji o wezwaniu). Wyrażenie zgody następuje poprzez załączenie w LSI skanu pisma podpisanego zgodnie z zasadami reprezentacji wnioskodawcy.

303. Czy prace realizowane przez organizację badawczą (członka konsorcjum) w ramach projektu muszą prowadzić do wytworzenia wyników prac B+R, do których prawa majątkowe mogą być wycenione?

Odp. Istotą modułu B+R jest opracowanie innowacyjnego rozwiązania, a zadania zaplanowane do realizacji w module muszą składać się na wspólne przedsięwzięcie o sprecyzowanym charakterze i wspólnym celu, którego osiągnięcie byłoby niemożliwe lub znacznie utrudnione bez udziału innych członków konsorcjum. Tym samym wszystkie zadania zaplanowane w module powinny przyczyniać się do osiągnięcia celu modułu. W związku z tym podział praw majątkowych do wyników prac B+R oraz powiązanych z nimi praw dostępu, będących rezultatem modułu, powinien odzwierciedlać rzeczywisty wkład (nie tylko finansowy) każdego z konsorcjantów. Podział ten musi być zgodny z art. 32 ust. 1 Ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju i nie może naruszać przepisów o pomocy publicznej (w szczególności nie może dochodzić do udzielenia pośredniej, nienależnej pomocy publicznej konsorcjantom w postaci większego udziału w prawach do wyników prac B+R niż to wynika z ich rzeczywistego udziału w projekcie).

304. Czy w ramach zadań w etapie prac B+R może brać udział więcej niż jeden konsorcjant? Np. zadanie polega na gromadzeniu danych poprzez testy w ramach badań przemysłowych, czy to zadanie może być realizowane zarówno przez lidera i członka konsorcjum, czy musi to być rozpisane jako 2 zadania?

Odp. Jedno zadanie może być realizowane wyłącznie przez jednego z członków konsorcjum - wyjątkiem jest: zadanie „Koszty pośrednie” w module B+R. Dodatkowo nazwy zadań nie mogą się powtarzać w ramach projektu - dana nazwa zadania może być wpisana tylko jeden raz na cały projekt. W związku z powyższym należy określić dwa odrębne zadania dla każdego z konsorcjantów o różnych nazwach.

305. Czy wykorzystanie pomocy de minimis liczone jest w dniu udzielenia pomocy (przyznania dofinansowania) czy w dacie wypłaty tego dofinansowania? W SUDOP ujawniana jest pomoc de minimis z datą przyznania dofinansowania, przy czym pomoc ta może zostać wypłacona nawet kilka lat później i w innej wysokości niż wnioskowana.

Odp. Limit pomocy de minimis jest weryfikowany na dzień udzielenia pomocy.

306. Czy możliwe jest zawiązanie konsorcjum ze spółką córką jednostki naukowej?

Odp. Kryteria dotyczące kwalifikowalności poszczególnych członków konsorcjum znajdują się w Kryteriach wyboru projektów - pkt I Kryteria obligatoryjne wspólne dla projektu.

307. A czy w module B+R współpraca z MSP musi być wykazywana? Jeśli projekt będzie zakładał realizację tylko jednego modułu.

Odp. Tak, kryteria wyboru projektów nie wskazują na wyłączenie wymogu dla projektów z jednym modułem B+R. Zgodnie z Instrukcją "Obowiązek współpracy dotyczy modułów: B+R, wdrożenie innowacji, cyfryzacja, zazielenienie przedsiębiorstw oraz infrastruktura B+R (w każdym z modułów, jeśli wystąpią w projekcie, współpraca z MŚP powinna być wykazana).

308. Czy podmiot z sektora MŚP z którym planuje się współpracę (wymóg dla dużych przedsiębiorstw) może zostać wybrany "z wolnej stopy" czy wybór ten podlega procedurze wyboru, a jeśli tak to jakie kryteria miałyby uzasadniać dokonanie wyboru określonego MŚP?

Odp. Wybór MŚP do współpracy nie podlega uregulowanej procedurze wyboru.

309. Czy umowa/załącznik do umowy konsorcjum powinien dokładnie opisywać zaplanowane w projekcie wskaźniki, z podaniem konkretnych nazw wskaźników, wartości i jednostek?

Odp. Zakres minimalny umowy konsorcjum nie określa wzoru załącznika dotyczącego wskaźników, jednak zgodnie z Instrukcją wypełniania wniosku o dofinansowanie w opisie metodologii wyliczenia danego wskaźnika należy przedstawić informację, którzy członkowie konsorcjum będą osiągać dany wskaźnik oraz w jakich latach osiągną wartość docelową. W związku z tym rekomendujemy, aby załącznik do umowy konsorcjum precyzyjnie określał nazwy wskaźników, wartości bazowe i docelowe oraz wskazywał członka konsorcjum, który dany wskaźnik osiągnie.

310. Czy każdy z konsorcjantów, w tym uczelnia, musi wykazać korzyści finansowe wynikające z realizacji projektu po jego zakończeniu? Tj., jeżeli konsorcjantem jest MŚP czy on musi osiągać pozytywny wynik finansowy wynikający z realizacji projektu.

Odp. Rentowność ma dotyczyć całego projektu oraz członków konsorcjum, którzy będą czerpali korzyści z tytułu wdrożenia rezultatów projektu. Organizacja badawcza nie wdraża wyników prac B+R, więc nie podlega ocenie w tym zakresie.

311. Proszę o podanie konkretnego przykładu, jak ma wyglądać współpraca z MŚP (co może być w takiej umowie z MŚP).

Odp. Przykładem może być współpraca dużego przedsiębiorstwa z MŚP w ramach tego samego klastra czy platformy technologicznej (oba podmioty powinny posiadać dokument poświadczający członkostwo). Innym przykładem może być współpraca w ramach umowy wieloletniej. Ważne, aby współpraca nie miała charakteru podwykonawstwa i była prowadzona w okresie realizacji projektu.

312. Czy w modelu finansowym trzeba uwzględnić projekty składane w PARP?

Odp. Tak, jeżeli projekty znalazły się na liście projektów rekomendowanych do dofinansowania lub podmiot już podpisał umowę o dofinansowanie. W pozostałych przypadkach – nie.

313. Czy w konsorcjum: Duże Przedsiębiorstwo, Małe Przedsiębiorstwo i Uczelnia liderem musi być Duże Przedsiębiorstwo, czy może być Małe Przedsiębiorstwo?

Odp. Zgodnie z zasadami naboru liderem zawsze musi być przedsiębiorca - może być zarówno duży przedsiębiorca, jak i MŚP.

314. Czy dodatkowa współpraca z podmiotem MŚP (przy konstrukcji wniosku Lider - duży przedsiębiorca, Partner jednostka naukowa) dopuszcza możliwość nabywania od tego podmiotu aparatury badawczej, czy sprzętu do badań (jako koszty kwalifikowalne), czy model współpracy powinien zakładać wyłącznie wsparcie (np. doradztwo) bez generowania korzyści finansowych, w trakcie realizacji projektu, dla podmiotu współpracującego?

Odp. Koszt zakupu środków trwałych w module B+R nie jest kwalifikowalny - dopuszczamy wyłącznie amortyzację środków trwałych wyłącznie w zakresie i przez okres, w jakim są one wykorzystywane na potrzeby realizowanego modułu B+R. Należy pamiętać, że współpraca dużego przedsiębiorcy z MŚP nie może mieć charakteru podwykonawstwa. Współpraca z MŚP może przyjąć formę m.in. transferu wiedzy, powiązania kooperacyjnego w tym: klastrów innowacyjnych (także eksportowych), łańcuchów produkcyjnych, sieci technologicznych, platform technologicznych.

Szczegółowe wymogi określa Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie - 2.1.5. Współpraca przedsiębiorców innych niż MŚP.

315. Czy w ramach projektu można uwzględnić badania przedkliniczne i kliniczne, jeśli tak, to w którym module jest to możliwe?

Odp. W module B+R mogą być realizowane badania przemysłowe i prace rozwojowe. Jeżeli badania przedkliniczne i kliniczne wpiszą się w definicje powyższych badań czy prac, wówczas mogą być realizowane w ramach modułu. Eksperti branżowi na podstawie opisu zakresu prac będą oceniać prawidłowość przypisania zadań do poszczególnych rodzajów prac.

Zgodnie z Zasadami ramowymi KE pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną (C(2022) 7388 final), w przypadku projektów badawczo-rozwojowych związanych ze zdrowiem lub mających znaczenie dla zdrowia (tj. takich, które obejmują badania nad szczepionkami, produktami leczniczymi i terapiami, wyrobami medycznymi oraz sprzętem szpitalnym i medycznym, środkami odkażającymi, odzieżą ochronną i wyposażeniem ochrony osobistej oraz nad odnośnymi innowacjami procesowymi umożliwiającymi efektywne wytwarzanie potrzebnych produktów), możliwe jest dofinansowanie badań przedklinicznych i klinicznych (faza prób I-IV), z zastrzeżeniem, że badania fazy IV kwalifikują się, o ile umożliwiają dalszy postęp naukowy lub technologiczny.

316. Jaka jest minimalna i maksymalna wartość wsparcia dla realizowanego projektu?

Odp. Minimalna wartość kosztów kwalifikowalnych:

- 1 mln PLN - w przypadku modułu B+R realizowanego przez konsorcjum, w skład którego nie wchodzi duże przedsiębiorstwo;
- 2 mln PLN - w przypadku modułu B+R realizowanego przez konsorcjum, w skład którego wchodzi duże przedsiębiorstwo.

Maksymalne progi wartości dofinansowania i jej intensywności zostały określone w Przewodniku kwalifikowalności wydatków. Zależą one od wybranego rodzaju pomocy w ramach modułów oraz roli w projekcie.

317. Jakie są zasady, jeżeli chodzi o wybór prac podwykonawcy, które są krytyczne? Można to różnie interpretować wg instrukcji. Czy ma znaczenie etap projektu? Np. praca wykonywane na początkowym etapie są krytyczne, a na dalszych niekoniecznie?

Odp. W dokumentacji naboru nie ma definicji „prac krytycznych”. Należy przez to rozumieć prace B+R niezbędne, bez których nie będzie możliwe osiągnięcie celu modułu, etap projektu nie ma więc znaczenia. Jeśli do realizacji prac krytycznych Wnioskodawca zaplanował zaangażować podwykonawcę, to dotyczy go wymóg wskazany w kryterium nr 2, tj. wyboru tego podwykonawcy przed złożeniem wniosku.

318. Jeśli konsorcjum to MŚP + organizacja badawcza i jeśli realizują moduł B+R, a lider (MŚP) realizuje dodatkowo samodzielnie moduł internacjonalizacja, to rozumiem, że moduł internacjonalizacja nie musi być regulowany w umowie konsorcjum?

Odp. Umowa konsorcjum jest kompleksowa dla całego projektu i powinna odnosić się do wszystkich punktów wskazanych w minimalnym zakresie umowy z informacją którego członka konsorcjum dotyczy dany punkt. Jeżeli jakiś pkt nie dotyczy danego konsorcjum (np. dotacja warunkowa), to wówczas należy tak wskazać w umowie konsorcjum.

319. **W PARP już nie ma konkursu na konsorcja: MŚP + MŚP?**

Odp. Nabór na projekty realizowane w konsorcjach w ramach Ścieżki SMART został ogłoszony tylko w NCBR. Zgodnie z harmonogramem naborów znajdującym się na stronie <https://www.nowoczesnagospodarka.gov.pl/strony/dowiedz-sie-wiecej-o-programie/nabory-wnioskow/> W harmonogramie obowiązującym od dnia 28.12.2023 r. nie przewidziano naboru dla konsorcjów w 2024 r. w PARP.

320. **Czy istnieje definicja Prac Krytycznych?**

Odp. W dokumentacji naboru nie ma definicji „prac krytycznych”. Należy przez to rozumieć prace B+R niezbędne, bez których nie będzie możliwe osiągnięcie celu modułu.

Wnioskodawca powinien w ramach analiz prowadzonych na etapie przygotowania projektu określić, jakie prace B+R (np. konkretne zadania, badania) mają krytyczny, a więc kluczowy charakter dla prowadzenia projektu. Przykładowo, wynik jakiego zadania badawczego (np. eksperymentu) ma krytyczne znaczenie dla dalszej realizacji badań. Krytyczny charakter badań można odnieść do sytuacji decyzyjnej typu kontynuacja/ przerwanie projektu, w których uzyskanie wyniku odmiennego od zakładanego powoduje zakończenie badań. Wnioskodawca powinien w trakcie analizy zwrócić uwagę na charakter, przedmiot i znaczenie konkretnego zadania badawczego w module B+R oraz ocenić, że jest ono krytyczne dla modułu. Jeśli do realizacji takiego zadania Wnioskodawca zaplanował zaangażować podwykonawcę, to dotyczy go wymóg wskazany w kryterium nr 2 dotyczący wyboru tego podwykonawcy przed złożeniem wniosku. Innymi słowy - podwykonawca nie jest „krytyczny” z samego faktu uwzględnienia go w projekcie, ale tylko wtedy, gdy będzie zaangażowany w realizację takich prac B+R, które będą mieć krytyczny charakter dla prowadzenia modułu B+R.

321. **Proszę o podanie przykładu prac podwykonawcy, które nie są krytyczne.**

Odp. Wszystko zależy od projektu i specyfiki zaplanowanych prac. Wnioskodawca powinien w ramach analiz prowadzonych na etapie przygotowania projektu określić, jakie prace B+R (np. konkretne zadania, badania) mają krytyczny, a więc kluczowy charakter dla prowadzenia projektu.

322. **Jak długi projekt można zrealizować?**

Odp. Zrealizowanie pełnego zakresu rzeczowego i finansowego projektu wraz ze złożeniem wniosku o płatność końcową musi nastąpić najpóźniej do dnia 31 grudnia 2029 r. Zakończenie realizacji projektu rozumiane jest jako data złożenia wniosku o płatność końcową.

323. **Zakładając, że podwykonawca krytyczny musi być wybrany przed rozpoczęciem projektu a jego zadanie zaplanowane jest np. na 4 rok realizacji projektu, to jak oferta i umowa ma się do jej ceny za 4 lata? Przecież za 4 lata kwota ta może być dużo wyższa i niewystarczająca do realizacji usługi? Taki podwykonawca może również rozwiązać działalność. Jest to duże ryzyko przy takich zasadach.**

Odp. Zgodnie z dokumentacją naboru w przypadku powierzenia podwykonawcy prac B+R które są krytyczne wybór podwykonawcy musi zakończyć się przed złożeniem wniosku. Wnioskodawca na etapie wnioskowania musi posiadać umowę warunkową z takim podwykonawcą, a we wniosku podać jego nazwę i opisać jego zasoby. Zgodnie z Umową o dofinansowanie istnieje możliwość dokonania przesunięć pomiędzy poszczególnymi kategoriami kosztów FENG w danym module, co wymaga zgody lub poinformowania NCBR (z zastrzeżeniem, że przyznana kwota dofinansowania nie może ulec zwiększeniu).

324. **Co oznacza, że prace podwykonawcy są krytyczne dla modułu B+R? Czy na etapie oceny możliwa jest zmiana deklaracji w zakresie tego, czy prace podwykonawcy są krytyczne czy też nie?**

Odp. W dokumentacji naboru nie ma definicji „prac krytycznych”. Należy przez to rozumieć prace B+R niezbędne, bez których nie będzie możliwe osiągnięcie celu modułu. Na etapie poprawy nie ma możliwości dodawania/zmiany podwykonawcy prac B+R krytycznych dla osiągnięcia celu modułu, jeżeli nie został wybrany przed złożeniem wniosku. W związku z powyższym nie ma możliwości zmiany deklaracji w zakresie zaznaczenia, iż prace są krytyczne na etapie poprawy wniosku.

325. **Czy Liderem w projekcie może być organizacja pozarządowa, która jest zarejestrowana w KRS i prowadzi działalność non-profit?**

Odp. Zgodnie z dokumentacją naboru liderem konsorcjum może być wyłącznie przedsiębiorca.

326. Czy VAT jest również niekwalifikowany, jeśli podmiot nie jest płatnikiem podatku VAT?

Odp. Podatek VAT może stanowić wydatek kwalifikowalny w ramach projektu tylko wtedy, gdy:

1. Liderowi konsorcjum oraz pozostałym konsorcjantom nie przysługuje prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego lub ubiegania się o zwrot podatku VAT na podstawie przepisów o VAT obowiązujących w naszym kraju;
2. Żadnemu innemu podmiotowi zaangażowanemu w realizację projektu lub wykorzystującemu do działalności opodatkowanej produkty będące efektem realizacji projektu, zarówno w fazie realizacyjnej, jak i operacyjnej, zgodnie z obowiązującym prawodawstwem krajowym, nie przysługuje prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego lub ubiegania się o zwrot podatku VAT. Posiadanie wyżej wymienionego prawa (potencjalnej prawnej możliwości) wyklucza uznanie wydatku za kwalifikowalny, nawet jeśli faktycznie zwrot nie nastąpił, np. ze względu na niepodjęcie przez podmiot czynności zmierzających do realizacji tego prawa. Podatek VAT jest niekwalifikowany w całym projekcie nawet jeśli którykolwiek z członków konsorcjum posiada prawną możliwość jego odzyskania. Za posiadanie prawa do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego, o którym mowa powyżej, nie uznaje się możliwości określonej w art. 113 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, ani przypadku wskazanego w art. 90 ust. 10 pkt 2 tej ustawy.

327. Gdzie szukać definicji organizacji badawczej? Czy może to być organizacja inna niż uczelnia, która składa PNT-01 do GUS?

Odp. Organizacja badawcza to podmiot systemu szkolnictwa wyższego i nauki, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1, 2 i 4–8 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2022 r. poz. 574, z późn. zm.), będący organizacją prowadzącą badania i upowszechniającą wiedzę w rozumieniu art. 2 pkt 83 rozporządzenia nr 651/2014, przy czym nie może być to podmiot, którego wyłącznym celem jest rozpowszechnianie na szeroką skalę wyników prac badawczo-rozwojowych przez nauczanie, publikacje lub transfer wiedzy. Definicja została zawarta w Kryteriach wyboru projektów oraz w załącznik nr 8. do Regulaminu wyboru projektów - Słowniczek. Dokumenty są dostępne na stronie naboru w zakładce pn. ZASADY KONKURSU.

328. Czy konsorcjant musi wykonywać prace we wszystkich etapach projektu?

Odp. Nie, prace w ramach poszczególnych modułów konsorcjanci realizują zgodnie z potrzebami. Harmonogram będzie podlegał ocenie przez ekspertów. Jednocześnie wskazujemy, że każdy konsorcjant musi realizować co najmniej jedno zadanie w module, w którym bierze udział.

329. Czy kierownik prac B+R musi mieć dorobek naukowy? Czy podlega to ocenie?

Odp. Zgodnie z instrukcją wypełniania wniosku, w ramach aplikowania w naborze we wniosku o dofinansowanie w stosunku do kluczowego personelu badawczego, kierownika B+R oraz kierownika zarządzającego należy wskazać wykształcenie, tytuł lub stopień naukowy (jeśli dotyczy), doświadczenie naukowe i zawodowe (np. doświadczenie w realizacji projektów B+R, publikacje naukowe, itp.). W przypadku kierownika B+R należy wskazać także informacje o zrealizowanych projektach: tytuł projektu, budżet projektu, nr projektu, okres realizacji, czy projekt był realizowany w ramach konsorcjum, rola w zrealizowanym projekcie, główne efekty zrealizowanego projektu. Dorobek naukowy Kierownika B+R podlega więc ocenie.

330. Czy ocena wniosków będzie trwała krócej niż rok?

Odp. Zgodnie z Regulaminem Wyboru Projektów IP oceni wszystkie projekty złożone w naborze w terminie maksymalnie 90 dni od zakończenia naboru. Niemniej jednak należy mieć na uwadze, że czas trwania oceny zależy od ilości złożonych wniosków w naborze.

331. Proszę o potwierdzenie (otrzymanej z punktu kontaktowego NCBIIR odpowiedzi mailowej a rozbieżnej wobec Pań odpowiedzi) że w ramach naboru Nabór FENG.01.01-IP.01-005/23 – Ścieżka SMART – Projekty realizowane w konsorcjach, zgodnie z dokumentacją może ubiegać się o dotację konsorcjum składające się z dużego przedsiębiorstwa i jednostki naukowej realizujące wspólnie moduł B+R a jednocześnie projekt będzie zawierał moduł INFRASTRUKTURA B+R realizowany tylko i wyłącznie przed przedsiębiorstwo?

Odp. Projekt może być realizowany przez konsorcjum składające się z dużego przedsiębiorstwa i jednostki naukowej realizujące wspólnie moduł B+R. Jednocześnie projekt może zawierać moduł INFRASTRUKTURA B+R realizowany tylko i wyłącznie przez przedsiębiorstwo.